

รูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ศาโรจน์ หมีแตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรี
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**COUNTRY MUSIC BAND MANAGEMENT PATTEN OF
KANCHANABURI RAJABHAT UNIVERSITY**

SAROJ MEERAT

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements

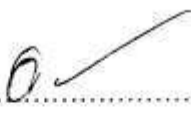
for Master of Arts in Music

Academic Year 2015

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ชื่อเรื่อง รูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี
ชื่อผู้วิจัย ศาโรจน์ หมีแตร
สาขาวิชา ดนตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์อนุรักษ์ บุญแจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ขันศิริ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวีโรจน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์อนุรักษ์ บุญแจ)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์จิระพันธ์ อ่อนเดือน)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี
ผู้วิจัย	สาโรจน์ หมี่แรต
สาขาวิชา	ดนตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อนุรักษ์ บุญแจะ
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ในปัจจุบัน และ 2) นำเสนอแนวทางเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ประธานสาขาวิชาดนตรี ผู้ฝึกสอนวงดนตรีลูกทุ่ง และนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี ที่ประจำวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 6 ท่าน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องเขียนเพื่อบันทึกการสังเกตและสัมภาษณ์ กล้องถ่ายรูปและ เครื่องบันทึกเสียง ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา กล่าวคือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการศึกษากับแนวคิดและทฤษฎีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ในปัจจุบันเป็นการจัดการที่มีความเรียบง่ายไม่ซับซ้อน ด้วยลักษณะขององค์กรขนาดเล็ก มีการบริหารบุคลากรภายใต้ของสาขาวิชาดนตรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทำให้ง่ายในการประสานงานและมีความสะดวกในด้าน อาคาร สถานที่ แต่ยังมีขาดเรื่อง ความเป็นทางการในส่วนของการดำเนินการในวงดนตรี
2. แนวทางเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนางวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ได้แก่ การเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับวงดนตรีลูกทุ่งเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับวง

คำสำคัญ: รูปแบบการดำเนินการ วงดนตรีลูกทุ่ง

Title **The Administration of Country Music Band of Kanchanaburi
Rajabhat University**

Author **Saraj Meerat**

Program **Music**

Major Advisor **Associate Professor Dr.Manat Wattanachaiyot**

Co-advisor **Anurak Bunjae**

Academic Year **2015**

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the current administration of country music band of Kanchanaburi Rajabhat University and 2) to propose the policy approach to administration of country music band of Kanchanaburi Rajabhat University. The sample included six persons, i.e., a Music Program Director, a trainer, and four students. Data were collected using paper-based observation and interview, a camera, and a voice recorder. Content analysis was adopted for data analysis – a documentary analysis and interview and a comparison between the collected data and thoughts, or theories from review of literature.

The findings revealed as follows.

1. The country music band of Kanchanaburi Rajabhat University employed simplicity principle for internal administration by virtue of its small-size organization and autonomous staff administration under program and university. As a result, there were conveniences in terms of coordination, including ground and buildings. However, it was found that the formal operation was not applicable within the band.

2. The policy approach to administration of country music band of Kanchanaburi Rajabhat University involved the supplementation of activities to the band for better potential.

Keywords: Administration, Country Music Band

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท ชันศิริ รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรจง ชลวิโรจน์ อาจารย์อนุรักษ์ บุญแจอะ อาจารย์จිරพันธ์ อ่อนเดือน อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจความ กรุณาเป็นที่สุด จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาดนตรีตะวันตก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำให้กำลังใจตลอดการศึกษาที่ผ่านมา

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ที่เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้คำแนะนำกำลังใจตลอดการศึกษาที่ผ่านมา ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ที่ให้ทุนการศึกษา

ขอขอบพระคุณประธานสาขาวิชาดนตรี ผู้ฝึกสอนวงดนตรี และนักดนตรีวงดนตรีลูกทุ่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีทุกท่านที่กรุณาให้การช่วยเหลือ รวมทั้งข้อมูล เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่ให้ทุนสนับสนุนในการศึกษา

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณบิดา มารดา ขอบคุณญาติ พี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ ร่วมรุ่นทุกท่านที่เป็นกำลังใจสนับสนุนส่งเสริมผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และผู้เป็นที่รัก ผู้ให้กำลังใจและให้โอกาสการศึกษาอันมีค่ายิ่ง

สาโรจน์ หมิมเรต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ประวัติวงดนตรีลูกทุ่ง.....	6
การจัดเครื่องดนตรี.....	18
การเรียบเรียงเสียงประสาน.....	18
ทฤษฎีการบริหารจัดการ.....	19
แนวคิดแบบผู้นำยุคใหม่.....	24
ทางเลือกในการตัดสินใจ.....	25
แนวคิดและทฤษฎีการจูงใจ.....	54
หลักการจัดการการแสดงดนตรี.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	64
ส่วนที่ 1 บริบทองค์กรที่มุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.....	64
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินการวางองค์กรที่มุ่งของมหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี.....	76
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	89
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	91
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	95
ภาคผนวก ง แบบตอบรับวารสาร การเผยแพร่บทความวิจัย.....	100
ภาคผนวก จ สำเนาใบประกาศภาษาอังกฤษ.....	102
ประวัติผู้วิจัย.....	104

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
2	แสงก์ วิลเลียมส์ นักร้องแนวชนบทชาวอเมริกัน.....	8
3	คำรณ สัมบุณณานนท์.....	10
4	สุรพล สมบัติเจริญ.....	11
5	ภาพปกภาพยนตร์มันต์รักลูกทุ่ง.....	12
6	เพลิน พรหมแดน.....	13
7	รักษาดิ ศิริชัย.....	14
8	สายัณห์ สัญญา.....	15
9	จักรพรรณ์ อาบครบุรี.....	16
10	แผนที่ตั้งของอาคารปฏิบัติการดนตรี.....	67
11	โครงสร้างการบริหารวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.....	70

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วงดนตรีลูกทุ่งเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของไทยซึ่งแสดงผ่านออกมาทางตัวศิลปินหรือนักร้องนำ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านภาษาที่อยู่ในบทเพลง เนื้อหาของเพลง ทำนอง ลีลา รวมถึงการเอื้อนหรือลูกคอ เป็นแบบแผนเฉพาะตัวที่มีความงดงามควรค่าแก่การอนุรักษ์ พัฒนาและสืบสานให้เป็นมรดกของคนไทย วงดนตรีลูกทุ่งเป็นวงที่มีการร้องและการแสดงประกอบเพื่อให้ดูสนุกสนานน่าสนใจ โดยใช้เครื่องดนตรีของชาวตะวันตกหรือเครื่องดนตรีสากลเข้ามาเป็นส่วนประกอบ ทำให้วงดนตรีลูกทุ่งได้รับความนิยมและเป็นที่ต้องการของคนไทยซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้วงดนตรีลูกทุ่ง เจริญรุ่งเรือง จนเกิดเป็นธุรกิจด้านความบันเทิงภายในประเทศมากกว่าความบันเทิงในด้านอื่นๆ เช่น การแสดงลำตัด การแสดงหมอลำ การแสดงลิเก เป็นต้น ซึ่งการแสดงเหล่านี้เป็นการแสดงในพื้นที่ หรือการแสดงในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ วงดนตรีลูกทุ่งเป็นวงดนตรีที่คนไทยส่วนใหญ่ให้ความนิยมในช่วงหนึ่งเป็นวงดนตรีที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้เป็นมรดกของชาติ

เพลงที่เป็นแนวเพลงลูกทุ่งและบันทึกลงไว้เป็นหลักฐานคือ เพลงสาวชาวไร่ ซึ่งเป็นผลงานการประพันธ์ของ ครูเหม เวชกร ใช้ร้องประกอบการแสดงละครวิทยุเรื่อง สาวชาวไร่ ใน พ.ศ. 2481 จากหลักฐานที่ค้นพบมีเค้าที่น่าเชื่อว่า เพลงสาวชาวไร่ เป็นเพลงลูกทุ่งเพลงแรกของเมืองไทย ซึ่งราว พ.ศ. 2498 ป.วรานนท์ นักจัดรายการวิทยุ ได้เรียกนักร้องประเภทเพลงชีวิต เช่น คำรณ สัมบุณณานนท์ สมยศ ทศนพันธ์ พงศ์ มุกดา สุรพล สมบัติเจริญ ว่าเป็น "นักร้องตลาด" เป็นเพลงตลาด เนื่องจากเข้าถึงผู้ฟังที่เป็นชาวบ้านทั่วไปได้ง่าย เนื้อหาเพลงมีความชัดเจน ส่วนอีกแนวหนึ่ง เรียกว่า "เพลงผู้ดี" ซึ่งหมายถึง เพลงที่มีการแต่งอย่างไพเราะเพราะพริ้ง นักร้องแนวนี้ เช่น สุเทพ วงศ์กำแหง สวลี ผกาพันธุ์ เพลงไทยสากลจึงถูกแบ่งประเภทออกเป็น เพลงลูกทุ่ง และเพลงลูกกรุง แต่จะใช้หลักเกณฑ์ใดในการตัดสินนั้น มีผู้ให้ความเห็นว่า เป็นเพราะช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมเมืองและชนบท เพลงลูกกรุงจึงได้รับความนิยมในหมู่ผู้มีการศึกษาของสังคมเมือง ส่วนเพลงลูกทุ่งมุ่งรับใช้ชาวชนบทเป็นส่วนใหญ่ คำว่า เพลงลูกทุ่ง เกิดขึ้นโดยนายจ่านอง รั้งสิกุล เป็นผู้ริเริ่ม ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่ง เป็นหัวหน้าฝ่ายจัดรายการของสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม โดยตั้งชื่อรายการว่า "เพลงลูกทุ่ง" มีนายประกอบ

ไชยพิพัฒน์ เป็นผู้จัด ออกอากาศ เมื่อ พ.ศ. 2507 เดือนละ 2 ครั้ง ทุกวันจันทร์-วันจันทร์ จนได้รับความนิยมและแทรกซึมไปตามวงดนตรีต่างๆ เริ่มเรียกกวงของตนเองว่า วงดนตรีลูกทุ่ง และนักร้องนิยมเรียกตัวเองว่า นักร้องเพลงลูกทุ่ง (สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ, 2551, ออนไลน์)

ในช่วง พ.ศ. 2512 – 2513 เป็นปีที่วงดนตรีลูกทุ่งเริ่มได้รับความนิยมมากขึ้นในประเทศไทย จากการที่มีวงดนตรีลูกทุ่งเกิดขึ้นด้วยกันหลายวงทำให้ มีการแข่งขันกันมากขึ้น โดยสังเกตจากนักร้องและหัวหน้าวง ได้พยายามสร้างจุดสนใจและแรงดึงดูดของผู้ชมคนฟังด้วยการปรับคัดแปลงผู้ที่เกาะเข่าเครื่องดนตรีในวงมาเป็นนักเต้น และภายหลังเรียกว่า หางเครื่อง ซึ่งไม่อาจสรุปได้ว่าวงดนตรีวงใดเริ่มขึ้นเป็นวงแรก เพราะเกิดขึ้นในระยะเดียวกันต่างกันเพียงการแต่งกาย ทำเดินที่เป็นแบบฉบับไม่เหมือนใคร โดยรวมแล้วเป็นการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ ทั้งการแต่งกายและท่าเต้น นอกจากวงดนตรีของ เพลิน พรหมแดนที่ออกแบบชุดของนักเต้นมาประกอบกับเพลงให้ดูหรูหราแปลกตา เรียกความสนใจจากผู้ชมวงดนตรีลูกทุ่งมากขึ้น จนนำไปสู่การจัดตั้งวงดนตรีลูกทุ่งรุ่นต่อๆมา ที่ต้องเน้นให้ความสำคัญในการพัฒนารูปแบบท่าเต้นและเพิ่มงบประมาณในการลงทุนในส่วนของผู้คนักเต้นประกอบเพลง (ภาณุเดช อังกินันถน์, 2554, น.3)

ฉกาจ ราชบุรี (2537, น.287) ศึกษาถึงวงดนตรีลูกทุ่งว่า วงดนตรีลูกทุ่งเริ่มมีการแข่งขันกันสูงขึ้น ถ้าฟังชื่อเสียงของนักร้องหรือหัวหน้าวง เพียงอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ชมหรือดึงดูดให้เข้ามาชมดนตรีวงดนตรีลูกทุ่งหลายวงจึงมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบต่างๆ ของวงดนตรีเสียใหม่ให้ทันสมัยด้วยการปรับเปลี่ยนมาใช้เครื่องดนตรีแบบวงดนตรีสตริงคอมโบ คือ เครื่องดนตรีไฟฟ้าและธุรกิจวงดนตรีลูกทุ่งในช่วงเวลานั้นเป็นธุรกิจที่มีลักษณะของระบบอุปถัมภ์ หรือระบบครอบครัว ความสัมพันธ์ในวงดนตรีเป็นความสัมพันธ์ของศิษย์กับครูเป็นส่วนใหญ่ วงดนตรีลูกทุ่งจึงเป็นที่รวมของผู้คนมากมายทุกภูมิภาคของประเทศ หลายคนมาด้วยใจรัก หลายคนมาเสาะแสวงหาความก้าวหน้าของชีวิต รายได้ของวงดนตรีมาจากการแสดงเก็บเงินตามสถานที่ต่างๆ ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด หรือนิยมเรียกกันว่า การเดินสาย ถึงแม้ว่าจะมีนักร้องใหม่ๆ เกิดขึ้นต่อเนื่องกันมา แต่วงดนตรีลูกทุ่งนั้นนอกจากต้องอาศัยบารมีของหัวหน้าวงว่ามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของประชาชนมากน้อยเพียงใดแล้ว วงดนตรีลูกทุ่งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแสดงอยู่ตลอดเวลา เห็นได้ชัดเจนมากในเรื่องการแสดงด้านหน้าเวที มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย ได้แก่ ระบบแสง สี เสียง นอกจากนั้นยังพัฒนาการใช้ นักเต้นแสดงประกอบการร้องเพลง หรือหางเครื่อง จนเป็นส่วนประกอบสำคัญของวงดนตรีลูกทุ่งในเวลาต่อมา เพื่อหวังผลว่ายอดรายได้จากการเดินสายจะมากขึ้นตามความนิยมของผู้ฟัง

สิรินาถ ฉัตรทอง (2549, น.28) ค้นคว้ามาว่า นับตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2528 นักร้องที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศมาจัดการแสดงดนตรี ร้องเพลง รูปแบบใหม่ในเมืองไทย เรียกการแสดง

แบบนี้ว่า คอนเสิร์ต หลังจากนั้นนักร้องไทยแนวสตรีทคอมโบจึงจัดการแสดงดนตรีแบบคอนเสิร์ตตามและการแสดงดนตรีแบบนี้ยังแพร่หลายเข้ามาในวงการเพลงลูกทุ่ง โดย พุ่มพวง ดวงจันทร์ นักร้องลูกทุ่งหญิงที่ได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงเวลานั้น ได้จัดการแสดงคอนเสิร์ตครั้งสำคัญประมาณกลางปี พ.ศ. 2529 ที่ห้างเซ็นทรัลพลาซ่า ซึ่งยังไม่เคยปรากฏมาก่อนว่า วงดนตรีลูกทุ่งวงใดเคยมาแสดงที่ศูนย์การค้ากลางกรุงเทพฯ เช่นนี้ ในขณะที่เพลง กระแซะเข้ามาซิ ของเธอ ได้รับความนิยมอย่างสูง นับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ในวิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่งไทยในเวลานั้น

ปัจจุบันวงดนตรีลูกทุ่งมีบทบาทกับโรงเรียนมัธยมโดยเฉพาะ โรงเรียนตามต่างจังหวัด ตั้งแต่ได้จากการประกวดจากรายการต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน หรือตามรายการในทีวี เช่น รายการชิงช้าสวรรค์ ถือได้ว่าวงดนตรีลูกทุ่งกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากดนตรีลูกทุ่งเป็นดนตรีที่บอกถึงภาษาและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ทั้งภาคกลาง ภาคอีสาน ผู้วิจัยเป็นอาจารย์สอนดนตรีสากลในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ในชุมชนที่มีวงดนตรีต่างๆ มากมาย รวมถึงวงดนตรีลูกทุ่งที่ไม่ว่าจะเป็น วงของโรงเรียนมัธยมประจำจังหวัด หรือเป็นวงที่ชาวบ้านตั้งขึ้นมาเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และนักดนตรีบางส่วนก็เป็นศิษย์เก่าจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่เรียนจบก็กลับไปทำวงดนตรีของตนเอง ดังนั้นกิจกรรมดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีจึงเป็นสิ่งที่จัดขึ้นมานอกหลักสูตรเพื่อเสริมให้กับนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงศึกษารูปแบบการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อเป็นแนวทางให้กับนักศึกษาได้นำไปใช้เกี่ยวกับการจัดการวงดนตรีของตนเอง รวมถึงได้รูปแบบการจัดการวงดนตรีในด้านต่างๆ รวมถึงประวัติความเป็นมาของวงดนตรีลูกทุ่งไว้ศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีในปัจจุบัน
2. เพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนางวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏ-กาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

จุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ซึ่งมีขอบเขตในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ได้แก่ ประธานสาขาวิชาดนตรี ผู้ฝึกสอนและนักดนตรีที่บรรเลงอยู่ในวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

3. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยใช้กรอบแนวความคิดกระบวนการจัดการ 7 ประการ หรือ POSDCoRB ของลูเธอร์ กุลลิค และลินดัล เออร์วิก (Luther Gulick and Lyndal Urwick) มีกรอบให้วิเคราะห์ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing)
4. การอำนวยการ (Directing)
5. การประสานงาน (Coordinating)
6. การรายงานผลการปฏิบัติงาน (Reporting)
7. การบริหารงบประมาณ (Budgeting)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

1. ทำให้ทราบถึงวิธีการจัดการระบบวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. ทำให้ทราบถึงรูปแบบของการจัดการระบบวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
4. สามารถนำข้อมูลไปใช้กับหน่วยงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ และ

วางแผนจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการ หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการ การจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ภายใต้แนวคิดทฤษฎี POSDCoRB

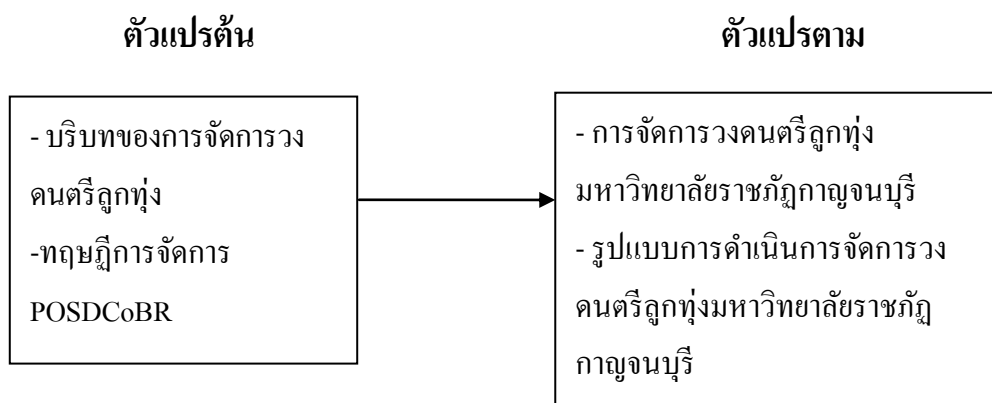
รูปแบบ หมายถึง วิธีการ และกระบวนการทางเทคนิค ในการออกแบบวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็นปัจจัยภายใน ได้แก่ การบริหารจัดการ อุปกรณ์เครื่องดนตรี งบประมาณ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ หน่วยงานที่จ้างงาน ผู้สนับสนุน

วงดนตรีลูกทุ่ง หมายถึง วงดนตรีพื้นบ้านที่จัดขึ้นเพื่อเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนภายใต้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ผู้เกี่ยวข้องกับวงดนตรี หมายถึง ผู้ควบคุม ผู้ฝึกสอน และนักดนตรีในวงลูกทุ่งตำแหน่ง เบส กีตาร์ กลองชุด และทรมเป็ต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดูเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอตามลำดับดังนี้

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับดนตรีลูกทุ่ง
2. ทฤษฎีการบริหารจัดการและแนวคิดของ POSDCoRB
3. หลักการจัดการวงดนตรี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติวงดนตรีลูกทุ่ง

ที่มาของเพลงลูกทุ่ง

เพลง คือสุนทรียศาสตร์ที่อยู่คนุญษ์มาช้านานและเป็นหนึ่งใน สื่อเก่าแก่ที่สุดที่ใช้ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของชุมชนจากรุ่นสู่รุ่น จากเพลงประจำชนเผ่าที่ร้องประกอบจังหวะง่ายๆโดยใช้เครื่องเคาะเครื่องเป่าที่ประยุกต์จากวัสดุหาง่ายตามธรรมชาติ พัฒนาสู่จังหวะดนตรีที่ซับซ้อนและกลายเป็นธุรกิจบันเทิงที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในสังคมสมัยใหม่ เทคโนโลยีที่ใช้ในการสร้างสรรค์เพลงได้รับการพัฒนาขึ้น การกำเนิดขึ้นของ MP3 และการ Download เพลงออนไลน์ อาจส่งผลให้รูปแบบธุรกิจและการฟังเพลงของคนเปลี่ยนไป แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนก็คือ เพลง ยังคงทำหน้าที่ในการถ่ายทอดอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของสังคมและชุมชนเนื้อหาของเพลงในแต่ละยุคสมัยเป็นสิ่งที่สะท้อนภาพวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละช่วงเวลา ศิลปินใช้บทเพลงเป็นเครื่องมือในการจดบันทึกทางสังคมและความเปลี่ยนแปลงของประวัติศาสตร์สังคมในแต่ละยุคสมัย เพลง เป็นสื่อที่ศิลปินเพลงใช้ในการถ่ายทอดอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของศิลปิน นอกจากนี้ ศิลปินยังใช้เพลงเป็นเครื่องมือสะท้อนความรู้สึกที่ตนมีต่อธรรมชาติ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม จึงกล่าวได้ว่า ลักษณะสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปมีส่วนในการสร้างสรรค์ท่วงทำนองและเนื้อหาในบทเพลงของศิลปินด้วย เนื้อหาและความหมายของเพลงมีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ฟังได้รับรู้ถึงวัฒนธรรมชุมชนและอัตลักษณ์ร่วมที่ตนมีต่อศิลปิน นอกจากนี้เพลงยังทำหน้าที่เป็นสื่อในการเชื่อมโยงอัตลักษณ์ของกลุ่มคนเข้าไว้ด้วยกันการฟังเพลงมิใช่เพียงการสื่อสารระหว่างคนฟังกับเพลงที่ฟัง หรือการสื่อสารระหว่างคนฟังกับศิลปินเท่านั้น แต่เป็นการสื่อสารที่เชื่อมโยง

ผู้ฟังเข้ากับคนอื่นอีกหลายคนที่ได้มีโอกาสฟังเพลงเดียวกัน เพลงจึงมีบทบาทในการสร้างชุมชนเพลง ซึ่งหมายถึงกลุ่มคนที่ฟังเพลงเดียวกัน มีความคิด ความรู้สึก และการรับรู้เอกลักษณ์ร่วมจากเพลงที่ฟังเหมือนกัน (จิตินัน บุญภาพ คอมมอน, 2555, น.147)

เพลงลูกทุ่ง เกิดขึ้นในกรุงเทพฯเมื่อทศวรรษ 2480 แต่ยังไม่แพร่หลายนัก เดิมเรียกว่า “เพลงตลาด” หรือ “เพลงชีวิต” เพราะมีเนื้อหาสะท้อนชีวิตคนระดับล่าง จนทศวรรษ 2490 เศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ เติบโต ทำให้ชาวชนบทอพยพเข้ามาจำนวนมาก เห็นได้จากรายงานการประชุมสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2495 กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจในชนบท เพื่อมิให้ชาวชนบทอพยพเข้ามากรุงเทพฯมากจนเป็นปัญหาการบำรุงบ้านเมืองส่วนมากกระทำกันเฉพาะในส่วนกลาง โดยเฉพาะจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเท่านั้น ซึ่งทำให้ประชาชนในส่วนภูมิภาคเข้ามาประกอบชีพรวมอยู่ในจังหวัดดังกล่าวมากเกินไป สมควรที่จะให้มีโครงการพัฒนาการเศรษฐกิจในชนบทให้มากขึ้น (ภัทรวดี ภูษฎาภิรมย์, 2552, น.100)

เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่สะท้อนวิถีชีวิต สภาพสังคม อุดมคติและวัฒนธรรมไทย มีท่วงทำนอง คำร้อง สำเนียง ลีลาการร้อง การบรรเลง ที่เป็นแบบแผน มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งให้บรรยากาศของความเป็นลูกทุ่ง โดยเฉพาะการร้องเอื้อนที่ใช้ลูกคอ นอกจากนี้เพลงลูกทุ่งยังมีลักษณะเฉพาะ คือ มีการใช้ภาษาง่ายๆ บรรยายเรื่องราวของชีวิต สภาพสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเน้นชีวิตของชาวชนบท โดยก่อนหน้านี้ยังไม่มีแบ่งแยกว่า เป็นลูกทุ่งหรือลูกกรุง เนื่องจาก เพลงไทยได้พัฒนามาจากเพลงไทยเดิมที่ใช้คำร้องที่มีลักษณะการเอื้อน และใช้เครื่องดนตรีไทยบรรเลง และต่อมาเป็นเพลงไทยสากล ที่มีเนื้อร้องเต็ม ใช้เครื่องดนตรีสากลบรรเลง ซึ่งได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากเนื้อหาของเพลงฟังง่าย ร้องง่าย จำได้ง่าย และเรียกแนวเพลงตามลักษณะแนวการร้องของนักร้องแต่ละคน เช่น แนวร่ำวง แนวเพลงเพื่อชีวิต สำหรับนักประพันธ์เพลงรุ่นเก่าๆ ไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการแบ่งแยกประเภทของเพลงไทยสากลว่า เป็นเพลงลูกทุ่ง และลูกกรุง เพราะถือว่าดนตรีเป็นภาษาสากลและต่างเป็นเพลงไทยสากลด้วยกัน (สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ, 2551, ออนไลน์)

ใหญ่ นภายน (ภัทรวดี ภูษฎาภิรมย์, 2552, น.101) กล่าวถึงลักษณะของเพลงที่เรียกว่า “เพลงลูกทุ่ง” เป็นเพลงที่สะท้อนถึงความเป็นชนบท ทั้งท่วงทำนอง วิธีการร้อง และการนำเสนอ สำหรับนักร้องลูกทุ่งถนัดร้องเพลงโดยไม่ต้องเห็นหน้า ก็ทราบได้ว่า คือนักร้องลูกทุ่ง เพราะสำเนียง และแสดงออกชัดเจน เพลงลูกทุ่งส่วนมากจะออกไปทางเพลงน้อย ลึก และเพลงพื้นบ้าน โดยมีการร้องเล่นลูกคอ นอกจากนี้มีนักร้องลูกทุ่งส่วนใหญ่เป็นชาวชนบท เช่น ก้าน แก้วสุพรรณ

สุรพล สมบัติเจริญ ผ่องศรี วรนุช และ พร ภิรมย์ เป็นต้น ทางด้านภาษาของเพลงลูกทุ่งใช้ถ้อยคำ
ง่ายๆ บอกรักก็บอกตรงๆ ไม่มีการอ้อมค้อม (ภัทรวดี ภูษฎาภิรมย์, 2552, น.101)

คำว่า "เพลงลูกทุ่ง" เกิดขึ้นโดย นายจ่านอง รั้งสกุล เป็นผู้ริเริ่ม ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่ง
เป็นหัวหน้าฝ่ายจัดรายการ ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม โดยตั้งชื่อรายการว่า
"เพลงลูกทุ่ง" มีนายประกอบ ไชยพิพัฒน์ เป็นผู้จัด ออกอากาศ เมื่อ พ.ศ. 2507 เดือนละ 2 ครั้ง
ทุกวันจันทร์เว้นจันทร์ จนได้รับความนิยมและแทรกซึมไปตามวงดนตรีต่างๆ เริ่มเรียกกวงของ
ตนเองว่า วงดนตรีลูกทุ่ง ส่วนนักร้องนิยมเรียกว่า นักร้องเพลงลูกทุ่ง ต่อมา มีภาพยนตร์ต่างประเทศ
ชื่อ Your Cheating Heart ซึ่งเป็นภาพยนตร์ชีวประวัติของ แสงก์ วิลเลียมส์ (Hank Williams)
นักร้องแนวชนบทชาวอเมริกัน และมีผู้ตั้งชื่อภาพยนตร์เรื่องนี้ว่า เพลงลูกทุ่ง ซึ่งทำให้คำว่า
เพลงลูกทุ่งติดหูคนฟัง และมีความรู้สึกว้า หมายถึง เพลงที่ร้องง่ายๆ ฟังสบายๆ เนื้อหาท่วงทำนอง
ชวนให้นึกถึงบรรยากาศทุ่งนาป่าเขา เพลงลูกทุ่งที่ได้พัฒนาจากแนวตลาดหรือ เพลงชีวิตอัน
หลากหลายลีลาและสาระที่สะท้อนสังคม มามีลักษณะที่สัมพันธ์กับท้องถิ่นพื้นบ้านอย่างโดดเด่น
เกิดขึ้นด้วยเหตุที่การขยายตัวของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมส่งผลกระทบต่อให้คนชนบทมีเงื่อนไข
วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงมาสัมพันธ์กับเมืองมากขึ้นทั้งต้องพึ่งพาในด้านเศรษฐกิจและเปิดรับวัฒนธรรม
ความทันสมัยจากเมืองมากขึ้นเป็นลำดับ ทำให้เกิดมีศิลปินชาวชนบทที่นำเอาความเป็นท้องถิ่นมา
สร้างสรรค์เป็นบทเพลงไทยสากลแนวใหม่ และเมื่อเผยแพร่ออกไปก็ได้รับการตอบรับ
จากคนในสังคมชนบทอย่างกว้างขวางอีกด้วย (ศิริพร กรอบทอง, 2547, น.174-183)

ภาพที่ 2 แสงก์ วิลเลียมส์ นักร้องแนวชนบทชาวอเมริกัน
(สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, ออนไลน์)

สุจิตต์ วงษ์เทศ (2550, น.32) กล่าวถึงที่มาของเพลงลูกทุ่งไว้ว่า ลักษณะของเพลงลูกทุ่ง
ก็ย่อมแสดงให้เห็นส่วนหนึ่งว่าคัดแปลงเอาลักษณะพื้นบ้านพื้นเมืองมาใช้กับเทคโนโลยีสมัยใหม่
แล้วก็เลยกลายเป็น “ศิลปะลูกทุ่ง” ที่มีได้เกิดจาก “ลูกทุ่ง” หรือ “ลูกกรุง” แต่เพียงด้านเดียว

แต่ทั้งหมดก็ได้รับการเผยแพร่ไปจากกรุงเทพฯ ให้ชาวชนบทชื่นชอบในเวลาต่อมาอีก โดยนัยดังกล่าวข้างต้น พบว่าเพลงลูกทุ่งไม่ได้เกิดจากคนชนบทเพียงด้านเดียว หากแต่เป็นการผสมผสานระหว่างชนบทกับเมืองไว้ด้วยกัน เพลงลูกทุ่งได้ทำหน้าที่ให้ความบันเทิงกับสมาชิกในสังคมได้กว้างขวางกว่าเพลงประเภทอื่นๆ เพราะผู้ประพันธ์เพลงและนักร้องส่วนใหญ่เป็นคนชนบท เรื่องราวในบทเพลงจึงมักจะเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่และความรู้สึกของคนชนบท ตลอดจนเหตุการณ์ที่ได้ปรากฏขึ้นในสังคมแต่ละยุคด้วยมุมมองของผู้ประพันธ์แต่ละคน ดังที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2542, น.21) ทรงพระนิพนธ์ไว้ว่า เวลาเกิดสถานการณ์อะไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องปากท้อง ฝนตก น้ำท่วม ตลอดจนเหตุการณ์ทางการเมืองทั้งในและนอกประเทศ เพลงลูกทุ่งก็จะออกมาใหม่ทันสมัยกับข่าวนั้นทันทีราวกับเป็นสมุดบันทึกเหตุการณ์เหล่านั้น เนื้อร้องเพลงลูกทุ่งมักจะสะท้อนภาพชีวิตจริงของคน ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การเกิดสงคราม ปัญหาเศรษฐกิจและการเมืองได้อย่างดี (ชรินทร์ อินทะสุวรรณ, 2554, น.32)

สุกัญญา สุจฉายา (2543, น.73) ได้กล่าวถึง เพลงลูกทุ่ง ไว้ว่า เป็นเพลงที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างความเป็นชาวบ้านกับชาวเมือง เพราะสำเนียงการร้องเป็นแบบชนบทเนื่องจากนักร้องลูกทุ่งล้วนเป็นชาวชนบทเนื้อหาของเพลงเป็นเพลงที่สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ทั้งที่ทำงานอยู่ในเมืองและที่อยู่ในชนบทนอกจากนี้ เอนก นาวิกมูล (2550, น.64) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของเพลงลูกทุ่ง พอสรุปได้ว่า เพลงลูกทุ่งมีเนื้อหาหลากหลายนักร้องมาจากท้องทุ่งจึงสามารถสะท้อนเพลงออกมาได้อย่างง่าย ๆ อีกทั้งลูกทุ่งก็สามารถร้องได้หลายจังหวะอีกด้วย เนื่องจากเพลงลูกทุ่งมีความสัมพันธ์กับคนในชนบทท้องถิ่นต่างๆ มากกว่าคนในเมืองกรุง จึงปรากฏการใช้ศัพท์สำนวนภาษาถิ่นและสำเนียงถิ่นในเพลงลูกทุ่งอยู่มากพอสมควร เช่น ศัพท์ท้องถิ่นและสำเนียงทางภาคอีสาน ภาคเหนือ และภาคใต้ (จินตนา ดำรงค์เลิศ 2533, น.81)

กล่าวโดยสรุป เพลงลูกทุ่ง คือ เพลงที่สะท้อนความเป็นอยู่ของท้องถิ่นที่สะท้อนถึงความ เป็นอยู่ ทั้งวิธีร้อง สำเนียงการร้อง เนื้อร้อง บ่งบอกถึงความเปลี่ยนแปลงไปตามปรากฏการณ์ ธรรมชาติ ในลักษณะของเพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่เปิดกว้าง และเทคนิคของการร้องอยากที่จะเรียนแบบเป็นสำเนียงเฉพาะของนักร้องเอง รวมถึงดนตรีที่เป็นสากลทำให้เพลงลูกทุ่งรับเอาความหลากหลายรูปแบบในการบรรเลงจากต่างประเทศเข้ามาผสมผสานกันได้อย่างลงตัว นอกจากเพลงลูกทุ่งแล้วยังมีเพลงอีกหลายประเภทเกิดขึ้นตามมาจากการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมในสังคม เช่น เพลงสตริง เป็นต้น

ยุคต่างๆ ของเพลงลูกทุ่ง

ยุคต้น พ.ศ. (2481-2507) เป็นยุคแรกของเพลงลูกทุ่ง เนื้อหาเพลงลูกทุ่ง จะกล่าวถึง ธรรมชาติ ที่สวยงามของชนบท วิถีชีวิตของชาวชนบทมักกล่าวถึงความรักของหนุ่มสาว ความยึดมั่น

ในศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณี นักร้องมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวงการเพลงลูกทุ่งไทย ผู้ที่เริ่มเสนอผลงานเพลงอันทรงคุณค่าในยุคแรกๆ ได้แก่ คำรณ สัมบุญณานนท์, ชาญ เย็นแะ, ปรีชา บุญญเกียรติ, วงจันทร์ ไพโรจน์, เบญจมิตร และสมยศ ทัศนพันธ์ ส่วนนักร้องหญิงที่มีชื่อเสียง เช่น ผ่องศรี วรนุช, ศรีสอางค์ ตรีเนตร วงดนตรีที่เด่นๆ เช่น วงจุฬารัตน์ ของมงคล อมาตยกุล และวงดนตรีพวงค์ มุกดา

ภาพที่ 3 ภาพนักร้องลูกทุ่ง คำรณ สัมบุญณานนท์

ยุคทองของเพลงลูกทุ่ง (พ.ศ. 2507 - 2513) การที่มีคำว่า "เพลงลูกทุ่ง" เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก และมีการนำเสนอ ผ่านรายการโทรทัศน์ ทำให้เพลงลูกทุ่งแพร่หลาย และได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว เนื้อหาของเพลงมีหลากหลาย เช่น บรรยายถึงชีวิตในชนบท สะท้อนชีวิตสาวหวานา ที่หลงแสงสีเมืองกรุง ใน พ.ศ. 2509 มีการจัดงานแผ่นเสียงทองคำพระราชทานครั้งที่ ๒ สมยศ ทัศนพันธ์ ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน ในฐานะ นักร้องลูกทุ่งชายยอดเยี่ยม ในเพลง ซ่อทิพย์รวงทอง นักร้องที่มีชื่อเสียง เป็นที่นิยมของผู้ฟังทั่วไป เช่น ทูล ทองใจ, ปอง ปรีดา, ไพโรวัลย์ ลูกเพชร, พร ภิรมย์, ชาย เมืองสิงห์ และก้าน แก้วสุพรรณ เพลงลูกทุ่งมาถึงยุคเฟื่องฟูมากที่สุดในยุคของสุรพล สมบัติเจริญ (พ.ศ.2504 - 2511)

ภาพที่ 5 ภาพปกภาพยนตร์มนต์รักลูกทุ่ง
(สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ, 2551, ออนไลน์)

ยุคเพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ. 2516 - 2519) หลังจากเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นต้นมา เกิดกระแสความคิดแบบเพื่อชีวิต วงการเพลงลูกทุ่งซึ่งมีความไวต่อเหตุการณ์รอบตัวก็มีการแต่งเพลงในแนวเพื่อชีวิตมากขึ้น สะท้อนความยากจนของชาวนาชาวไร่ เช่น เพลงข้าวไม่มีขาย แต่งโดย โผผิน พรสุพรรณ โดย ศรีเพชร ศรีสุพรรณ เป็นผู้ขับร้อง สะท้อนให้เห็นภาพของหนุ่มชาวนาที่ทำนาแล้วไม่ได้ผล ทำให้ไม่มีข้าวไปขาย เพลงนี้ได้รับรางวัลเพลงยอดเยี่ยมประจำปี พ.ศ. 2518 นอกจากนี้มีเพลงล้อเลียนการเมืองหรือเสียดสีนักการเมือง และเกิดเพลงลูกทุ่งผสมบทพูดขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง หรือชีวิตประจำวัน สร้างความขบขันเฮฮาแฝงด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ เช่น เพลงผสมบทพูดตลกโดย เพลิน พรหมแดน

ภาพที่ 6 ภาพนักร้องลูกทุ่ง เพ็ชร พรหมแดน
(สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ, 2551, ออนไลน์)

ยุคหางเครื่องและคอนเสิร์ต (พ.ศ. 2519 - 2528) หลังเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งที่เกี่ยวกับความทุกข์ยากของชาวนา กรรมกร และแนวเพื่อชีวิตมีน้อยลง เนื่องจากการปิดกั้นของภาครัฐ ส่งผลให้กลับมานิยมเนื้อหาด้านการเกี่ยวพาราตีและความรักของหนุ่มสาว ยุคนี้มีนักร้องใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ผลงานหลากหลาย วงดนตรีลูกทุ่งมีการแข่งขันมากขึ้น ใช้เงินลงทุนมากขึ้น ใช้เทคนิคแสง สี เสียงที่ทันสมัย การเดินประกอบเพลงของหางเครื่องมีความอลังการมากขึ้น เนื้อหาของเพลงในช่วงนี้สะท้อนปัญหาใหม่ๆ ของสังคมเพิ่มขึ้นด้วย เช่น การขายแรงงานในต่างประเทศ การย้ายถิ่นฐานในการประกอบอาชีพของชาวชนบท เข้าสู่เมืองหลวง อาทิ เพลงน้ำตาเมียซาอู ขับร้องโดย พิมพา พรศิริ เพลงฉันทนาที่รัก ขับร้องโดย รักษาติ ศิริชัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายหนุ่มเขียนจดหมายถึงสาวคนรักชื่อฉันทนา ที่ทำงานอยู่โรงงานทอผ้า ซึ่งเพลงนี้ได้รับความนิยมอย่างสูง จนกระทั่งสื่อมวลชนใช้คำว่า "ฉันทนา" แทนผู้หญิงที่ทำงานในโรงงาน

ภาพที่ 7 ภาพนักร้องลูกทุ่ง รักชาติ ศิริชัย
(สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ, 2551, ออนไลน์)

ยุคเพลงลูกทุ่งแนวสตรีง (พ.ศ. 2528 - 2535) เมื่อดนตรีแนวสตรีง และแนวร็อก ที่ได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศ ได้รับความนิยอย่างกว้างขวาง เพลงสตรีงสำหรับวัยรุ่นแพร่หลายเต็มตลาด ความนิยมเพลงลูกทุ่งเริ่มลดน้อยลง ทำให้เพลงลูกทุ่งต้องปรับตัวให้เข้ากับดนตรีสมัยใหม่แนวสตรีงคอมโบ เพื่อให้เพลงลูกทุ่งกลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง นักร้องเพลงลูกทุ่ง ที่ประสบความสำเร็จสูงสุดในยุคนี้ คือ พุ่มพวง ดวงจันทร์ ซึ่งเป็นนักร้องที่มีศักยภาพสูง มีลีลาการร้องและการเต้น ที่เข้ากับดนตรีสมัยนิยม และเป็นนักร้องลูกทุ่งหญิงคนแรก ที่ได้บุกเบิกมิวสิกวิดีโอของวงการเพลงไทย ผลงานชุดแรกของพุ่มพวง ดวงจันทร์ คือ อื้อหือ หล่อจ้ง เมื่อ พ.ศ. 2528 จึงประสบความสำเร็จอย่างกว้างขวาง ทำลายเส้นแบ่งรสนิยมของผู้ฟัง ซึ่งก่อนหน้านี้ถือว่า ผู้ที่มีรสนิยมดีต้องฟังเพลงสากล เพลงลูกกรุง เพลงสตรีง แต่เพลงลูกทุ่งของพุ่มพวงเป็นเพลงที่ได้รับความนิยม และฟังได้ทุกชนชั้น เนื้อหาของเพลงได้เปลี่ยนบทบาทของผู้หญิงจากเดิม ที่ต้องเก็บกอดความรู้สึก หรือเป็นฝ่ายถูกกระทำ มาเป็นผู้หญิงที่กล้าพูด กล้าทำ กล้าเปิดเผยความรู้สึกฉลาดรู้ทันคน หลังจาก พ.ศ. 2528 ได้มีนักร้องจากต่างประเทศมาเปิดการแสดง เรียกว่า เป็นการแสดงคอนเสิร์ต ต่อมา นักร้องไทยจึงจัดการแสดงคอนเสิร์ตตามอย่าง โดยพุ่มพวง ดวงจันทร์ ได้จัดการแสดงคอนเสิร์ต ที่เซ็นทรัลพลาซ่า เมื่อ พ.ศ. 2529 ขณะที่เพลง กระแจะเข้ามาชิ ได้รับความนิยมอย่างสูง และมีผู้ชมการแสดงล้นหลาม นับเป็นมิติใหม่ ของวงการเพลงลูกทุ่งไทย ทำให้วงการเพลง

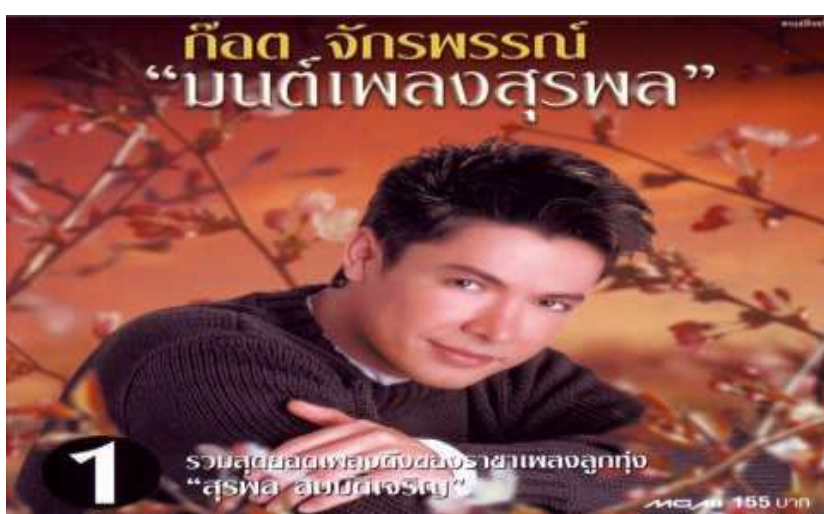
ลูกทุ่งเปลี่ยนจากเพลงที่เรียบง่ายธรรมดา ฟังสบายๆ มาเป็นเพลงที่เร้าร้อน จังหวะสนุกสนาน และมีลีลา สร้างความประทับใจ ให้แก่ผู้ฟังทั่วประเทศ นักร้องลูกทุ่งที่ได้รับความนิยม เช่น สายัณห์ สัญญา ซึ่งนับว่าเป็นขวัญใจเพลงลูกทุ่ง นอกจากนี้ยังมีคนอื่นๆ ที่ได้รับความนิยม เช่น ยอดรัก สลักใจ สุรชัย สมบัติเจริญ สุรชัย เมฆวิเชียร ศรีเพชร ศรีสุพรรณ ส่วนนักร้องหญิง เช่น พุ่มพวง ดวงจันทร์ ซึ่งได้รับสมญาราชินีเพลงลูกทุ่ง และอ้อยทิพย์ ปัญญาธรรม์

ภาพที่ 8 ภาพนักร้องลูกทุ่ง สายัณห์ สัญญา
(สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ, 2551, ออนไลน์)

ยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2536 - ปัจจุบัน) ความนิยมในกลุ่มวัยรุ่นที่ชื่นชอบเพลงแนวสตริง ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้ฟังกลุ่มผู้ใหญ่ บรรดาค่ายเทปเพลงต่างเล็งเห็นผลประโยชน์ที่จะได้จากผู้ฟังกลุ่มผู้ใหญ่ จึงได้นำเอาเพลงเก่าที่มีคุณค่าและเป็นที่ยึด คือ เพลงของวงสุนทราภรณ์มาเรียบเรียงเสียงประสานขับร้องใหม่ เช่น ชูด เขื่อนไม้ เพลงหวานเมื่อวานนี้ ทรายนิรันดร์ มหามมตะนิรันดร์กาล จึงเป็นกระแสของการอนุรักษ์เพลงเก่าซึ่งแพร่เข้ามาสู่วงการเพลงลูกทุ่ง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดงาน "กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย" ขึ้น เมื่อวันที่ 25 - 26 มิถุนายน พ.ศ. 2533 โดยเชิญนักร้องเพลงลูกทุ่งยอดนิมรุ่นเก่า มาแสดง และมีการอภิปรายของผู้ประพันธ์เพลง และนักวิชาการ ต่อมา มีการจัดงาน "กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ภาค 2" เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2535 เป็นการปลุกกระแสความนิยมเพลงลูกทุ่งกลับมาอีกครั้ง จนกระทั่งใน พ.ศ. 2535 ราชนิเพลงลูกทุ่ง พุ่มพวง ดวงจันทร์ เสียชีวิตอย่างกะทันหันการเสียชีวิตของพุ่มพวง ดวงจันทร์ ทำให้วงการเพลงลูกทุ่ง ได้รับความกระทบกระเทือนไปด้วย เนื่องจากพุ่มพวงเป็นความหวัง ที่จะฟื้นฟูความนิยมของเพลงลูกทุ่งที่ล้าสมัย ให้กลับมาแข่งขันกับเพลงแนวสตริง ที่ครองตลาดอยู่ จึงนับเป็นจุดเปลี่ยน ของวงการเพลงลูกทุ่ง ที่ส่งผลให้มีศิลปินนักร้องใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกิดการแข่งขัน เพื่อเป็นนักร้องยอดนิม ทั้งแนวทางที่เลียนแบบนักร้องเก่าหรือหาแนวทางใหม่ๆ ขึ้นมา

เช่น ชู๊ญ ฉวนติเยอะ, สุนารี ราชสีมา, ศิรินทรา นิยากร, จินตหรา พูนลาภ และเกิดความนิยม ในการนำ เพลงลูกทุ่งยอดนิยมในอดีต มาเรียบเรียงเสียงประสาน และขับร้องใหม่ หรือนำนักร้องเพลงสตริง มาร้องเพลงลูกทุ่ง เช่น ชูคอภิมหาลูกทุ่ง แม่ไม้เพลงไทย หัวแก้วหัวแหวน ของจักรพรรณ์ อาบครบุรี ซึ่งออกติดต่อกันถึง 9 ชุด และเพลงลูกทุ่งที่กล่าวขวัญมากที่สุดคือชุด มนต์รักลูกทุ่ง ซึ่งมีการนำ ภาพยนตร์เพลงเรื่อง มนต์รักลูกทุ่ง มาสร้างใหม่เป็นละครโทรทัศน์ใน พ.ศ. 2539 จึงทำให้เพลง ลูกทุ่งกลับมาได้รับความนิยมอย่างสูง

ภาพที่ 9 ภาพนักร้องลูกทุ่ง จักรพรรณ์ อาบครบุรี

ในระยะ 10 ปี ที่ผ่านมา เพลงลูกทุ่งยังคงได้รับความนิยมจากผู้ฟังอย่างต่อเนื่อง หลายเพลง เป็นเพลงยอดนิยมที่มีเนื้อหา ที่ประทับใจผู้ฟัง เช่น เพลง กระถางหลงทาง ของ ไชยา มิตรชัย เพลง จดหมายผิดซอง ของ มนต์สิทธิ์ คำสร้อย เพลง ยาใจคนจน และเพลง รองเท้าหน้าห้อง ของ ไมค์ ภิรมย์พร เพลง ปริญญาใจ ของ ศิริพร อำไพพงษ์ เพลง ขอใจกันหนาว ของ ต่าย อรทัย เพลงลูกทุ่งเหล่านี้ล้วนได้รับความนิยมทั่วประเทศ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ, 2551, ออนไลน์)

คุณค่าของเพลงลูกทุ่งไทย

พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงกล่าวถึงความดี ของเพลงลูกทุ่ง คือ

1. เป็นหลักฐานของข้อมูลทางประวัติศาสตร์สังคมของประเทศ
2. เป็นที่รวมของภูมิปัญญาและทรัพย์สินทางปัญญาของชาวบ้าน

3. เป็นเพลงที่เรียบง่าย เข้าใจง่าย ร้องง่าย จำง่าย
4. สามารถเข้าถึงสังคมทุกชั้น กระจายได้กว้าง ใกล้เคียงชนบททุกแห่ง
5. มีความเป็นไทยทั้งในเรื่องของภาษา ทำนอง และการขับร้อง

เพลงลูกทุ่งไทยมีคุณลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัวทั้งในด้านการออกเสียง สำเนียง และการใช้ภาษา นับเป็นการอนุรักษ์ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติไทย จึงควรช่วยกันอนุรักษ์เพลงลูกทุ่งไทย เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยสืบไป (สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ, 2551, ออนไลน์)

ในปัจจุบัน เพลงลูกทุ่งได้กลายพันธุ์ (Mutate) ไปมาก จนมีลักษณะคล้ายเพลงสตริงคือ เป็นเพลงที่มีดนตรีแบบใหม่ ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ มาประกอบและมีการใช้คอร์ด และจังหวะในแบบใหม่ๆ อาจจะเป็นแบบป๊อป แจ๊ส หรือฟิวชั่นต่างๆ มากมาย เท่าที่ผมว่าดนตรีลูกทุ่งนำมาใช้แล้ว เช่นการใช้คอร์ดแบบเต็ม (Full chord) นอกจากนั้นคอร์ดที่ 1 และ 4 ของคีย์ ก็ใช้เป็นคอร์ดเมเจอร์เซเว่น (Major 7th) แทนที่จะเป็น triad หรือคอร์ดเมเจอร์ซิกซ์ (Major 6th) และมีการใช้ tension ต่างๆ เช่น 9, #9, b9, sus4 ซึ่งเป็นการใช้เสียงประสานแบบแจ๊ส ส่วนจังหวะก็เพียงแค่เปลี่ยนจากจังหวะมาตรฐาน ที่ใช้กันอยู่มาเป็นจังหวะแบบสตริง ก็จะทำให้ได้ดนตรีที่ใหม่ขึ้น นอกจากนั้นก็ยังมีการใช้เทคนิคอื่นๆ เช่น การเลือกเครื่องดนตรีสำหรับการโซโลหรือแบคกราวนด์ เช่น ใช้ฟลูต โซปราโน แซกโซโฟน คลาริเน็ต เสียงซินธิไซเซอร์แปลกๆ เช่นเสียงทึบเพลงปาก เสียงกลองไฟฟ้า เสียงฝนตกฟ้าร้อง คลื่นทะเล เครื่องบิน ฯลฯ โปรแกรมจังหวะกลองที่ยากจนมนุษย์ไม่สามารถตีได้ด้วย 2 มือ 2 เท้า สิ่งต่างๆ เหล่านี้ดนตรีลูกทุ่งได้เข้าถึงแล้วและเริ่มใช้กันอย่างแพร่หลายขึ้นเรื่อยๆ พวกเราชาวลูกทุ่งทั้งหลายต้องเปิดใจให้กว้างเพื่อรับวิทยาการใหม่ๆ เหล่านี้ที่มีความก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง แต่ในขณะเดียวกัน ก็ต้องพยายามคงเอกลักษณ์ของเพลงลูกทุ่งเอาไว้ เพื่อมิให้เพลงลูกทุ่ง ถูกกลืนไปกับความก้าวหน้าทางอิเล็กทรอนิกส์ เพราะเพลงลูกทุ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ที่สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย (ทุกยุคทุกสมัย) ได้ถูกต้องใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด จึงสมควรช่วยกันอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (เจริญ เจริญชัย, 2531, ออนไลน์)

กล่าวโดยสรุป ถึงเพลงลูกทุ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยปัจจุบันมีการนำเครื่องดนตรีเข้ามาผสมผสานทำให้เพลงฟังดูทันสมัยขึ้นรวมถึงทำนองของเพลงก็มีการเปลี่ยนแปลงไปทางประเทศเพื่อนบ้านหรือแนวที่กำลังเป็นที่นิยมในช่วงนี้ๆ ปัจจุบันเพลงลูกทุ่งเป็นระบบธุรกิจแบบเต็มรูปแบบแล้วก็ตาม ก็ยังมีการเปลี่ยนแปลงในอีกหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา และลีลา ซึ่งอาจจะไม่ค่อยเหมือนเพลงลูกทุ่งในแบบก่อนที่เคยฟังมา แต่ถึงอย่างไรเพลงลูกทุ่งก็ยังได้รับความนิยมจากคนฟังเหมือนก่อนอย่างต่อเนื่อง เพราะการแสดง แสง สีเสียง รวมถึงหางเครื่อง แบบอลังการก็ยังเป็นที่นิยมอยู่ในปัจจุบันเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นแรงดึงดูดให้กับผู้ชมได้สนุกสนานกับการ

แสดงโชว์รวมถึงตื่นตากับความสวยงามของแสง สี เสียงรวมถึงฉากประกอบ เป็นที่ยอมรับกันว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนสำคัญต่อการสร้างผลงานเพลงลูกทุ่งและเพลงในประเภทอื่นๆ

การจัดเครื่องดนตรี (Instrumentation)

วงดนตรีลูกทุ่งโดยทั่วไป จะมีลักษณะเป็นวงเล็ก (Small band) ตามหลักการจัดวงแบบสากล คือมีเครื่องเป่าไม่ครบจำนวนแบบวงใหญ่ (Big band) นอกจากวงดนตรีที่ใหญ่จริงๆ จึงจะมีเครื่องครบวงใหญ่ แต่เสียงดนตรีที่ออกมาจะไม่ได้สำเนียงแบบลูกทุ่ง วงดนตรีลูกทุ่งจะแบ่งเครื่องดนตรีออกได้ 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเครื่องที่ให้จังหวะ (Rhythm section) ประกอบด้วยกลอง เบส กีตาร์ คีย์บอร์ดและเครื่องเคาะจังหวะ (Percussion)
2. กลุ่มเครื่องบราส (Brass section) ได้แก่ ทรัมเปต และทอมโบน
3. กลุ่มเครื่องแซ็ก (Sax section) ประกอบด้วยเครื่องดนตรีในตระกูลแซ็กโซโฟน ได้แก่ อัลโต้ เทนเนอร์ บาริโตน และโซปราโน แซ็กโซโฟน

ในวงดนตรีลูกทุ่งหลายๆ วง กลุ่มเครื่องบราส และแซ็ก จะรวมเป็นกลุ่มเดียวกันเรียกว่าเครื่องเป่า ขึ้นกับขนาดของวง ถ้าวงยังเล็กก็ไม่สามารถแยกสองกลุ่มนี้ออกจากกันได้ และลักษณะเด่นของการใช้เครื่องดนตรีในวงลูกทุ่งอีกประการหนึ่งคือ มีการใช้เครื่องดนตรีไทยมาประกอบ โดยเฉพาะในการโซโล เช่น ซอด้วง ซออู้ กระจับปี่ เครื่องเคาะจังหวะต่างๆ เช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ กลอง ตะโพน รำมะนา ก็มักใช้ประกอบจังหวะเสมอ

การเรียบเรียงเสียงประสาน

การใช้เสียงประสานและคอร์ดในเพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่จะเป็นแบบง่ายๆ คอร์ดที่ใช้มักจะเป็นแบบโน้ต 3 ตัว (Triad) ดังรูปที่ 3 ดังนั้นเสียงประสานที่ได้จึงไม่มีความละเอียดอ่อน ฟังแล้วกระด้างไม่นุ่มนวลเหมือนเพลงลูกกรุงที่บรรเลงโดยวงขนาดเท่าๆ กัน เนื่องจากดนตรีลูกกรุงใช้คอร์ดที่เต็ม (Full chord) ดังรูปที่ 4 ส่วนการดำเนินของคอร์ด (Chord progression) ในเพลงลูกทุ่งถ้าเป็นแบบง่ายๆ ไม่ยึดกฎเกณฑ์อะไรมากนัก เนื่องจากทำนองเพลงลูกทุ่งนั้นมีรากฐานมาจากเพลงไทยที่เคยเรียกกันว่าเพลงไทยเดิม คือมีบันไดเสียงแบบเพนทาโทนิค (Pentatonic scale) แต่ก็สามารถใช้กฎการดำเนินคอร์ดแบบสากลมาใช้ได้ แต่จะทำให้ความเป็นลูกทุ่งลดลงไป เพราะหูต้องทำงานหนักขึ้นในการฟังเสียงที่ซับซ้อน การเลือกใช้จังหวะดนตรีก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง ที่ทำให้เกิดลักษณะเฉพาะของเพลงลูกทุ่งจังหวะที่ใช้แต่ดั้งเดิม ได้ดัดแปลงมาจากเพลงลาติน เช่น จังหวะชะชะช่า บิกิน ออฟพีท กัวลาซ่า ซึ่งได้ใช้กันเพียงไม่กี่จังหวะนี้มานานนับสิบปี โดยเฉพาะสอง

จังหวะแรกนั้นนับว่าได้รับความนิยมสูงสุด ส่วนจังหวะอื่นๆ ที่ใช้นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ก็จะเป็นจังหวะที่ดัดแปลงมาจากเพลงไทยเช่น จังหวะร่ำวง จังหวะแบบปี่พาทย์ เป็นต้น

เมื่อกำหนดจังหวะและคอร์ดแล้ว การเรียบเรียงเสียงประสานขั้นต่อไป ก็คือการเขียนเสียงประสานของเครื่องเป่า เนื่องจากคนตรีลูกทุ่งนั้น ส่วนใหญ่จะมีการใช้เครื่องเป่าด้วยเสมอ นอกจากบางครั้งที่ผู้เรียบเรียงกำหนดให้ใช้เครื่องสายเช่น ไวโอลินแทน แต่ก็เป็นส่วนน้อย การเขียนเสียงประสานของเครื่องเป่าสำหรับเพลงลูกทุ่ง อาจแบ่งได้ 3 แบบใหญ่ๆ คือ

1. เขียนแบบ Unison คือเครื่องเป่าทุกชิ้น บรรเลงเสียงเดียวกันหมด ไม่มีเสียงประสาน การเขียนแบบนี้จะได้สำเนียงลูกทุ่งแท้คล้ายแตรวงตามชนบท

2. เขียนแบบวงใหญ่ (Big band) คือแบ่งเครื่องเป่าออกเป็นแซกและบราส วิธีนี้ถ้ามีเครื่องดนตรีครบแบบวงใหญ่ ก็จะเขียนแบบวงใหญ่ได้สะดวก แต่ถ้าเครื่องไม่ครบต้องเลือกเสียงประสานที่สำคัญให้คงไว้ และตัดเสียงที่ไม่สำคัญออกไป โดยคำนึงถึงจำนวนและชนิดของเครื่องที่มีอยู่เป็นสำคัญ

3. เขียนแบบวงเล็ก (Small band) คือนำเอาเครื่องดนตรีที่มี มาเล่นในแนวเดียวกันและใส่เสียงประสานโดยกำหนดให้เสียงใดเสียงหนึ่งเป็นเสียงนำ (Lead) วิธีนี้ ถ้ามีเครื่องเป่า 4 ชิ้นขึ้นไปจะได้เสียงประสานครบ

อย่างไรก็ตาม ทั้งสามวิธีนี้สามารถใช้ปนกันได้ ตามแต่ผู้เรียบเรียงเห็นสมควรเช่น บางท่อนควรเป็นแบบ Unison เพื่อให้มีสำเนียงลูกทุ่งและทำนองเด่นชัด และบางท่อนควรประสานเสียงแบบ 4 แนว (Four way harmonization) เพื่อให้ได้เสียงที่นุ่มนวลเช่นการเขียนแบคกราวนด์ เป็นต้น (เจริญ เจริญชัย, 2531, ออนไลน์)

กล่าวโดยสรุป เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงในวงลูกทุ่งในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นการใช้เครื่องดนตรีตะวันตกเข้ามาบรรเลงแต่ถึงอย่างไรทำนองของเพลงก็ยังเป็นไปตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของวัฒนธรรมในชุมชนต่างๆของประเทศไทย ถือเป็นหลักฐานข้อมูลที่มีคุณค่าเป็นทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเอกลักษณ์ที่มีความเฉพาะตัว ทั้งเรื่องของทำนอง ภาษาของบทเพลง ล้วนแต่เป็นการบอกถึงวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของคนไทย ควรค่าแก่การรักษาและสืบทอดให้เป็นมรดกแก่ชนรุ่นหลัง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

คำว่า“การบริหาร” (Administration) และ“การจัดการ” (Management) มีความหมายแตกต่างกันเล็กน้อย โดยการบริหารจะสนใจและสัมพันธ์กับการกำหนดนโยบายไปลงมือปฏิบัติ นักวิชาการบางท่านให้ความเห็นว่าการบริหารใช้ในภาครัฐ ส่วนการจัดการใช้ในภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม ใน

ตำราหรือหนังสือส่วนใหญ่ทั้ง 2 คำนี้มีความหมายไม่แตกต่างกัน สามารถใช้แทนกันได้และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป (สุรัสวดี ราชกุลชัย, 2543, น.3)

ความหมายของ “การจัดการ” คือ “การจัดการ (Management) คือ ภารกิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคน (ที่เรียกว่าผู้บริหาร) ที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำ และไม่อาจประสบความสำเร็จจากการแยกกันทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี” (ธงชัย สันติวงศ์, 2540, น.1)

“การจัดการ คือ ศิลปะของการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยนำทรัพยากรทางบริหารมาช่วย” (บรรจง อภิตติกุล, 2529, น.5)

“การจัดการ คือ กระบวนการนำเอาวัสดุอุปกรณ์และมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และได้ผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบไปด้วย การจัดองค์การ การตั้งการ การประสานงานและการประเมินผลของความสำเร็จ” บีช (Beach 1980, p.5 อ้างถึงใน นิรมล กิติกุล, 2551, น.10)

“การจัดการเป็นกระบวนการออกแบบ และรักษาซึ่งสถานะแวดล้อมซึ่งบุคคลทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ” ไวฮ์ริช และคูนส์ (Wehrich and Koentz, 1993, p.4 อ้างถึงใน ธนาคาร แพทย์วัง, 2554, น.68) หมายถึง “กระบวนการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การโดยการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การชักนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) มนุษย์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากร ข้อมูลขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพ” โบว์ฟ และคณะ (Bovce & et al, 1993, p.5)

โจนส์ และจอร์จ (Jones & George, 1999) กล่าวว่า การจัดการเป็นการวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุมคนและทรัพยากรอื่นๆ เพื่อให้องค์การสามารถบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545) กล่าวว่า การจัดการ คือ กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอน โดยอาศัยความร่วมมือแรงร่วมใจของสมาชิกในองค์การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังในด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วย องค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

روبินส์ และเคาท์เทอร์ (Robbins & Coulter, 2002) ได้ให้ความหมายของการจัดการไว้ว่าเป็นกระบวนการของความร่วมมือเพื่อให้เกิดการร่วมกันดำเนินกิจกรรมการทำงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อตนเองและผู้อื่น

ทั้งนี้ ความหมายของการจัดการ (Organizing) สุกฤษี เจริญสุข ได้อธิบายการจัดการองค์กรเป็นการนำทักษะที่มีไปใช้ประโยชน์ในการสร้างคนตรี การจัดการองค์กรสามารถนำความรู้ และความสามารถทางคนตรีในการตั้งวงคนตรี การบริหารวงคนตรี การดำเนินกิจการของวงคนตรี การให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง การแสดงผลงานของนักเรียน กระทั่งการเล่นคนตรีของนักเรียนด้วย การจัดการองค์กรสามารถดำเนินความคิด และวิธีการทางด้านคนตรีมาใช้ในลักษณะของการแต่งหรือเรียบเรียงออกมาเป็นเพลงได้ การจัดการวงคนตรีของเด็กที่รวมตัวกันเป็นวง เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์กร เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้หรือมีส่วนร่วมในการจัดการ การฝึกหัดคนตรี กับเด็กรุ่นน้องโดยมีรุ่นพี่เป็นผู้ช่วยดูแลการจัดการวง การฝึกซ้อม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในวงคนตรี เป็นต้น (สุกฤษี เจริญสุข, 2540, น.82 อ้างถึงในธนาคาร แพทย์วงศ์, 2541, น.68-69)

กล่าวโดยสรุป การจัดการ คือ การทำงานในรูปแบบขององค์กร มีกลไกการทำงานที่มุ่งในความสำเร็จสูงสุดร่วมกัน มีผู้บริหารองค์กรและผู้ปฏิบัติ ในการสร้างสรรค์ผลงานให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ ในการจัดการวงคนตรี จะต้องมีส่วนต่างๆเป็นองค์ประกอบ ที่จะทำให้ผลงานที่ปรากฏออกมาอย่างมีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคม การจัดการวงคนตรีจึงมีส่วนต่างๆที่ต้องดำเนินงานให้สอดคล้อง และเกิดความสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อประสิทธิผลของการทำงาน

ทรัพยากรในการบริหารการจัดการ

การจัดการมีทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญอย่างมากที่ขาดไม่ได้ ปัจจัยที่เป็นทรัพยากรพื้นฐานสำคัญในการจัดการมีอยู่ 4 ประการ หรือ 4M's ได้แก่

1. บุคลากร (Man)
2. เงินและงบประมาณ (Money)
3. วัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก (Materials)
4. การจัดการ (Management)

1. ด้านบุคลากร (Man)

ธงชัย สันติวงษ์ (2545) กล่าวว่า คนเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุด แม้ว่าองค์กรจะมีเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ทันสมัย และมีราคาแพงเพียงใดก็ตาม ถ้าหากขาดบุคคลที่มีความรู้ความสามารถแล้ว เครื่องจักรอุปกรณ์เหล่านั้นก็จะไม่ก่อประโยชน์อันใด และถึงแม้จะใช้ดำเนินงานได้บ้าง ประสิทธิภาพเครื่องจักรก็คงอยู่ในระดับต่ำ ด้วยเหตุผลข้างต้น การจัดคนเข้าทำงานหรือการบริหารงานบุคคลจึงถือได้ว่าเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง ซึ่งจะมีผลทำให้การบริหารงานและการเพิ่มผลผลิตทำได้ดีขึ้น

หน้าที่ประการหนึ่งที่น่าจะถือได้ว่ามีความสำคัญที่สุดในบรรดาหน้าที่ต่างๆ ที่ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบก็คือหน้าที่ในการจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) ทั้งนี้เพราะภายหลังจากที่ได้มีการจัดองค์กรจนเสร็จสิ้นแล้ว โครงสร้างในส่วนต่างๆ ก็จะต้องถูกบรรจุด้วยตัวบุคคลที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งในองค์กร และในการที่จะให้ผลการปฏิบัติงานต่างๆ ดังกล่าวได้ประสิทธิภาพที่สุดนั้น ย่อมต้องขึ้นกับความสามารถหรือความพร้อมเพียงของตัวบุคคลดังกล่าวด้วย ผู้บริหารจะต้องมีภาระหน้าที่ในการเลือกเฟ้นตัวบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ดีเท่านั้น จึงจะทำให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีสมรรถภาพ (Effective & Efficiency) และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้ ด้วยเหตุผลต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วนี้เอง จึงควรที่จะได้มีการให้ความสนใจศึกษาถึงกระบวนการในการเสาะหาและพัฒนาตัวบุคคลที่จะมาเป็นผู้บริหารงานในหน้าที่ต่างๆ รวมตลอดทั้งการพัฒนาตัวบุคคลดังกล่าวให้มีความสามารถสูงขึ้น กระบวนการดังกล่าวนี้ก็คือ กระบวนการทางด้านการบริหารงานบุคคล (Personnel Management Process) นั่นเอง

หลัก 4 ประการของการใช้ประโยชน์บุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

1. จัดหาคนที่มีความสามารถและเต็มใจทำงาน
2. บรรจุให้เข้าทำงานที่สัมพันธ์กับความสามารถและความสนใจ
3. พัฒนาเขาโดยการให้การศึกษาและอบรม เพื่อให้เขาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
4. พยายามทำให้คนงานมีความพึงพอใจในงาน

2. ด้านการเงิน และงบประมาณ (Money)

สมพงษ์ เกษมสิน (2523) กล่าวว่า งบประมาณและการเงินเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการบริหารงาน ฝ่ายบริหารมีหน้าที่จัดทำงบประมาณ และขอเงินทุนให้กับหน่วยต่างๆ และบุคลากรควบคุมดูแลว่าเงินที่ขอมานั้นใช้อย่างถูกต้องหรือไม่ งานดังกล่าวนี้ต้องอาศัยความซื่อสัตย์ ความเฉลียวฉลาด รอบรู้ และ ความหนักแน่น การจัดงบประมาณ ผู้บริหารต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการจัดการในเรื่องการเงิน ผู้บริหารจะต้องทราบเพื่อป้องกันการใช้จ่ายเงินในทางที่ผิด และสูญเสียเงินไปโดยเปล่าประโยชน์
2. ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบ การจัดเตรียมงบประมาณเป็นงานที่ต้องประสานกันหลายๆ อย่าง ต้องมีแผนงาน โครงการ ตลอดจนค่าใช้จ่ายและเงินทุนที่ได้รับมาจากสายงานต่างๆ ผู้บริหารจะต้องทราบหรือพิจารณาเตรียมจัดงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณ ต้องการจัดแผนงานทางการเงินอันเกี่ยวกับงานเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารมีหน้าที่ที่จะต้องจัดทำงบประมาณเตรียมไว้สำหรับแผนระยะเวลา 1 ปี 3 ปี 5 ปี

หรือ 7 ปี โครงการสำคัญแต่ละโครงการจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าหลายๆ ปี ฉะนั้นการจัดทำงบประมาณการเงินต้องจัดไว้สำหรับโครงการระยะยาวด้วย

3. ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Materials)

ธงชัย สันติวงษ์ (2531) กล่าวว่า วัสดุ อุปกรณ์ เป็นปัจจัยที่มีปริมาณและมูลค่าสูงไม่ต่างไปจากปัจจัยอื่นๆ เพราะวัตถุดิบและสิ่งเหล่านั้น จะต้องมีการจัดหาใช้ในการดำเนินการผลิตหรือพัฒนาตลอดเวลา เพื่อใช้ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า ส่วนการจัดการด้านสถานที่ เน้นถึงกระบวนการและวิธีในการปฏิบัติงานในด้านความสะดวกสบายเพื่อเอื้ออำนวยในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการจัดสถานที่ให้สะอาดเรียบร้อยตลอดจนการถ่ายเทของอากาศที่เหมาะสม เหมาะแก่การทำงาน

วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งนับรวมถึงอาคารที่เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การบริหารประสบผลสำเร็จได้ผลสมบูรณ์ เป็นการบริหารอย่างแท้จริง และให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ควรยึดหลักการดังต่อไปนี้

1. ใช้วัสดุตามความเหมาะสม
2. ใช้ให้ได้ผลคุ้มค่า
3. ใช้อย่างประหยัดทั้งแรงงาน เงิน และเวลา
4. ก่อนใช้อุปกรณ์ทุกครั้งต้องทดลองเสียก่อนว่าใช้ได้ดี สะดวก และพอเหมาะกับเวลาระวังอย่าให้การใช้อุปกรณ์ต้องติดขัดระหว่างใช้

สำหรับการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้ คือ

1. ก่อนการซื้อวัสดุอุปกรณ์ทุกครั้ง ควรสำรวจหรือทำบัญชีอุปกรณ์ก่อนว่ามีอยู่แล้วมากน้อยเพียงใด และอยู่ในสภาพที่ใช้ได้หรือต้องซ่อมแซม และต้องการเพิ่มอีกจำนวนเท่าไร
2. ควรซื้ออุปกรณ์ในร้านที่มีชื่อเสียงไว้ใจได้ เพราะจะได้ของที่มีคุณภาพเชื่อถือได้ ให้บริการในการแลกเปลี่ยนซ่อมแซมอุปกรณ์ต่างๆ ได้ดีกว่า
3. ควรซื้ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพ เพราะตามปกติของที่มีคุณภาพสามารถใช้ได้นานกว่าปลอดภัยกว่าบางครั้งดีกว่าอุปกรณ์ ที่มีราคาสูงกว่า การซื้อไม่ควรเอาราคาเป็นหลักอย่างเดียว ของราคาแพงคุณภาพอาจจะไม่ดีกว่าก็ได้
4. ถ้าเป็นไปได้ควรจัดตารางในการซื้อให้มีการกระจาย ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ไม่เป็นภาระต้องจ่ายเงินจำนวนมากๆ ในครั้งหนึ่ง
5. พยายามใช้วิธีการซื้อที่ช่วยให้สามารถลดราคาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
6. ควรซื้อตามที่ถูกระเบียบ ข้อบังคับ ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ชนิดนั้นๆ กำหนด

7. ควรจัดซื้อในร้านที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถให้ราคาของและคุณภาพเดียวกัน เพราะร้านในท้องถิ่นจะสามารถติดต่อได้ง่ายและสะดวกกว่า

8. ควรเตรียมการซื้อวัสดุอุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า

9. ในการซื้อแต่ละครั้งจะต้องไม่มีการรับสิ่งตอบแทนจากร้านค้า

4. ด้านการจัดการ (Management)

เฮลเรจเจิล, แจคสันและสโลว์คัม (Hellriegel, Jackson & Slocum, 2005) กล่าวว่า การจัดการหมายถึง ภาระงานและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกหรือส่วนงานหนึ่งๆ ในองค์การในเรื่องต่อไปนี้ คือการวางแผนการจัดองค์การ การนำ และการควบคุม พยอม วงศ์สารศรี (2543, น.30 - 33) ได้แบ่งประเด็นการจัดการไว้ 3 ประเด็น คือ

1. การจัดเป็นศิลปะของการใช้บุคคลอื่นทำงานให้แก่องค์การ (Management is an art of getting things done through others) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยสมาชิกจะต้องปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ มีความมุ่งหวังในความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน

2. การจัดการเป็นกระบวนการ (Management as a process) คือการทำให้การดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ขององค์การไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้โดยผ่านระบบ (Systematic) มีการประสานงาน (co - ordinate) และความร่วมมือร่วมใจจากทรัพยากรมนุษย์ (co - operative human efforts)

3. การจัดการ คือ กลุ่มของผู้จัดการ (Management as a group of managers) องค์การเป็นบุคคลที่กำหนดหน้าที่บริหาร หรือการจัดการต่างๆ ในองค์การ เป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายขององค์การ และประสานงานให้สมาชิกในองค์การดำเนินไปในทิศทางที่เป็นเป้าหมายร่วมกัน

การจัดการ คือ กระบวนการกิจกรรม หรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่ในอันที่จะสร้าง และจัดมาไว้ซึ่งสถานะที่จะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความพยายามร่วมของกลุ่มบุคคล (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537, น.214 อ้างถึงใน ธนาकर แพทย์วงศ์, 2541, น.68)

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการองค์การ คือทรัพยากรถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้องค์การมีคุณภาพและทรัพยากรเพียงพอในการทำงาน และทำให้งานสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวคิดแบบผู้นำยุคใหม่

ยุคใหม่เป็นยุคแห่งเทคโนโลยีและสารสนเทศ (Information Technology) หรือเรียกย่อๆ ว่า “IT” หมายถึง เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล (Data) และประมวลผลข้อมูลให้เกิดผลลัพธ์เป็นสารสนเทศ (Information) เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ โดยเป็นการเชื่อมโยงในกรอบของโลกาภิวัตน์และปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกที่ไร้พรมแดน ผู้นำในโลกสมัยใหม่จึงต้องมีการคิดแบบผู้นำ ดังนี้

1. ปรับเปลี่ยนวิธีคิดและกระบวนทัศน์ของตนเอง โดยเรียนรู้ เชื่อมั่น ศรัทธาในศักยภาพของตนเอง รู้จักการสร้างอำนาจในตนเอง โดยเชื่อว่าตนเองมีศักยภาพในความเป็นมนุษย์ทั้งทางกาย ทางใจ และทางจิตวิญญาณ ที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. ปรับเปลี่ยนวิธีคิดแบบใช้อำนาจครอบงำหรือแบบควบคุม โดยมองทุกอย่างเป็นสิ่งไม่มีชีวิต (Thing Paradigm) ซึ่งเป็นการคิดแบบแยกส่วน ให้เปลี่ยนมาเป็นการคิดแบบองค์รวม ที่มองทุกคนเป็นศูนย์กลางแบบบูรณาการ (People Centered Paradigm) คือการมองคนเป็นมนุษย์ที่ต้องให้เกียรติ ให้มีส่วนร่วมและได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

3. สร้างภาวะผู้นำในตนเองเพื่อให้เกิดความยั่งยืนขององค์กรและประเทศโดยปฏิบัติวัฒนธรรมของผู้นำ 12 ประการ ได้แก่

1. อย่าบังคับควบคุมผู้ปฏิบัติงาน (Don't Control Employee Involves Them) ต้องจูงใจให้เขาอยากทำ ทำให้เขารู้สึกเป็นเจ้าของการเปลี่ยนแปลงและเข้ามามีส่วนร่วม

2. ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่าง (Model Behavior you Want) ทำอย่างที่คุณต้องการให้ผู้อื่นเป็นอย่างไรร ต้องทำตนให้เป็นแบบนี้ก่อน

3. ทำตัวให้เห็นเด่นชัด (Make Yourself Visible)

4. ต่งสัญญาณการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจน (Make a Clear Break With a Pass)

5. สนับสนุนผู้บุกเบิก (Unleash but Harness the Pioneers)

6. เสาะหาเลือดใหม่และค่อย ๆ ถ่ายเลือด (Get a Quick shot of new Blood and Allow Transfusion)

7. ขจัดความกลัวและอย่าอดทนต่อการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (Drive Out Fear but Fear bur don't Tolerate Resistance)

8. สร้างความสำเร็จจากความสำเร็จ (Sell Success)

9. สื่อสารกันตลอดเวลา (Communicate' Communicate and Communicate)

10. สร้างสะพานเชื่อมระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในองค์กร (Fault Lines Lines)

11. ปรับกระบวนการบริหารให้สนับสนุนวัฒนธรรม (Chang Administrative System that Reinforce a Bureaucratic Culture)

12. ดำเนินการต่อเนื่อง (Commit for the Long Haul)

ทางเลือกในการตัดสินใจ

การตัดสินใจมักจะเกี่ยวข้องกับทางเลือก (Alternatives) โดยมีตั้งแต่ 2 ทาง หรือมากกว่า 2 ทาง ผู้นำควรเลือกทางใดทางหนึ่งจะเป็นแบบรับ หรือปฏิเสธ (Yes – or – no – type) หรือแบบถือประโยชน์สูงสุดหรือต่ำสุด (Maximum or Minimum Type) ตัวอย่างเช่น สถาบันการศึกษาที่ทำการสอนในรายวิชาดนตรีศึกษา บางสถาบันมีนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกทักษะในการปฏิบัติเครื่องดนตรีซึ่งมีการแสดงผลงานเป็นประจำทุกปีจะเป็นในรูปของการจัดนิทรรศการ การประกวดดนตรี ทำให้ผู้นำและผู้บริหารดนตรีจะต้องตัดสินใจบ่อยครั้งทั้งทางด้านบุคลากร ที่ควบคุมการแสดง เวลาในการฝึกซ้อม การเตรียมตัวในการเป็นเจ้าภาพ หรือแม้กระทั่งการจัดเวทีในการแสดง การสร้างทางเลือกหลาย ๆ ทางและวิธีการคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นโดยมิได้เตรียมตัวไว้ล่วงหน้านั้นดูเหมือนจะยากยิ่งสำหรับผู้นำและผู้บริหารดนตรี ถ้าไม่ได้มีการเตรียมตัวไว้ก่อนตั้งแต่เนิ่น ๆ

ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย (2553, น.114) กล่าวเกี่ยวกับความเป็นผู้นำคือ ความเป็นผู้นำเกิดจากตัวบุคคลที่เกิดจากความมั่นใจในตนเอง โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรม และต้องผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้นำยุคใหม่ควรต้องมีกระบวนการการคิดที่มีเหตุมีผลผนวกความรู้จากสมองซีกซ้ายและซีกขวาหล่อหลอมออกมาเป็นพลังงานในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นการแสดงออกในทางปฏิบัติ ซึ่งมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำมีคำเต็มว่า “LEADERSHIP” และมีวิธีการโดยใช้อำนาจบังคับ (Force) วางตนเป็นผู้มีอาวุโส (Paternalism) ใช้วิธีต่อรองซึ่งให้เห็นผลดีผลเสีย (Bargaining) ใช้วิธีร่วมมือกันทำงานฉันมิตร (Mutual Means) ซึ่งผู้นำจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจอีกทั้งควรหาทางเลือกที่เหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นประโยชน์ต่อองค์กร กล่าวตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี มองไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดนิ่ง

กล่าวโดยสรุป ทางเลือกในการตัดสินใจ คือการตัดสินใจของผู้นำต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเองเพื่อที่คำสั่งนั้นจะได้ฟังคู่มือผู้นำหนัก และกล้าตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเพื่อให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้า

หลักการและแนวคิดของ POSDCoRB ของ กุลิกและเออร์วิค (Luther H. Gulick & Lyndall Urwick)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานของ กุลิกและเออร์วิค (Luther H. Gulick & Lyndall Urwick) ได้เสนอแนวคิดไว้ 7 ด้าน หรือเรียกว่า POSDCoRB เป็นการจัดการในแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) คิดค้นเพื่อที่หาวิธีการบริหารให้เกิดผลดีที่สุด ซึ่งได้สรุปกระบวนการไว้ในหนังสือ “Papers on the Science of Administration” ในปี ค.ศ. 1937 ได้อธิบายความหมายไว้ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึงการวางแผนทางในการปฏิบัติงานต่างๆเป็นการวางแผนเค้าโครงการกิจกรรมซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึงการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรมกอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. การจัดบุคลากร (Staffing) หมายถึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึงเป็นภาระกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน การสั่งการให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision making) เป็นต้น

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึงการประสานให้ส่วนต่างๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึงกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์กรอยู่ด้วย

7. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึงภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินและตรวจสอบ

จากการศึกษากระบวนการจัดการทั้ง 7 ด้าน (POSDCoRB) ผู้วิจัยจึงได้นำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการจัดการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการวางแผน (Planning)

การวางแผนมีความสำคัญกับการบริหารงานในทุกๆประเภท และเป็นอันดับแรกที่นักบริหารจะต้องนึกถึงเพราะเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้กำหนดความต้องการต่างๆ วิธีปฏิบัติรวมถึงผลที่จะได้รับในอนาคต ทั้งนี้การวางแผนจึงทำให้มีบทบาทกับผู้บริหารเพื่อที่จะได้ทราบว่าต้องทำอะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน อันที่จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บังเกิดผลและประสิทธิภาพและบรรลุตามที่ตั้งไว้

ความหมายของการวางแผน

ธงชัย สันติวงษ์ (2545) กล่าวว่า การวางแผน หมายถึงการกำหนดแผนงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไว้เป็นการล่วงหน้า เพื่อผลสำเร็จตามที่ต้องการ การวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจพิจารณาถึงผลสำเร็จที่ต้องการ จะได้และหนทางที่จะทำให้ได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในทางปฏิบัติในการวางแผนผู้บริหารจะทำการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต และจะมีการคิดวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายผลงานต่างๆ และจะกำหนดแผนงานหรือแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมที่จะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต่างๆ

นิสา แก้วมงคล (2539, น.30) กล่าวว่า การวางแผน หมายถึงกระบวนการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะต้องเตรียมและจะกำหนดทางเลือกอย่างไรที่จะดำเนินการในอนาคต โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆที่มีอยู่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ภายในระยะเวลาที่กำหนดเอาไว้

ทวีป ศิริรัมย์ (2545, น.21) ให้ความหมายของการวางแผนเป็น 2 แง่ว่า “1. แง่ของการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล การวางแผนคือ การคิดการตัดสินใจเพื่อการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในช่วงเวลาใดๆ ในอนาคต เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการของแต่ละบุคคล 2. แง่ของการบริหารงานองค์การหรือหน่วยงาน การวางแผนคือ กระบวนการดำเนินงานที่องค์การหรือหน่วยงานกำหนดขึ้น เพื่อปฏิบัติภารกิจใดๆ ที่กำหนดไว้ให้บรรลุในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพหรือเกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนเป็นภารกิจหรือบทบาทที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของผู้บริหารองค์การที่จะแสดงออกถึงวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์ (Vision) และอัจฉริยภาพแห่งความเป็นผู้นำของผู้บริหารองค์การนั้นๆ การวางแผนเป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Art) ในการบริหารองค์การที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกระบวนการบริหารองค์การ”

วิทยา ด้านธาลงกุล (2546, น.128) ให้ความหมายของการวางแผน คือ “กระบวนการของการกำหนดเป้าหมาย (Objectives) และวิธีปฏิบัติ (Courses of action) เพื่อไปสู่เป้าหมาย”

มาริสา เขาว์พุดพิงษ์ (2548) กล่าวว่า การวางแผน (Planning) และการกำหนดนโยบาย (Policy) นอกจากนี้ ผู้บริหารในยุคปัจจุบันมุ่งที่จะบริหารองค์การสู่ความเป็นเลิศจะต้องให้ความสนใจในเรื่องของการวางแผนแนวทางในการปฏิบัติและกระบวนการทำงานภายในองค์การเพื่อให้

บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ตลอดจนต้องใช้ความสามารถในการบริหารกระบวนการทำงาน (Process - Management) อย่างมีประสิทธิภาพ

นิรมล กิติกุล (2551) การวางแผน คือ การหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานโดยใช้ปัจจัยต่างๆ ที่มีอยู่ให้เกิดผลตามเป้าหมายมากที่สุดหรือเป็นกระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้าเพื่อเลือกแนวทางสำหรับอนาคตว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อใด และใครเป็นผู้ทำ

กล่าวโดยสรุป การวางแผน คือการกำหนดสิ่งที่จะทำในอนาคตเพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจในการบริหารองค์การให้บรรลุตามเป้าหมายและนโยบายที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการวางแผน

การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการบริหารงานที่เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหาร ดังนั้นการบริหารที่ดีจึงจำเป็นต้องทราบถึงวิธีการวางแผน เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการ (Management) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) หมายถึง การใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า (Cost-effective) ส่วนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) หมายถึงการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (Right decision) และมีการปฏิบัติการได้สำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนั้นผลสำเร็จของการบริหารจัดการจึงต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กัน ส่วนอีกความหมายหนึ่ง การบริหารจัดการ (Management) ของเซอร์โต (Certo, 2000, p.555) หมายถึงกระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่นๆ ดังนั้นในการที่จะทำงานให้ได้ผลสูงสุดตามวัตถุประสงค์ได้จะต้องมีการบริหารหรือการจัดการที่มีประสิทธิภาพและการที่จะทำเช่นนั้นได้ผู้บริหารต้องทำหน้าที่สำคัญๆ ตามที่กล่าวกันไว้คือ หน้าที่ในการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดบุคลากร (Staffing) การอำนวยความสะดวก (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ตามที่กล่าวมาจะเห็นว่าการวางแผนเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของผู้บริหารหน้าที่จะสำคัญหรือไม่สามารถพิจารณาได้จากเหตุผลต่อไปนี้ (อนันต์ เกตุวงศ์, 2543, น.8-9 อ้างถึงในอรรถพล เต็กอวยพร, 2549, น.22-23)

1. การวางแผนเป็นหน้าที่อันดับแรกของผู้บริหาร นักวิชาการหลายคนที่กล่าวถึงหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร เช่น ลินคอล์น (Lyndall Urwick) และลูเธอร์ กุลลิค (Luther Gulick) ได้กล่าวถึงหน้าที่บริหารไว้เรียกว่า พอสคอบ (POSDCoRB) และเฮนรี ฟาโย (Henri Fayol) กล่าวว่า การบริหารจะต้องทำสิ่งต่อไปนี้ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม นอกจากนี้ นิวแมนและซัมเมอร์ รวมทั้งฮาโรลด์ คูนด์ และซีริส โอคอนเนลล์ ก็ได้อธิบายถึงหน้าที่ของผู้บริหารไว้ทำนองเดียวกัน และเหมือนกันอยู่อย่างหนึ่งคือการทำหน้าที่ทางการวางแผนเป็นอันดับหนึ่ง จึงเป็นที่เข้าใจได้ว่าในทางวิชาการนั้นยอมรับการวางแผนว่าสำคัญมาก

2. การวางแผนและแผนเป็นแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ ผู้ปฏิบัติตามแผนสามารถศึกษาเรียนรู้ขั้นตอน และกระบวนการทำงานได้จากแผนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ ดังนั้นช่วยให้การทำงานของเขาที่มีความเป็นไปได้มาก ทั้งนี้เชื่อว่าจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงานแผนจึงมีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงานและองค์กร

3. การวางแผนและแผนเป็นตัวกำหนดทิศทาง และความรู้สึกรู้สึกในเรื่องของความมุ่งหมายสำหรับองค์กรให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รู้ นอกจากนั้นแผนยังเป็นกรอบสำหรับการตัดสินใจให้ผู้ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี จึงสามารถป้องกันมิให้มีการตัดสินใจแบบเพื่อแก้ปัญหาแต่ละครั้งไปเท่านั้นด้วย

4. การวางแผนและแผนจะช่วยผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานมองไปในอนาคตและเห็นโอกาสที่จะแสวงประโยชน์หรือกระทำการต่างๆ เพื่อจะหาทางป้องกัน ตลอดจนลดภาวะความเสี่ยงต่างๆ ได้ด้วย

5. การตัดสินใจที่มีเหตุผล ในการวางแผนนั้นจะมีการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ไว้ล่วงหน้าซึ่งจะมีเวลาพอที่จะใช้ทั้งหลักทฤษฎีแนวคิด และหลักการประกอบกับตัวเลขสถิติและข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาตัดสินใจ จึงทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีเหตุผลตามความต้องการ หรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น คุณต์และ โอคอนเนลล์ เคยกล่าวว่า “ถ้าปราศจากการวางแผนแล้ว การตัดสินใจและการกระทำมักจะ เป็นไปตามยถากรรม”

6. การวางแผนเป็นเรื่องของการเตรียมการไว้ล่วงหน้า เมื่อมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายตามความต้องการแล้ว กิจกรรมต่างๆ ที่จะต้องทำเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบังเกิดผลตามเป้าหมายนั้นๆ จะต้องได้รับการพิจารณาและการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนของการกระทำ ทรัพยากรที่ต้องใช้ เวลา สถานที่และการควบคุมดูแลการทำงานต่างๆ ทั้งหมดจะต้องมีการพิจารณา ทดลอง และทดสอบอย่างละเอียดถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้แผนมีความสมบูรณ์ถูกต้องแล้วจึงนำไปปฏิบัติ ดังนั้น สาระสำคัญดังกล่าวเกี่ยวกับการวางแผนจึงเป็นเครื่องประกันความเป็นไปได้ของการทำงานให้บรรลุเป้าหมายเป็นอย่างดี

7. การวางแผนช่วยให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ได้มาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเสมอตามธรรมชาติ เมื่อมีความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น มนุษย์มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ให้เป็นไปตามความต้องการมากขึ้น การวางแผนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่มนุษย์อาศัยเพื่อใช้เตรียมการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ในอนาคต และทำให้การเปลี่ยนแปลงมีความเป็นไปได้มากขึ้น นอกจากการวางแผนมีส่วนช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแล้วยังมีบทบาทช่วยให้การกระทำต่างๆ เป็นไปอย่างสอดคล้องประสาน และสัมพันธ์กันเป็นระบบอีกด้วย

8. การวางแผนเป็นตัวนำในการพัฒนาตามหลักการวางแผน ขั้นแรกจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์เป็นหลักของการตัดสินใจในทุกเรื่องที่จะกระทำต่อไปกล่าวอีกในหนึ่ง คือ การตัดสินใจใดๆที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะทำให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ทั้งนี้เพราะการกำหนดวัตถุประสงค์แล้วจะต้องมีการกระทำให้เกิดผล ดังนั้น การมีการวางแผนย่อมหมายถึง การมีวัตถุประสงค์ มีเป้าหมาย มีการตัดสินใจที่มีเหตุผล มีการกระทำตามแผน และให้บังเกิดผลตามต้องการได้

ธงชัย สันติวงษ์ (2545) กล่าวว่า การวางแผนนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการ กล่าวคือการวางแผนจะช่วยให้ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการสามารถทำงานทันกับเวลาและ โอกาสต่างๆ ที่เกิดขึ้น สามารถใช้ป้องกันการเสี่ยงภัยและยังสามารถจัดการสิ่งเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาด้วยถ้าหากจะสรุปให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนอาจสรุปได้ดังนี้

1. การวางแผนช่วยให้สามารถระบุเป้าหมายผลสำเร็จ หรือผลงานที่ต้องการออกมาได้อย่างชัดเจน นั่นคือ การระบุผลงานที่วัดด้วยตัวเกณฑ์ต่างๆ จะสามารถกำหนดขึ้นมาได้พร้อมกัน แผนงานและกำหนดเวลาการทำงานตามแผน ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารและหัวหน้างานทุกระดับทราบถึงสิ่งที่จะต้องทำให้เสร็จลุล่วงไป ที่เป็นทั้งผลงานรวมขององค์กรและผลงานย่อยของแผนกต่างๆ ด้วย

2. การวางแผนช่วยในการกำหนดและระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องทำ โดยแบ่งแยกให้เห็นชัดเจนว่า ใครรับผิดชอบต้องทำอะไรบ้าง ด้วยเหตุผลใด และต้องทำเมื่อไร ซึ่งจะช่วยให้สามารถเชื่อมโยงและรวบรวมกิจกรรมต่างๆ ที่กระทำโดยหลายๆ ฝ่ายให้เข้ากันได้ และในเวลาเดียวกันก็จะสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนหรือการเกี่ยงงานกันให้หมดสิ้นไป

3. การวางแผนช่วยให้กิจการสามารถมีนโยบายที่ชัดเจน ที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องชี้นำและประสานการทำงานของบุคคลฝ่ายต่างๆ ที่ซึ่งต่างฝ่ายต่างก็ต้องแยกกันรับผิดชอบทำการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในหน้าที่งานของตน

4. การวางแผนช่วยให้มีการคาดคะเนปัญหาที่อาจเกิดขึ้นล่วงหน้า และทำการป้องกันหรือแก้ไขก่อนที่การเสียหายจะเกิดขึ้น และยังช่วยให้สามารถระดมและประสานทรัพยากรและกิจกรรมที่จำเป็นต่างๆ ทั้งทางด้านบุคลากร เครื่องจักร อุปกรณ์ และวัตถุดิบ ให้มีพร้อมเพื่อเตรียมไว้รับมือกับปัญหา รวมทั้งยังสามารถมอบหมายให้มีการดำเนินการให้เสร็จลุล่วงไปตามเวลาที่กำหนดด้วย

5. การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารสามารถใช้วิธีการควบคุมที่คล่องตัวและเหมาะสม โดยสามารถใช้วิธีการควบคุมแต่น้อยเท่าที่จำเป็นที่จะช่วยให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทั้งนี้โดยอาศัยแผนงานต่างๆ คือ วัตถุประสงค์ นโยบาย และแผนงานเป็นเครื่องกำกับ

นิสา แก้วมงคล (2539) สรุปได้ว่ากระบวนการในการวางแผนมีขั้นตอนที่สำคัญๆ 4 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นเตรียมการ** เป็นการเตรียมข้อมูล บุคลากร ทรัพยากร วัตถุประสงค์ เป้าหมายในการดำเนินการ รวมทั้งสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
2. **ขั้นวิเคราะห์สรุป วิเคราะห์ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่างๆ**
3. **ขั้นดำเนินการวางแผน** กำหนดว่าจะทำอะไร (what) อย่างไร (how) ใครทำบ้าง (who) ที่ไหน (where) และเมื่อไหร่ (when)
4. **ขั้นประเมินผล** เป็นการสรุปผลการวางแผน เช่นบอกเวลาที่ได้รับทั้งทางตรง และทางอ้อม ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น สุดทำนายนำเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ

กล่าวโดยสรุป การวางแผน คือการวางแผนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี นำไปสู่การผลิตที่เป็นประโยชน์ และตอบสนองความต้องการตามที่ได้วางแผนไว้ทั้งสิ้น **ประโยชน์ของการวางแผน**

พยอม วงศ์สารศรี (2534) การวางแผนที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. **บรรลุเป้าหมาย (Attention of Objectives)** การวางแผนทุกครั้งมีจุดหมายปลายทางเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ การกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นงานขั้นแรกของการวางแผน ถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดมีความแจ่มชัดก็จะช่วยให้การบริหารแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปยังจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างสะดวกและเกิดผลดี
2. **ประหยัด (Economical Operation)** การวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้สติปัญญาวิธีการในห้องค์การบรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการทำให้งานฝ่ายต่างๆ มีการประสานงานกันดี กิจกรรมที่ดำเนินมีความต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในงานต่างๆ ที่ทำให้สิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่างๆอย่างคุ้มค่านับว่าเป็นการลดต้นทุนที่ดีซึ่งก่อให้เกิดการประหยัดแก่องค์การ
3. **ลดความไม่แน่นอน (Reduction of Uncertainty)** การวางแผนช่วยลดความไม่แน่นอนในอนาคตลงเพราะการวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์เหตุการณ์ในล่วงหน้า การวางแผนที่มีประสิทธิผลมาจากการวิเคราะห์จากพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นแล้วทำการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต ดังนั้นการวางแผนจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้จัดการในองค์กรธุรกิจใช้สายตาอันกว้างไกล พิจารณาความไม่แน่นอนที่หลากหลายในอนาคตที่อาจเป็นเหตุทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อาทิเช่น ความเจริญทางเทคโนโลยี ราคาสินค้า และแฟชั่นของประชาชนในสังคมนั้น เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดในแผนเพื่อลดความไม่แน่นอนลง เพราะแผนได้หาแนวทางพิจารณาป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้แล้ว

4. เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basis of Control) การวางแผนช่วยให้ผู้จัดการ ได้กำหนดหน้าที่ควบคุมขึ้น ทั้งนี้เพราะการวางแผน และการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก เป็นที่ดำเนินการคู่กันอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือถ้าไม่มีการวางแผนก็ไม่สามารถมีการควบคุม เพราะการควบคุมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบกิจกรรมต่างๆที่ได้กำหนดไว้ในแผนว่าไปจากแผนมากน้อยเพียงไร ดังนั้นแผนจึงช่วยกำหนดมาตรฐานของการควบคุมขึ้น กล่าวได้ว่าแผนกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่การควบคุม

5. ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ (Encourages Innovation and Creativity) การวางแผนเป็นพื้นฐานด้านการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดแนวความคิดใหม่ๆ นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากขณะที่ฝ่ายจัดการมีการวางแผนกันนั้น จะเป็นการระดมปัญญาของคณะผู้ทำงานด้านการวางแผนทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ และความคิดสร้างสรรค์มาใช้นำมาใช้ประโยชน์แก่องค์กร และยังเป็นการสร้างทัศนคติการมองอนาคตระหว่างคณะผู้จัดการด้วย

6. พัฒนาแรงจูงใจ (Improves Motivation) ระบบการวางแผนที่ดีจะเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานของผู้จัดการ และยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มคนงานด้วย เพราะเขารู้อย่างชัดเจนว่าองค์กรคาดหวังอะไรจากเขาบ้าง นอกจากนั้นการวางแผนยังเป็นเครื่องมือฝึกและพัฒนาแรงจูงใจที่ดีสำหรับผู้จัดการในอนาคต

7. พัฒนาการแข่งขัน (Improves Competitive Strength) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพอาจมีการแข่งขันกันมากกว่าธุรกิจที่ไม่มีการวางแผนหรือมีการวางแผนที่ขาดประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการขยายขอบข่ายการทำงานเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ธุรกิจมีการแข่งขันกันเพื่อสร้างความเจริญเติบโตและก้าวหน้าทันสิ่งที่ต้องเผชิญในอนาคต

8. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดีกว่า (Better Coordination) การวางแผนได้สร้างความมั่นใจในเรื่องเอกภาพที่จะบรรลุจุดหมายขององค์กร ทำให้กิจกรรมต่างๆ ที่จัดวางไว้ต่างมุ่งไปที่จุดมุ่งหมายเดียวกัน มีการจัดการประสานงานในฝ่ายต่างๆ ขององค์กรเพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในงานแต่ละฝ่ายขององค์กร

กล่าวโดยสรุป ประโยชน์ของการวางแผน คือทำให้เกิดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาขององค์กรไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการจัดองค์การ (Organizing)

ในการที่จะบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ จะต้องมีการวางระเบียบในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร โดยกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละงาน กำหนดสายการบังคับบัญชา กำหนดคอกงไกต่างๆ ในการทำงาน เพื่อที่จะให้เกิดการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ขององค์การ การสร้างรูปแบบเพื่อที่จะได้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ตำแหน่งที่ตนได้รับ เพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ขององค์การดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ความหมายของจัดองค์การ

ลูเธอ กูลิค (Luther Gulick) ให้ความหมายของการจัดองค์การว่า คือ การจัดรูปโครงการหรือเค้าโครงของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือของตำแหน่งต่างๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจนพร้อมด้วยกำหนดลักษณะและวิธีการติดต่อกัน ซึ่งสัมพันธ์กันตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นกันไป

ราชบัณฑิตยสถาน (2538, น.910) ได้ให้ความหมายของคำดังกล่าวไว้ว่า องค์กรหมายถึง ส่วนประกอบย่อยของหน่วยงานใหญ่ ทำหน้าที่สัมพันธ์กันหรือขึ้นต่อกันและกัน ส่วนองค์การ หมายถึง ศูนย์รวมของกิจการที่ประกอบขึ้นเป็นหน่วยงานเดียวกัน

สุนันทา เลานันท์ (2544, น.26) ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับ องค์การเป็นสองลักษณะคือ “ลักษณะแรก มองในแง่องค์การในแง่ที่เป็นสถาบันหรือหน่วยงาน ที่มีลักษณะเฉพาะบางอย่างซึ่งเป็นการพิจารณาในองค์การในลักษณะค่อนข้างอยู่กับที่ (Static) ส่วนอีกลักษณะมององค์การเป็นพลวัต (Dynamics) เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือ เมื่อองค์การหนึ่งๆ เกิดขึ้นแล้วจะมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา”

สมยศ นาวิการ (2546, น.30) ให้ความหมายขององค์การว่า “คือกลุ่มของบุคคลที่ทำงานร่วมกัน ภายใต้โครงสร้างที่กำหนดไว้เพื่อการบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม”

ธงชัย สันติวงษ์ (2545) กล่าวว่า การจัดองค์การ คือ การจัดระเบียบกิจกรรมให้เป็นกลุ่มก้อน เข้ารูป และการมอบหมายงานให้คนปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานที่ตั้งไว้ การจัดองค์การจะเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบความรับผิดชอบต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนต่างฝ่ายต่างทราบว่า ใครต้องทำอะไร และใครหรือกิจกรรมใดต้องสัมพันธ์กับฝ่ายอื่นๆ อย่างไรบ้าง

การจัดองค์การจึงเกี่ยวข้องกับ

1. การจัดกลุ่มงานต่างๆ เป็นตำแหน่งงานในองค์กร
2. การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาโดยวิธีการมอบหมายงานพร้อมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
3. การกำหนดความสัมพันธ์ขึ้นระหว่างตำแหน่งงานต่างๆ ภายในโครงสร้างเพื่อให้สามารถประสานกันได้ตลอดเวลา

กล่าวโดยสรุป การจัดองค์การ คือ การจัดการให้บุคคลรับผิดชอบงานไปตามหน้าที่ของตน พร้อมทั้งสร้างความสัมพันธ์กันภายในหน่วยงานเพื่อการติดต่อประสานงานให้มีประสิทธิภาพ ใน การบริหารงานของวงดนตรี การจัดองค์การก็ต้องมีนโยบายที่ชัดเจนเพื่อให้การบริหารของวง เกิดผลที่ดี หัวหน้าวงจึงจำเป็นต้องรู้เทคนิคพื้นฐานในการบริหาร โครงสร้างของวงว่ามีลักษณะ อย่างไรและควรจะขับเคลื่อนไปในทิศทางใดเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จ และทำให้การ บริหารเป็นไปได้อย่างราบรื่น

ความสำคัญของการจัดองค์การ

ธงชัย สันติวงษ์ (2545) กล่าวว่า การจัดองค์การที่ดีจะมีความสำคัญโดยตรงที่จะช่วยให้การ จัดการมีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้เพราะเหตุผลต่างๆ ดังนี้

1. ช่วยกำหนดขอบเขต ความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่และภารกิจต่างๆ
2. ช่วยในการประสานหน้าที่งานต่างๆ โดยการกำหนดขอบเขตและจัดกลุ่มงานที่สัมพันธ์ กันให้อยู่ในหน่วยเดียวกัน
3. ช่วยป้องกันการงานซ้ำซ้อน
4. ช่วยลดการสับสนในการทำงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้
5. ช่วยลดข้อขัดแย้งและความอึดอัดใจระหว่างคนงาน ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยให้ขวัญ กำลังใจในการทำงานให้ดีขึ้น

ขงยุทธ เกษสาคร (2547, น.61-62 อ้างถึงใน อรรถพล เต็กอวยพร, 2549, น.32-33) ใน องค์การทุกแห่งย่อมประกอบด้วย บุคลากรกับงาน (Labour and Task) บุคลากรในที่นี้หมายถึง พนักงาน เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในองค์การ ซึ่งทำหน้าที่ประจำ หน่วยงานนั้นๆ ส่วน งาน หมายถึงพันธกิจ (Mission) หรือภารกิจ ทุกอย่างที่องค์การหรือหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่นั้นเอง บุคลากรกับงานเป็นของกลุ่มกันและเกี่ยวข้องสัมพันธ์ กันอย่างแยกกันไม่ออก เพราะเหตุว่า บุคลากรเป็นผู้ก่อให้เกิดผลงานและนำความสำเร็จมาสู่ องค์การหรือหน่วยงานโดยมีผู้บังคับบัญชาหรือที่เรียกว่า ผู้บริหาร (Administrator) หรือผู้จัดการ (Manager) คอยควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้ โดยทั่วไปจะสังเกตเห็นได้ชัดเจนว่าหน้าที่หลักของผู้บริหารก็คือ การประสานงานให้บุคคลต่างๆ ในองค์การปฏิบัติหน้าที่ไปด้วยดีจากการตรวจตรา ควบคุมดูแล บำรุงรักษาหน่วยงานให้ดำรงอยู่ อย่างมั่นคงและมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป การบริหารองค์การนั้นมีคำที่ใช้กันอยู่ 2 คำ ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกัน คือ การบริหารและการจัดการ

1. การบริหาร (Administration) หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการทำงานอย่างเป็น ระบบด้วยเทคนิควิธีการปฏิบัติงานต่างๆ อย่างเหมาะสมโดยใช้ทรัพยากรมนุษย์ (Human

resource) เงินทุน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และระยะเวลาในการดำเนินงาน (Critical moment) ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานด้วยจิตรับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการ (Management) หมายถึง การจัดกิจกรรมและปฏิบัติภารกิจต่างๆ โดยดำเนินการตามนโยบายขององค์การที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ การจัดการมักจะใช้ในการบริหารธุรกิจเอกชนมากกว่าการบริหารงานราชการ

ธงชัย สันติวงษ์ (2545) กล่าวว่าในการดำเนินการจัดองค์กรนั้น โครงสร้างองค์กรที่จัดขึ้นจะเป็นระบบของความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและอำนาจหน้าที่ควบคู่กัน นั่นคือ จะมีการจัดกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ขึ้นมาอย่างเป็นระบบ โดยในเวลาเดียวกันก็จะมีการจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกันกับโครงสร้างงานที่จัดขึ้นนั้นด้วย ถ้าหากจะลองแยกเป็นขั้นตอนของกระบวนการจัดองค์กรแล้ว จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. การจัดโครงสร้างงาน คือ การแยกประเภท จัดหมวดหมู่ของงาน และการจัดตำแหน่งงานต่างๆ

2. การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ คือ การพิจารณามอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับตำแหน่งงานต่างๆ ในโครงสร้าง โดยใช้วิธีการมอบหมายงานจากระดับสูงสุดลงมาตามโครงสร้างงานที่กำหนดไว้

3. การจัดโครงสร้างองค์กร คือ ขั้นตอนของการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างงานและโครงสร้างอำนาจหน้าที่ที่ให้รวมกลุ่มเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยอาศัยสายการบังคับบัญชาเป็นเส้นเชื่อมโยง

กล่าวโดยสรุป การจัดองค์กรเป็นเรื่องสำคัญเพราะต้องทำไปตาม โครงสร้าง วัตถุประสงค์ และนโยบายต่างๆ เพื่อให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวตามผู้บริหาร เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการจัดบุคคล (Staffing)

การจัดการด้านบุคคล เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญขององค์การ เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จหรือล้มเหลว เพราะการจัดบุคคลเปรียบเสมือนเป็นหัวใจหลักในการบริหาร งานจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ต้องอาศัยบุคคลในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่เหมาะสมกับความรู้ รวมถึงมีความพึงพอใจในการทำงาน และพร้อมที่จะพัฒนาความสามารถในการทำงานให้เกิดประโยชน์กับองค์การ

ความหมายของการจัดบุคคล

นิตา แก้วมงคล (2539, น.36) กล่าวว่า การดำเนินงานที่เกี่ยวกับบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงาน เพื่อให้บุคคลได้รับความพึงพอใจและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลในองค์กรมีขอบข่ายรวมถึงนโยบายและแผนการที่จะรับบุคคลเข้าทำงาน การสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้มีหน้าที่ต่างๆ การพัฒนาบุคลากรตลอดจนการธำรงรักษาบุคลากรไว้ให้มีคุณค่าต่อองค์กรและเมื่อบุคลากรพ้นจากหน้าที่ไปแล้วก็ยังจัดบำเหน็จบำนาญให้แก่บุคลากรตามสมควร

สุดา สุวรรณภิรมย์ (2546, น.6 อ้างถึงใน อรรถพล เต็กอวยพร, 2549, น.35) ให้ความหมายการบริหารงานบุคคลว่า “เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารขององค์กรร่วมกันใช้ความรู้ และประสบการณ์ในการดำเนินการสรรหาคัดเลือก และบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร พร้อมทั้งให้ความสนใจในการธำรงรักษาและพัฒนาให้บุคลากรขององค์กรมีความรู้ความสามารถเพิ่มพูนขึ้น ให้มีสุขภาพกายและจิตใจที่ดีในการทำงาน ตลอดจนช่วยเสริมสร้างหลักประกันให้แก่บุคลากรที่ต้องพ้นจากการทำงานด้วยเหตุผลบางประการให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข”

สมคิด บางโม (2545) กล่าวว่า คนเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งของการจัดการเพราะคนเป็นผู้ปฏิบัติงานทุกอย่างขององค์กร หากไม่มีคนหรือคนไม่มีคุณภาพ การจัดให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรย่อมดำเนินไปได้โดยยากยิ่ง การจะได้คนดีมีคุณภาพเข้ามาทำงานย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการงานบุคคลที่ดี

วัตถุประสงค์ของการจัดการงานบุคคลก็เพื่อให้ได้คนที่มีรู้ความสามารถมาปฏิบัติงานและควบคุมดูแลให้ปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร หากการจัดการงานบุคคลไม่ดี องค์กรจะได้คนไม่ดี ขาดความรู้ความสามารถในการทำงาน สร้างปัญหาให้แก่ผู้บริหาร

ในการจัดองค์กรนั้นจำเป็นต้องพิจารณาจัดหาตัวบุคคลและเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นการจัดการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และเหมาะสมมาปฏิบัติงานนั้น การจัดคนเข้าทำงานเป็นงานที่ต่อเนื่อง มิใช่จะทำครั้งเดียวเสร็จ เพราะคนทำงานย่อมต้องมีคนลาออก ถูกปลด เกษียณ หรือ ตาย ดังนั้น ในการสรรหา แต่งตั้ง หรือธำรงไว้ ซึ่งการบริหารบุคคลเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรอบคอบและมีขั้นตอน ในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพควรจัดคนเข้าทำงาน โดยพิจารณาความรู้ความสามารถของบุคลากร และจัดให้เหมาะสมกับงาน ซึ่งกระบวนการนี้อาจจัดแบ่งเป็นขั้นตอน คือ

1. การวางแผนกำลังคน (Manpower Planning) ผู้บริหารจะต้องคาดการณ์อนาคตว่า จะต้องการบุคคลเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ เป็นจำนวนเท่าใด และมีคุณสมบัติอย่างไร ซึ่งจะต้องทำการวิเคราะห์งาน (Job Analysis) ของแต่ละตำแหน่งเสียก่อน

2. แสวงหาบุคคลเข้าทำงาน (Recruitment) เมื่อแผนงานมีความต้องการคนงานใหม่ จะต้องแจ้งให้แผนกบริหารงานบุคคลทราบถึงความต้องการ โดยระบุขอบเขตการศึกษา อายุ และประสบการณ์ตามที่ต้องการ ทางแผนกบริหารบุคคลจะได้ประกาศรับสมัครหรือถ้าขาดแคลนคนงาน อาจจะมีรางวัลสำหรับผู้นำมามาก็ได้

3. การคัดเลือกบุคคล (Selection) องค์กรอาจทำการคัดเลือกบุคคล โดยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถตรงตามที่ต้องการ เครื่องมือที่ใช้ช่วยในการคัดเลือกบุคคล ได้แก่ การสอบประวัติผู้สมัครทดสอบการปฏิบัติงานจริง ทดสอบทางจิตวิทยา และสัมภาษณ์ อย่างไรก็ตาม บางครั้งบางองค์กรอาจไม่ใช้วิธีการคัดเลือกดังกล่าวกับผู้บริหารระดับสำคัญๆ แล้วแต่ความต้องการของบุคคล

4. โยกย้ายและเลื่อนขั้น (Transfers and Promotions) การโยกย้ายเป็นการสับเปลี่ยนจากตำแหน่งหนึ่ง ไปสู่อีกตำแหน่งหนึ่งที่อยู่ในระดับเดียวกัน โดยไม่เปลี่ยนสถานะและเงินเดือน ซึ่งการโยกย้ายนี้อาจจะมีขั้นตอนสาเหตุต่างๆ กัน เช่น พนักงานไม่อาจปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับตำแหน่งหรือสถานะที่ได้รับแต่งตั้ง แต่อาจทำงานหน้าที่อื่นได้ดี หรืออาจขอย้ายด้วยเหตุผลส่วนตัว หรือบางทีทางบริษัทย้ายเพราะต้องการให้กำลังคนแต่ละกลุ่มทัดเทียมกันสำหรับการเลื่อนขั้น อาจจะไม่เปลี่ยนทั้งสถานะหรือเงินเดือน หรือบางทีอาจจะเปลี่ยนเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง การโยกย้ายตำแหน่งหรือเลื่อนขั้นพนักงานนั้น จะต้องมีการประเมินผลเสียก่อนตามขั้นตอนหรือหลักเกณฑ์ที่องค์กรนั้นยึดถือปฏิบัติอยู่

5. การพัฒนาบุคคล (The Development of Staff) คือ วิธีการต่างๆ ที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนได้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาบุคคลที่นิยมทำกันมาก คือการฝึกอบรม

การบริหารงานบุคคล ควรรู้หลักในการบริหารตัวบุคคล การทำงานจะสำเร็จหรือไม่เกี่ยวกับตัวบุคลากร ซึ่งจะต้องคำนึงถึงหลักต่างๆ ที่จะส่งเสริมความร่วมมือมนุษยสัมพันธ์ การใช้อำนาจ ความสำคัญของการตัดสินใจ การบำรุงขวัญของการทำงาน และหลักต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปกครองบุคลากร และนอกจากขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าวแล้ว อีกส่วนสำคัญที่ควรคำนึงถึงก็คือ คุณภาพชีวิตในการทำงาน เนื่องจากการที่บุคลากรจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมในการทำงานด้วย

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542) ได้กล่าวถึง คุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Work Life: QWL) เป็นอีกเรื่องที่ได้ได้รับความสนใจที่จะนำมาใช้เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศในการบริหารและความเป็นเลิศขององค์กร คุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง คุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและสภาพแวดล้อมของงานที่ผสมผสานระหว่างลักษณะทางเทคนิคและลักษณะทางมนุษย์ คุณภาพชีวิตการทำงานเป็นการสร้างสภาวะขององค์กรที่จะกระตุ้นคนให้เรียนรู้และการพัฒนาให้คนสามารถมีอิทธิพลและสามารถควบคุมการทำงานของพวกเขาได้ โดยพยายามให้คนทำงานที่น่าสนใจ และมีความหมายเพื่อเป็นการตอบสนองความพอใจส่วนบุคคลได้ อย่างไรก็ตาม องค์กรสามารถสร้างคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีของสมาชิกได้โดยวิธีการดังนี้

1. ผู้บริหารจะต้องสร้างความสอดคล้องระหว่างลักษณะทางเทคนิค และลักษณะทางสังคมขององค์กรได้
2. องค์กรจะต้องถูกออกแบบเพื่อปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและจิตใจสมาชิกขององค์กรให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. วิธีการบริหารที่เน้นการติดต่อสื่อสารที่เปิดกว้าง และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกทุกคนในองค์กรจะนำไปสู่ความผูกพันเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

กล่าวโดยสรุป การจัดบุคคล คือเป็นการสรรหาหรือการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับองค์กร ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ด้านการอำนวยการ (Directing)

การจัดการของผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการสั่งการตามหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งเน้นบุคคล การนิเทศงาน และการติดตามผล เพื่อให้งานดำเนินไปตามแผน หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ความสำคัญของการอำนวยการในการดำเนินการทางธุรกิจ การวางแผนเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหาร และเป็นอันดับแรกของผู้บริหารจะต้องคิดและทำก่อน แล้วจึงกำหนดโครงสร้างขององค์กรโดยจัดแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อยกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานไว้ให้ชัดเจน

ความหมายของการอำนวยการ

พะยอม วงศ์สารศรี (2538, น.188) การสั่งการหรือการอำนวยการ หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ของตนกระตุ้นจูงใจให้ผู้ที่บังคับบัญชาอุทิศตนร่วมแรงร่วมใจกับสมาชิกอื่นในองค์กร เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ธงชัย สันติวงษ์ (2545) กล่าวว่า การสั่งการหรือการกระทำหน้าที่ในการกำกับสั่งการให้งานเป็นไปตามที่ต้องการ ด้วยการพยายามเอาชนะใจผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทุกฝ่ายให้ร่วมมือกันทำงาน

และเสริมต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร การรู้จักมอบหมายงาน ชักจูงใจ และกระตุ้นให้ทุกคนทำงานดี การรู้จักประสานงานของทุกฝ่ายให้เข้ากันได้ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นภาระที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้การอำนวยความสะดวก และสำเร็จผลได้ในที่สุด ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของคน และกลุ่มคน จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยให้สามารถบังคับบัญชาให้การทำงานของทุกคนแต่ละคนได้ผลสูงสุดและช่วยให้งานของทุกฝ่ายสอดคล้องและเสริมกันในอันที่จะสำเร็จตามวัตถุประสงค์เดียวกันได้

มาริสซา เซาว์พอดพิงส์ (2548) การอำนวยความสะดวกหรือสั่งการ (Directing) เป็นหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้บริหาร องค์การชั้นนำที่ประสบความสำเร็จโดยรวดเร็ว ส่วนใหญ่เป็นองค์การที่ผู้บริหารกำหนดทิศทางขององค์การ (Direction) ไว้อย่างชัดเจน และเพื่อให้พนักงานรับรู้และเข้าใจถึงทิศทางขององค์การ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องกระจายข้อมูลและบทบาทหน้าที่ต่างๆ (Deployment) ลงไปสู่ผู้บริหารและพนักงานในระดับต่างๆ อย่างชัดเจนด้วย เนื่องจากการทำงานในองค์การในยุคปัจจุบันต้องแข่งขันกับเวลาและคู่แข่งทางธุรกิจ ไม่สามารถจะรอการตัดสินใจของผู้บริหารเพียงผู้เดียวได้ องค์การที่ประสบความสำเร็จหลายแห่งใช้วิธีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ (Empowerment) ลงไปสู่พนักงาน แต่ละระดับตามความเหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของพนักงานด้วยว่าจะสามารถตัดสินใจได้ในระดับใด จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารอีกประการหนึ่งซึ่งจะต้องมีการพัฒนา (Development) พนักงาน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529) กล่าวว่าหน้าที่ผู้บริหารจะสั่งการใดๆ ผู้บริหารจำเป็นต้องแน่ใจและศึกษาอย่างถ่องแท้ ในการแก้ปัญหาต่างๆ หากมีข้อสงสัยสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือให้คำปรึกษาได้โดยที่ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจงาน เข้าใจผู้ปฏิบัติงานจึงจะทำให้การสั่งการเป็นไปด้วยดี

กล่าวโดยสรุป การอำนวยความสะดวก คือเป็นภาระหน้าที่ของผู้นำ การใช้ความสามารถในการสั่งงาน การตัดสินใจ การจูงใจและการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด จนกระทั่งองค์การสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

ความหมายของการวินิจฉัยสั่งการ

การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึง “การเลือกปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติหรือการเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากทางเลือกหลายๆ ทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ” หรือวินิจฉัยสั่งการ คือ การตั้งใจไตร่ตรอง และตัดสินใจเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากหลายๆ ทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (ศิริพร พงศ์สรโรจน์, 2540, น.177)

การตัดสินใจ เป็นกระบวนการการกำหนดปัญหาการพิจารณาโอกาส การประเมิน

ทางเลือก การตัดสินใจ การปฏิบัติ และการประเมินผลลัพธ์ในทางเลือกนั้น ๆ

ทางเลือกในการตัดสินใจมี 3 กรณี คือ

1. การตัดสินใจภายใต้ความแน่นอน ซึ่งทราบถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น
2. การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง กรณีนี้ความน่าจะเป็นของผลลัพธ์สามารถคาดคะเนได้
3. การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน ไม่สามารถทราบหรือคาดคะเนผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น

โดยขาดความน่าจะเป็นของวัตถุประสงค์

แบบของการตัดสินใจ

1. การตัดสินใจโดยใช้สามัญสำนึก
2. การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล

องค์ประกอบและปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาตัดสินใจ

1. เวลาและสถานการณ์ที่เป็นอยู่ รวมทั้งปัญหา
2. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวบุคคลและสถานที่
3. ปัจจัยเกี่ยวกับคุณค่านิยมของสังคม
4. ปัจจัยเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม

คำสั่ง

ขั้นตอนในการตัดสินใจประกอบด้วยประเด็นสำคัญ คือ การกำหนดปัญหา การตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ และการประเมินผลจากการตัดสินใจนั้น ขั้นตอนตัดสินใจมี 8 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาและรวบรวมหลักฐาน ต้องมีการยอมรับว่ามีปัญหาเกิดขึ้น

ขั้นที่ 2 กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินใจ เกณฑ์นี้จะต้องเป็นเกณฑ์มาตรฐานและสามารถวัดได้

ขั้นที่ 3 จัดสรรน้ำหนักเกณฑ์ ว่าเกณฑ์ใดควรจะเป็นเกณฑ์มาตรฐานและสามารถนำมาใช้ได้

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นพัฒนาทางเลือก เป็นการพัฒนาทางเลือกต่างๆ ที่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะมีทางเลือกปฏิบัติได้ก็ทาง โดยวิธีอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 5 เป็นการวิเคราะห์ว่าทางเลือกแต่ละทางเลือก ว่ามีคุณสมบัติเด่นด้อยอย่างไรในการวิเคราะห์ควรคำนึงถึงประเด็นสำคัญ 6 ประเด็น คือ ใคร (Who) ทำไม (Why) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) และอย่างไร (How) หรือเรียกว่า “5 W’s and 1 H”

ธงชัย สันติวงษ์ (2545) การออกคำสั่งมักอาศัยหรือยึดระเบียบหรือกฎเกณฑ์เป็นหลัก ส่วนในกรณีที่จำเป็นต้องออกคำสั่งหรือตัดสินใจ โดยไม่ครอบคลุมไปถึงระเบียบหรือกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ ก็อาจจะอำนาจการหรือสั่งงานให้ได้ผลโดยยึดเอาวัตถุประสงค์ขององค์การเป็นหลัก ดังนั้นจะ

เห็นว่าการอำนวยความสะดวกไปยังผู้ได้บังคับบัญชาจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลแล้วแต่กรณี ในบางครั้งมีความจำเป็นต้องสั่งงานแบบรีบด่วน บางครั้งการให้คำแนะนำก็เพียงพอที่จะให้ผู้รับคำสั่งทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นที่พอใจ ซึ่งการออกคำสั่งนี้มีหลายรูปแบบ โดยแบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การสั่งการโดยตรง หรือ การออกคำสั่ง (Demand or Direct) เป็นการสั่งการที่ต้องการให้ผู้รับคำสั่งปฏิบัติตามคำสั่งทันที มักใช้ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

2. การสั่งแบบขอร้อง (Request) เป็นการสั่งงานที่มีลักษณะโน้มเอียงไปในทางขอความช่วยเหลือ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับมอบหมายงานมีโอกาสใช้ดุลยพินิจในการทำงานบ้าง หรือ ใช้กับผู้เข้าปฏิบัติงานใหม่เพื่อให้มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน

3. การสั่งแบบเสนอแนะ (Suggest) เป็นการสั่งงานในลักษณะที่ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความคิดริเริ่มในการทำงานหรือสั่งงานให้กับผู้ที่เคยปฏิบัติงานนั้นอยู่แล้ว เป็นผู้ที่มีความสามารถและมีความรับผิดชอบในงานคืออยู่แล้ว

4. การสั่งแบบอาสาสมัคร (Volunteer) เป็นการสั่งงานที่นอกเหนือจากหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ เป็นงานที่อาศัยความเต็มใจ มักใช้ในกรณีที่เป็นงานเสี่ยงอันตรายหรืองานที่ต้องการฝีมืออันประณีต เช่น การขอร้องให้อยู่ปฏิบัติงานนอกเวลา

การสั่งงานมีวิธีการสั่งงานเป็นแบบใหญ่ๆ 2 แบบ คือ

1. การสั่งงานด้วยวาจา ส่วนมากแล้วนิยามกรณีที่เป็นเรื่องที่ไม่ค่อยมีความสำคัญนัก เป็นเรื่องที่ไม่ต้องมีรายละเอียดจะให้จดจำมาก อาจจะใช้ในกรณีเร่งเร้าหรือกระตุ้นเตือนให้ทำงานหรือในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน ไม่มีเวลาเขียนคำสั่ง การสั่งงานด้วยวาจาแม้รวดเร็วและสะดวกแต่ก็อาจจะบังเกิดความไม่เข้าใจได้ ดังนั้นผู้บริหารที่ต้องการสั่งงานด้วยวาจาที่มีความสมบูรณ์ และบังเกิดผลยิ่งขึ้น จะต้องประกอบด้วยสีหน้าท่าทางของผู้ออกคำสั่งด้วย ในบางครั้งจะพบว่าผู้บังคับบัญชาได้ใช้คำสั่งด้วยวาจาหรือให้คำสั่งด้วยวาจาหรือให้คำแนะนำแก่ผู้ได้บังคับบัญชาประกอบคำสั่งนั้น ซึ่งถ้าหากปราศจากเสียง สีหน้า และท่าทีเหล่านี้เสียแล้ว คำสั่งก็อาจจะไม่มีความสำคัญอันใดเลย

2. การสั่งงานเป็นลายลักษณ์อักษร ใช้ในกรณีที่จะสั่งไปยังบุคคลหลายแห่ง ใช้เมื่อเรื่องสำคัญและเฉียบขาดมีปัญหายุ่งยากสลับซับซ้อนเข้ามาเกี่ยวข้องมักใช้เป็นมาตรฐานในการกำหนดงาน โดยทั่วไป หรือมีแบบฉบับที่ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร และใช้เมื่อเป็นคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่เหนือกว่าหรือคัดค้านไป ใช้เมื่อคำสั่งนั้นมีตัวเลขกำหนดเวลา จำนวนไว้อย่างแน่นอน และใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ภายหลัง ถ้ามีการฝ่าฝืนคำสั่ง

การสั่งงานที่ดี เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่พึงจะพิจารณาใช้โดยคำนึงถึงลักษณะดังนี้

1. การสั่งนั้นจะต้องเป็นการสั่งที่เป็นไปได้ ทั้งด้านความสามารถของผู้รับคำสั่ง ตลอดจนความพร้อมเพรียงของเครื่องมือเครื่องใช้
 2. เป็นสิ่งที่ผู้รับคำสั่งสนใจ เป็นสิ่งที่มุ่งใจให้ผู้รับคำสั่งปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ
 3. เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ คือจะต้องให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือลูกน้องมีความเข้าใจว่างานที่ทำนั้นเป็นงานในหน้าที่ และอยู่ในความรับผิดชอบของเขาโดยตรง
 4. มีลักษณะเป็นแผนงานที่สำเร็จเป็นรูปร่างและสมบูรณ์ คือในขณะที่ออกคำสั่งควรจะให้ผู้รับคำสั่งเข้าใจแจ่มแจ้งเสียทีเดียว ไม่ควรสั่งทีละเล็กละน้อยเพิ่มเติมทีหลัง
 5. คำสั่งนั้นเหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่าย กะทัดรัด หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำซึ่งจะก่อให้เกิดความสับสน
 6. คำสั่งนั้นไม่ควรสั่งในขณะที่ผู้สั่งอยู่ในอารมณ์ไม่ปกติ ถ้ามีความจำเป็นต้องทำในขณะนั้นก็ควรพยายามระงับสติอารมณ์เสียก่อน
 7. คำสั่งนั้นไม่ควรมียกข้อยกเว้น หรือมีข้อยกเว้นน้อยที่สุด โดยเฉพาะเกี่ยวกับสถิติตัวเลข
 8. ควรระวังอย่าให้คำสั่งที่ออกเกิดความขัดแย้งกับคำสั่งเดิม หากมีความจำเป็นที่จะออกคำสั่งใหม่ ควรถือโอกาสแจ้งให้ผู้ปฏิบัติทราบถึงสาระสำคัญของคำสั่งเก่าด้วย เพื่อช่วยป้องกันความขัดแย้งสงสัยที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อนำคำสั่งใหม่ไปปฏิบัติ
- กล่าวโดยสรุป การสั่งการ คือที่ดีผู้บริหารต้องเข้าใจเนื้อหาของงาน มีการสั่งการที่แน่นอน ชัดเจน เข้าใจง่าย และไม่ขัดแย้ง เพื่อให้ผู้รับคำสั่งจะได้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการประสานงาน (Coordinating)

การจัดให้บุคคลในองค์การทำงานสัมพันธ์และสอดคล้องกัน โดยตระหนักถึงภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ เป้าหมาย และมาตรฐาน การปฏิบัติงานขององค์การ เพื่อให้งานนั้นดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานเพื่อจะช่วยให้การบริหารงานประสบความสำเร็จนั่นเอง

ความหมายของการประสานงาน

นิสา แก้วมงคล (2539, น.53) ได้ให้ความหมายการประสานงาน หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์เกี่ยวกับบุคคล วัสดุ และทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับหน่วยงาน และระหว่างหน่วยงานต่อหน่วยงานด้วยกัน เพื่อให้รู้ว่าใครกำลังปฏิบัติงานโดยอยู่และเพื่อให้งานต่างๆ สอดคล้องต่อเนื่องกัน และบรรลุวัตถุประสงค์ตรงตามที่ได้กำหนดไว้

ศิริอร ชันธหัตถ์ (2547, น.154) การประสานงานเป็นการจัดให้คนในองค์กรทำงานให้สัมพันธ์และสอดคล้องกัน โดยจะต้องตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมาตรฐานการปฏิบัติขององค์กรเป็นหลัก

มาริสา เซา์พฤทธิพงษ์ (2548 อ้างถึงในอรรรถพล เต็กอวยพร, 2549, น.35) กล่าวว่า การที่ผู้บริหารประสานงาน (Coordination) ระหว่างหน่วยงานย่อยๆ ในองค์กรเพื่อให้การทำงานสอดคล้องประสานไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายขององค์กร การติดต่อสื่อสาร (Communicating) ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร กับบุคคลทุกระดับ และทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจทั้งภายในองค์กร และระหว่างองค์กรกับบุคคลภายนอก ถัดมาคือหน้าที่ในการควบคุม (Controlling) การดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่ได้กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป การประสานงาน คือการร่วมมือของคนในองค์กรให้ทำงานสัมพันธ์และสอดคล้องกันภายในหน่วยงาน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุด

หลักการประสานงาน

รัตนภรณ์ ศรีพยัคฆ์ (2553) การประสานงานที่ดีช่วยให้การทำงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างราบรื่นและรวดเร็ว ทุกคน ทุกฝ่ายมีความเข้าใจถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานได้ดียิ่งขึ้น ช่วยประหยัดเวลา เงิน วัสดุ และสิ่งของต่างๆ ในการทำงาน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มผลสัมฤทธิ์ของงานมากขึ้น และยังสร้างความกลมเกลียว ความเข้าใจอันดีและความสามัคคีอีกทั้งช่วยขจัดข้อขัดแย้งในการทำงาน ป้องกันการก้าวก่ายหน้าที่ ขจัดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนหรือเหลื่อมล้ำกัน ก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม สร้างความสำนึกในการรับผิดชอบร่วมกัน รวมถึงเข้าใจข้อเท็จจริงและปัญหาของหน่วยงานอื่นนำไปสู่การกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และคู่ทางการปรับปรุงงานต่อไป

ศิริอร ชันธหัตถ์ (2547, น.155-156) ได้ให้หลักการในการประสานงาน คือ

1. จัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี
2. จัดให้มีระบบของความร่วมมือที่ดี
3. จัดให้มีระบบการประสานงานที่ดี
4. จัดให้มีการประสานนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กรให้สอดคล้องกัน
5. จัดให้มีการประสานงานในรูปกระบวนการบริหารที่ครบวงจร

กล่าวโดยสรุป การประสานงาน” เป็นสิ่งสำคัญของการทำงานในด้านการบริหารประการที่จะขาดไม่ได้ เป็นสิ่งที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกันไปของบุคคลหรือกลุ่มเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุประสิทธิผลสูงสุด

การรายงาน

การรายงานเป็นสิ่งจำเป็นขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ต้องมีการรายงานผลเพื่อให้ผู้บริหารได้รับทราบถึงความเคลื่อนไหว ผลการปฏิบัติงานสอดคล้องและบรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการประเมินผลงานขององค์กร และประเมินผลการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงานด้วย และจะได้เป็นข้อมูลในการรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้บังคับบัญชา และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

ความหมายของการรายงาน

นิสา แก้วมงคล (2539, น.57) ได้ให้ความหมายของการรายงานว่า หมายถึงการจัดระบบข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ทุกคนได้เข้าใจและทราบความเคลื่อนไหวในแต่ละขั้นตอนของการทำงานและผู้บริหาร

มาริสซา เซาว์พฤติพิงศ์ (2548) กล่าวว่า การรายงาน (Report) ผู้บริหารมีหน้าที่ต้องรายงานความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับงานให้ทุกฝ่ายในองค์กร และควรมีการรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่สามารถเปิดเผยได้ ให้สังคมภายนอกองค์กรได้ทราบด้วย เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรส่วนหนึ่งและเปิดโอกาสให้สังคมตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรได้ด้วย แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสขององค์กร (Transparency)

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ (2543, น.757) ได้ให้ความหมายของการรายงานว่า “หมายถึงการจัดเก็บผลสรุปของข้อมูลอย่างเป็นระบบหรือรายละเอียดโดยระบุสถานภาพของโครงการ”

กล่าวโดยสรุป การรายงาน คือเป็นการแสดงผลงานให้กับผู้บริหารทราบข้อมูลอย่างมีระบบและแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสขององค์กร

งบประมาณ

งบประมาณ เป็นสิ่งจำเป็นต่อหน่วยงานกับในทุกๆ องค์กรต้องมีการจัดทำงบประมาณรวมทั้งการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงรายรับรายจ่ายที่จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงในอนาคต ทำให้การบริหารการเงินของหน่วยงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของงบประมาณ

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2541, น.382) งบประมาณ หมายถึง แผนการปฏิบัติงานของรัฐบาลที่แสดงในรูปตัวเงินที่เสนอต่อรัฐสภา ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง คือ รัฐบาลจะเสนองบประมาณในรูปของร่างกฎหมายต่อรัฐสภาเพื่อขออนุมัติดำเนินการต่างๆตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งในแต่ละประเทศจะมีกฎหมายกำหนดไว้ว่ารัฐบาลจะต้องทำหรือเสนองบประมาณอย่างไร

ราชบัณฑิตยสถาน (2530) ให้ความหมายว่า "งบประมาณ คือ บัญชีหรือจำนวนเงินที่กำหนดไว้เป็นรายรับและรายจ่าย"

นิสา แก้วมงคล (2539, น.60) ให้ความหมายการงบประมาณว่า “การวางแผนในการจัดทำงบประมาณรายรับรายจ่าย การทำบัญชี การตรวจสอบ และการควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปอย่างรอบคอบ โดยมีหลักการที่ว่าประโยชน์สูงสุดประหยัดที่สุดและจะต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินล่วงหน้า มีการคาดการณ์ถึงสภาพการเงินเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายว่าจะสูงขึ้นหรือลดลงอย่างไร เพื่อให้การบริหารงานเป็นไป“ได้ด้วยดี”

มาริสา เชาวน์พฤฒิพงษ์ (2548) งบประมาณ (Budgeting) คือการที่ผู้บริหารระดับสูงในยุคปัจจุบันต้องทำหน้าที่ในการจัดหา อนุมัติ และควบคุมการใช้งบประมาณขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ให้ขาดสภาพคล่อง และในบางครั้งอาจต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนขององค์กรไปเจรจากับสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อหาแหล่งเงินทุนให้กับองค์กร

กล่าวโดยสรุป งบประมาณ คือแผนการดำเนินงานขององค์กรที่แสดงรายจ่ายตามวัตถุประสงค์พร้อมกับ จำนวนรายรับและแหล่งที่มาของรายรับในชั่วระยะเวลาหนึ่ง รวมถึงคาดการณ์เคลื่อนไหวว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพื่อที่จะนำมาทำการปรับปรุง

หลักสำคัญการจัดงบประมาณ

อัญชลี ค้อคงคา และวรณี จิเจริญ (2542, น.251) ได้กล่าวไว้ว่า

1. เป็นเอกสารทางเศรษฐกิจซึ่งชี้ให้เห็นนโยบายการคลังของรัฐบาลในแต่ละชุด
2. งบประมาณเป็นเครื่องมือที่ดี สำหรับคาดคะเนสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและ การคลังของประเทศในระยะต่อไป
3. งบประมาณเป็นเครื่องมือในการวางแผนงานดำเนินงานของรัฐบาล
4. งบประมาณเป็นเครื่องมือที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ควบคุมฝ่ายบริหาร
5. งบประมาณของรัฐบาล หรือ งบประมาณแผ่นดิน ต้องประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติ

นิสา แก้วมงคล (2539, น.60) หลักในการจัดงบประมาณ คือ มีการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการใช้งบประมาณของหน่วยงานต่างๆ ให้เห็นไปอย่างทั่วถึงและเกิดประสิทธิภาพ มีการควบคุมดูแลการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้และมีการประเมินผลการใช้งบประมาณทุกขั้นตอนเมื่อจบโครงการหนึ่งๆ

กล่าวโดยสรุป งบประมาณ คือเป็นการจัดเตรียมค่าใช้จ่ายในองค์กรให้ภายในแต่ละแผนกตามความจำเป็นและความสำคัญภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของงบประมาณ

งบประมาณ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหาร การดำเนินงานต้องอาศัยเงินงบประมาณ ส่วนราชการ ไม่สามารถผลิตได้เอง เช่น เงินเดือน การก่อสร้าง รถยนต์พาหนะต่างๆ จำเป็นต้อง

จัดหาด้วยเงินงบประมาณทั้งสิ้น การจัดทำงานงบประมาณควรมีการคำนึงถึงสาระสำคัญของ
 ธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม
 เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับ เหล่านั้น
 โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของบุคคล

2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม โดยบรรจงให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
 ยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนา
 ตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพ
 สุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ
 โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
 ที่เป็นประโยชน์ อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก
 และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอ
 ความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็นการไต่สวนสาธารณะ
 การทำประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ

5. หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบ
 ต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการ
 เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการ และการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิด
 ประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรจงทำให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์
 สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้
 สมบูรณ์ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2544, น.56-57)

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการจัดงบประมาณ คือเป็นการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าสูงสุด
 สำหรับองค์กร และมีกระบวนการที่ถูกต้องชัดเจนสามารถตรวจสอบได้

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารของนักวิชาการไทย

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2546, น.40) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การทำงานให้
 บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยมีหลักการดังนี้

1. ต้องมีองค์การและองค์กรนั้นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) อันแน่ชัด

2. ต้องมีคนทำงาน ซึ่งคนทำงานนี้จะต้องมีการทำงานร่วมกัน คนเป็นส่วนสำคัญในการบริหารงานหรือการทำงาน

3. ต้องมีทรัพยากรในการบริหาร ซึ่งนอกจากคน แล้วมีทรัพยากรอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ เงิน วัสดุในการทำงาน

4. ต้องมีการจัดการบริหารหรือการทำงาน เป็นต้นว่าการจัดสายการบังคับบัญชาการกำหนดระเบียบวิธีการทำงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปโดยราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์

บรรจบ เนียมมณี (2532, น.1) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนไปมาทำงานร่วมกัน ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายๆ อย่างร่วมกัน โดยประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. ต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน
3. ต้องมีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ในการกระทำร่วมกันอย่างเด่นชัด
4. วัตถุประสงค์นั้นๆ ต้องตรงกันในหมู่บุคคลผู้ร่วมกระทำ

สมพงษ์ เกษมสิน (2546, น.6-7) มีความเห็นว่า “การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลป์ นำเอาทรัพยากรการบริหาร มาประกอบกันตามกระบวนการบริหาร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ” และเห็นว่าการบริหารมีลักษณะเด่นเป็นสากลอยู่หลายประการ คือ

1. การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
2. การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญ
3. การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
4. การบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของกลุ่มบุคคล
5. การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ
6. การบริหารอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจของบุคคล ฉะนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือเพื่อให้เกิดความร่วมมือของกลุ่ม ในอันที่จะทำให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์
7. การบริหารมีลักษณะการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล
8. การบริหารมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติการกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
9. การบริหารไม่มีตัวตน แต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

สมาน รังสิโยภยกุล และ สุธี สุทธิสมบุรณ์ (2541, น.15) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของและวิธีการปฏิบัติงานเป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงานหรืออีกในหนึ่ง การบริหาร คือ การทำงานให้งานสำเร็จโดยอาศัยบุคคลอื่น

สมยศ นาวิการ (2547, น.4) ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นกระบวนการวางแผน การจัดการ การสั่งการและการควบคุมกำกับ ความพยายามของสมาชิกขององค์กร และใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2548, น.4) ได้สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของเป้าหมายขององค์กร หรือการจัดการ ดังนี้

1. การทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จโดยลำพังคนเดียว ไม่ใช่การบริหารหรือการจัดการ เกิดขึ้นในบริบทของกลุ่ม โดยอย่างน้อยที่สุดกลุ่มนั้นจะต้องมีสมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. กลุ่มบุคคลดังกล่าว จะต้องมีความหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน และผู้จัดการจะมีบทบาทสำคัญในการชี้แนะให้แนวทางในการกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม
3. การจัดการเป็นงานด้านสมอง ใช้ความคิดปฏิภาณและการตัดสินใจเพื่อสร้างเงื่อนไขและรักษาไว้ซึ่งเงื่อนไขสำหรับการบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

กล่าวโดยสรุป การบริหาร คือเป็นการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้งานที่สามารถสำเร็จลุล่วงไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์

ความหมายของการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์

การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นระบบที่มีลักษณะเคลื่อนไหวอยู่เสมอ (Dynamic system) ซึ่งผสมผสานความต้องการต่างๆ ขององค์กร คือ ผลกำไรและการเจริญเติบโตให้สอดคล้องกับความต้องการ

การของผู้บริหาร ซึ่งจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมสร้างสรรค์และพัฒนาตัวเองพร้อมๆ กันไปด้วย

สมพงษ์ เกษมสิน (2546, น.102) ให้ความหมายของการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ว่าเป็นระบบการบริหารรูปหนึ่งที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ทั้งระบบขององค์กร โดยมีการวางแผนและจัดลำดับของงานที่จะต้องดำเนินการด้วยความร่วมมือและเต็มใจของผู้บริหารทุกระดับในองค์กรในอันที่จะร่วมมือในการบริหารเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ตลอดจนมีกลไกควบคุมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การนำเอาแนวคิดในการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์มาใช้ในการบริหารงานก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารอย่างกว้างขวาง แต่ก็มีข้อควรพินิจเกี่ยวกับการดำเนินงานอยู่บ้าง เช่น การกำหนดนโยบายจะต้องชัดเจนแน่นอน ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ในการกำหนดวัตถุประสงค์ รวมทั้งอบรมแนะนำให้ผู้ร่วมงานมีความเข้าใจในวิธีการนี้ เป็นอย่างดี การบริหารงาน

โดยวิธีนี้จึงจะมีประสิทธิภาพ กระบวนการบริหารงานตามวัตถุประสงค์กระบวนการหรือขั้นตอนของการบริหารโดยยึดหลักวัตถุประสงค์ มีดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และวางแผนงาน โดยผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพนั้น วัตถุประสงค์จะต้องไม่กำหนดจากเบื้องบนลงมาสู่เบื้องล่างหรือจากเบื้องล่างขึ้นสู่เบื้องบน แต่จะต้องร่วมมือกันกำหนดวัตถุประสงค์และบริหารร่วมกันเป็นทีม หลังจากได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์แล้วก็มากถึงขึ้นวางแผนโครงการแผนปฏิบัติงาน โดยลำดับความสำคัญของงานที่ทำ (Priority) กำหนดระยะเวลาการดำเนินการงบประมาณ ตลอดจนกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

2. การมอบหมายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบโดยวิธีการนี้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้รู้ถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ และสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการทำงานด้วยตัวเอง โดยมอบความไว้วางใจและความเป็นอิสระในการทำงานให้ ทั้งนี้ จะต้องมีการชี้แจงให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทราบถึงผลงานหลักและมาตรฐานของงาน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร โดยผู้บังคับบัญชาพร้อมที่จะให้คำปรึกษาหารือเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาต้องการ

3. การตรวจสอบและการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานโดยวิธีนี้จะต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ เพื่อจะได้ทราบว่า การดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้ก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด มีส่วนใดที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. การวัดผลปฏิบัติงาน หัวใจของการบริหารงานโดยวิธีนี้อยู่ที่การประมวลผลงานที่เน้นวัตถุประสงค์และผลงานเป็นสำคัญ (Result-centered method) โดยมีหลักการและวิธีการประเมินผลงานที่สำคัญนี้ คือ

4.1 ผู้ประเมินผลงานและผู้ถูกประเมินผลงานจะตั้งวัตถุประสงค์และปัจจัยในการประเมินผลงานร่วมกันในตอนต้นปี หรือก่อนกำหนดแผนในการดำเนินงาน

4.2 การประเมินผลงานตามหลักการนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาบุคคลและเพิ่มประสิทธิภาพของงาน มากกว่าที่จะใช้ประเมินผลเพื่อพิจารณาความดีความชอบหรือการลงโทษ

4.3 เน้นปัจจัยในการวัดผลปฏิบัติงานที่ผลงานขั้นสุดท้ายและมุ่งเน้นถึงความสำเร็จในผลงานและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าความประพฤติกของผู้ปฏิบัติงาน

4.4 ใช้วัตถุประสงค์และผลงานเป็นตัวประเมินมากกว่าการให้คะแนนหรือเครื่องหมาย

4.5 การประเมินผลการกระทำเมื่อผลงานนั้นเสร็จสิ้นลง โดยผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินได้มีโอกาสปรึกษาร่วมกัน ทั้งในระยะกำหนดวัตถุประสงค์และระยะประเมินผลงาน

กล่าวโดยสรุป การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ คือเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และวางแผนโดยผู้บังคับบัญชา และผู้บริหารทั้งองค์การ รวมถึงมีการอบรมให้ความเข้าใจในวิธีการนี้เป็นอย่างดี การบริหารงานโดยวิธีนี้จึงจะมีประสิทธิภาพในการทำงาน

ลักษณะสำคัญของการบริหาร

การบริหารมีลักษณะสำคัญ 8 ประการ (วีรนาถ มานะกิจ และพรณี ประเสริฐวงษ์, 2536, น.16-17) ดังนี้

1. การบริหารเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่ง มิใช่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง (ถ้าจะกล่าวถึงบุคคลผู้ทำหน้าที่บริหารนั้นก็เรียกว่าผู้บริหาร) ดังนั้นเรื่องของการบริหารจึงสามารถเรียนรู้และศึกษาได้ ฝึกฝนอบรมให้เกิดความชำนาญได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าการบริหารเป็นวิชาชีพอย่างหนึ่ง (Profession)

2. การบริหารเป็นงานที่มีจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้ หมายความว่า ในการบริหารงานนั้นจำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายไว้ก่อน ไม่ว่าจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ก็ตาม ส่วนการบริหารนั้นจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

3. การบริหารงานเป็นแนวทางสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ดังเช่น ถ้าผู้บริหารจะต้องการปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก็อาจจะทำได้โดยการจัดหาเครื่องจักร เครื่องมืออันทันสมัยมาใช้งาน จัดฝึกอบรมคนงานให้มีความสามารถยิ่งขึ้นซึ่งจะเป็นผลดีต่อองค์กรและผู้ปฏิบัติงานด้วย ตัวอย่างผลกระทบต่อสังคมภายนอก เป็นต้นว่าถ้าองค์กรนั้นๆ มีนโยบายที่ทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น ส่งเสริมการศึกษาในชุมชน โดยให้ทุนการศึกษาหรือบริจาคเงินค่าก่อสร้างโรงเรียน ก็นับว่าองค์กรนั้นมีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมภายนอกองค์กร หรือองค์กรบางแห่งอาจไม่นำพาต่อความเดือดร้อนรำคาญซึ่งองค์กรของตนก่อขึ้น เช่น ปล่อยควันหรือกลิ่นเหม็นให้รบกวนสังคมที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นผลการบริหารอันมีอิทธิพลต่อชีวิตต่อสิ่งแวดล้อม

4. การบริหารเป็นเรื่องความสามารถของกลุ่มคน ธุรกิจก่อตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยกลุ่มคน มิใช่ความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงบุคคลเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เพราะคนเราย่อมมีขอบเขตความสามารถจำกัด ทั้งด้านกำลังกายกำลังสมองและเวลา จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลมาช่วย

5. การบริหารจะได้รับผลสำเร็จด้วยดี ก็แต่โดยการร่วมแรงร่วมใจของบุคคลอื่นๆ นอกเหนือไปจากเจ้าของธุรกิจ ทั้งนี้ เนื่องจากบรรดาเจ้าของ เช่น ผู้ถือหุ้นอาจไม่มีเวลาหรือความสามารถในการบริหารจึงต้องจัดหาผู้อื่นที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารให้มาบริหารในองค์กร

6. การบริหารจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้โดยใช้ความรู้ ความชำนาญและการฝึกฝนอบรมทางด้านบริหารมาโดยเฉพาะ จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการบริหารเป็นวิชาชีพอย่างหนึ่ง ผู้บริหารโดยเฉพาะผู้บริหารสูงสุด ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางเทคนิคในการปฏิบัติงานโดยตรง แต่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความชำนาญในการบริหารอันได้แก่ การวางแผนการจัดองค์กร ฯลฯ

7. การบริหารเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน ไม่สามารถมองเห็นได้ แต่สิ่งที่จะแสดงให้เห็นว่าการบริหารดำเนินไปอย่างไร ได้ผลดีหรือไม่เพียงใด นั่นก็คือผลงาน เพราะว่าผลงานจะเป็นเครื่องวัดความสามารถทางการบริหาร

8. เจ้าของธุรกิจไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่บริหารเสียเอง โดยทั่วไปแล้ว (ยกเว้นองค์กรขนาดเล็ก) คณะผู้บริหารมักจะเป็นกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสามารถทางการบริหารทำหน้าที่ในนามเจ้าของธุรกิจ

กล่าวโดยสรุป ลักษณะสำคัญของการบริหาร คือผู้บริหารต้องมีการจัดการและมีความรู้ความชำนาญในการบริหารอาจจะไม่มีเทคนิคในการปฏิบัติงาน โดยตรงก็ได้ เป้าหมายสำคัญต้องทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

ระบบการบริหารองค์กร

ระบบการบริหารองค์กร คือ ระบบการทำงานของผู้บริหารในการบริหารระบบต่างๆ ขององค์กร ทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อให้เกิดผลสำเร็จมากที่สุดสำหรับองค์กร ระบบบริหารนี้หากจะพิจารณาเริ่มจากระบบต่าง ๆ ขององค์กร โดยสัมพันธ์มาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของนักบริหารแล้ว ระบบการบริหารสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. จากระบบโอกาสขององค์กรที่เปิดกว้างเผชิญกับสภาวะแวดล้อมนั้น ผู้บริหารจะมีภาระต้องติดตามสภาพแวดล้อมและกำหนดให้องค์กรมีเป้าหมายแผนงานดีที่สุดในเวลานี้ คือ “การบริหารโอกาส” ซึ่งนับเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ความคิดและมีความคิดเป็นเลิศ (Ideas) โดยนักบริหารแผนงานที่ดีสำหรับองค์กรจึงจะเกิดขึ้น งานบริหารด้านนี้ หากมองเป็นภาระหน้าที่และกิจกรรมทางการบริหารที่ผู้บริหารจะต้องกระทำแล้วอาจเรียกได้ว่าเป็นการวางแผน (Planning) นั่นเอง ซึ่งในทางปฏิบัติจะหมายถึง การสนใจทำการวางแผน โดยนักบริหารเอง รวมทั้งระบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นมาใช้ทุกระดับ และการมีส่วนร่วมในการวางแผนของผู้บริหารระดับต่างๆ และพนักงานผู้ปฏิบัติด้วย

2. จากระบบงานที่มีทรัพยากร ที่มีค่าในตัวผู้บริหารจะต้องรู้จักแบ่งปันและจัดระเบียบการให้ตรงกับความต้องการและความต้องการตลอดเวลา ภาระหน้าที่งานและกิจกรรมทางการบริหารที่ผู้บริหารทำอยู่นี้ก็คือ การจัดองค์กร หรือการบริหารงาน ซึ่งขอบเขตจะคลุมตั้งแต่การจัด

โครงสร้างองค์กร การจัดระบบงานและการไหลกระแสการไหลของงาน รวมทั้งขั้นตอนวิธีทำงานต่าง ๆ ทั้งนี้หากมีการจัดพร้อมทุกด้านตามที่กล่าวก็อาจช่วยให้เกิดความมั่นใจว่าทรัพยากร หรือสิ่งของทุกสิ่ง (Things) ต่างจะถูกจัดเตรียมไว้ใช้ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดแล้ว

3. จัดระบบคนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นกระบวนการทำงาน อันเป็นผลจากการเกี่ยวข้องระหว่างกันและความเข้าใจกันของผู้ทำงานทุกฝ่าย ทั้งหัวหน้าหรือผู้นำ ผู้ร่วมงานและผู้ปฏิบัติงานในทุกจุดนั้นการจะเป็นไปในทางใดอย่างนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ “คน” ผู้ปฏิบัติที่มีจิตใจและความรู้สึก และต้องการชักจูงใจ โน้มน้าว และเสริมสร้างให้เกิดพลังร่วมและพลังทุ่มเทต่าง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้จะได้มาก็โดยหน้าที่การงานและกิจกรรมทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับคนที่มีตั้งแต่การรู้จักคัดเลือกคน การรู้จักคิดปะการสังการและรวมถึงวิธีการรู้จักควบคุมให้ปฏิบัติงานให้ความทุ่มเทและตั้งใจที่จะได้ผลผลิตสูงและคุณภาพที่ดีพร้อมกันทั้งสองอย่าง

ชงชัย สันติวงษ์ (2546, น.11-13) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร ที่สำคัญยิ่งก็คือการต้องทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการทำงาน (Integrator) ของระบบต่างๆ ขององค์กรให้สามารถทำงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายได้ดี ตลอดเวลาผู้บริหารจะต้อง “จัดการ” (manage) ให้ “ระบบงาน” และ “ระบบคน” ทำงานร่วมกันเป็นกระบวนการวิธีทำงานที่มีประสิทธิภาพในการแปรสภาพปัจจัยต่างๆ ให้เป็นผลงานที่ดี ทั้งนี้ทุกอย่างที่ดำเนินไปจะต้องสอดคล้องเป็นไปตามสภาพเงื่อนไขของสิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยมีความเสี่ยงน้อยที่สุด และมีช่องทางสำเร็จมากที่สุดในทุกทิศทางที่ปลอดภัยตามช่องโอกาสที่ได้วิเคราะห์ติดตามโดยผู้บริหารตลอดเวลา ในส่วนนี้ก็คือ “การบริหารโอกาส” ซึ่งนับเป็นภาระหน้าที่โดยตรงที่ต้องกระทำได้ด้วยตนเองเป็นลำดับแรกและการทำอย่างต่อเนื่องด้วย

สำหรับกิจกรรมของผู้บริหาร คือ การสร้างประสิทธิภาพในการจัดระบบต่างๆ ให้เหมาะสม สะดวกและง่ายที่ผู้ปฏิบัติจะทำได้ โดยมีประสิทธิภาพในผลงานสูง ซึ่งพิจารณาจากภาระหน้าที่ดังกล่าวเป็นภาพรวมก็คือ “การประสานงาน” (Coordination) หรือการบริหารงานของฝ่ายต่างๆ ให้เข้ากันได้ (Coordinate work) นั่นเอง แต่ในทางปฏิบัติผู้บริหารจะมีวิธีการปฏิบัติที่เรียกว่า “หน้าที่งานบริหาร” (Managerial function) ที่เป็นมาตรฐานที่จะต้องกระทำโดยตัวผู้บริหารเอง 5 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) หรือการกำหนดทิศทางองค์กรพร้อมเป้าหมายและแผนงานต่างๆ
2. การจัดองค์กร (Organization) หรือการจัดระเบียบทรัพยากรให้เป็นระบบงานที่มีประสิทธิภาพเป็นระบบวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ที่เรียกกันทั่วไปว่า “The one best way”

3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) คือ การจัดหา พัฒนาและดำรงรักษาให้องค์กรที่มีทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าสูงสุด เมื่อพร้อมที่จะปฏิบัติงานและสร้างสรรค์ความสำเร็จให้กับองค์กรจากเจ้าหน้าที่ที่แต่ละคนปฏิบัติอยู่

4. การสั่งการ (Directing) คือการมีศิลปะในการสร้างความเข้าใจ การรู้จักจูงใจและกำกับให้ทำงานทุกคนและทีมงานต่าง ๆ ทำงานอย่างทุ่มเทและเสริมสร้างประสบการณ์ต่อกันเพื่อผลสำเร็จของส่วนรวมร่วมกัน

5. การควบคุม (Controlling) คือ การติดตามผลการปฏิบัติงานที่กำลังดำเนินไปเพื่อทราบถึงประสิทธิภาพของการทำงานต่าง ๆ ในระหว่างกระบวนการทำงาน ทั้งนี้ หากผลงานใดผิดไปจากที่คิด ผู้บริหารก็จะแก้ไขและปรับให้ทำงานกลับเข้าสู่สถานะที่มีประสิทธิภาพอีกครั้ง และโดยการควบคุมนี้จะอยู่ในขั้นตอนการปฏิบัติโดยบุคคลฝ่ายต่างๆ อยู่ ดังนั้น การติดตามผลการปฏิบัติและการปรับแก้ต่างก็ต้องกระทำกับคนที่ทำงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ในขณะนั้น และด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้เอง ความหมายของการควบคุมที่แท้จริงจึงเป็น “การควบคุมผู้ทำงาน” นั่นเอง

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง คือการจัดการให้ครอบคลุมสภาพและลักษณะเฉพาะของวงที่ต้องควบคุมองค์ประกอบสำคัญของการจัดการอย่างมีระบบ ตามหลักทฤษฎี หลักการ ปรัชญา แนวคิดและรวมถึงความเชื่อต่างๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนต่างๆของการบริหารจัดการ รวมถึงความสามารถของผู้นำที่จะบริหารจัดการวงดนตรีให้ เป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ รูปแบบที่จะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ จนสามารถใช้เป็นรูปแบบให้วงดนตรีลูกทุ่งประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์

แนวคิดและทฤษฎีการจูงใจ

ทฤษฎีลำดับความต้องการ

ชาลส์ ฮาจินสมาจาร (อ้างถึงในอับราฮัม มาสโลว์ , 2550, น.77) กล่าวถึงลำดับความต้องการของมนุษย์เป็นลำดับขั้นดังนี้

1. ความต้องการทางกาย (Physiological needs) ความต้องการทางกายเป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นชีวิตมนุษย์ ซึ่งได้แก่อาหาร น้ำ เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย การนอนหลับ และความพอใจในการมีเพศสัมพันธ์ ถ้าปราศจากสิ่งเหล่านี้ มนุษย์ไม่อาจอยู่รอดได้ มาสโลว์ ยืนยันว่า ถ้าหากว่าความต้องการเหล่านี้ยังไม่ได้รับการตอบสนองถึงระดับที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ความต้องการอื่นๆ ก็ไม่สามารถจูงใจคนได้

2. ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (Security safety needs) ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัยเป็นความต้องการถัดจากความต้องการทางกาย เป็นความต้องการที่ทำให้คนมีชีวิตที่ปราศจากอันตรายทางกายและความกลัวสูญเสียงาน ทรัพย์สินสมบัติ อาหาร เสื้อผ้า หรือที่อยู่อาศัย

3. ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งและการยอมรับ (Affiliation or acceptance needs) เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม เขาจึงต้องการเป็นส่วนหนึ่งและได้รับการยอมรับจากคนอื่น เขาต้องการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และต้องการให้คนอื่นสร้างความสัมพันธ์กับเขาด้วย

4. ความต้องการมีชื่อเสียงและได้รับการยกย่อง (Esteem needs) เมื่อคนได้รับการตอบสนองในความต้องการเป็นส่วนหนึ่งและได้รับการยอมรับแล้ว เขาก็มีความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากคนอื่น ความต้องการดังกล่าวทำให้เกิดความพอใจเช่น อำนาจ ความมั่นใจในตัวเอง ตำแหน่งทางสังคม และเกียรติยศ

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self – actualization needs) ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิตเป็นความต้องการสูงสุดของลำดับความต้องการ มันเป็นความต้องการที่จะใช้ศักยภาพสูงและทำบางสิ่งบางอย่างให้สำเร็จ

นักจิตวิทยา เซมอใจ (2550, น.131-132) กล่าวถึงแรงจูงใจ หมายถึง แรงขับ (Drives) ภายในของบุคคลที่กระตุ้นให้แสดงพฤติกรรม โดยที่แรงขับจะมาจากความเครียดที่เกิดขึ้นจากความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองของบุคคล หรือเราจะกล่าวว่า บุคคลจะทำสิ่งใดโดยมีแรงจูงใจในการกระทำ โดยมีลักษณะดังนี้ แรงจูงใจมีพื้นฐานจากความต้องการ แรงจูงใจเป็นแรงผลักดันที่เกิดจากความตึงเครียด แรงจูงใจจะมุ่งที่เป้าหมาย แรงจูงใจเป็นการรวมพลังของความต้องการ ความเครียด และผลประโยชน์ที่คาดหวัง การจูงใจที่เกิดจากแรงขับจากภายในของผู้บริโภค จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้บริโภคเกิดพฤติกรรมที่บรรลุความต้องการเพื่อลดความตึงเครียดที่เกิดขึ้น การจูงใจเป็นไปได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งสิ่งกระตุ้นด้านบวกเป็นการสร้างความพึงพอใจ ส่วนสิ่งกระตุ้นด้านลบเป็นการสร้างความกลัว ผู้บริโภคจะประเมินทางเลือกอย่างรอบคอบและเลือกประโยชน์สูงสุด ซึ่งนักการตลาดต้องอาศัยการจูงใจที่ต่างกัน คือ การจูงใจด้านเหตุผล ผู้บริโภคจะใช้เหตุผลทฤษฎีเศรษฐกิจ โดยเลือกสรรผลประโยชน์สูงสุด หรือใช้การจูงใจด้านอารมณ์ ซึ่งผู้บริโภคจะใช้เกณฑ์ตามความรู้สึกและความพึงพอใจเป็นหลัก

ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย (2553, น.132) กล่าวสรุปเกี่ยวกับการจูงใจคือ การจูงใจให้ผู้อื่นทำงานตามกระบวนการทางความคิดของตนเองนั้น เป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องสร้างความน่าเชื่อถือในตัวบุคคลโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. การจูงใจแบบนิเสธ (Negative Motivation)

2. การจูงใจแบบปฏิฐาน (Positive Motivation) มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ

2.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Need Hierarchy Theory)

2.2 ทฤษฎี X และ ทฤษฎี Y (X and Y Theory)

3. ทฤษฎีการจูงใจ – บำรุงรักษา (M – H Theory = Motivation and Hygiene Maintenance Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ผู้บริหารควรศึกษาและนำรูปแบบหรือกระบวนการต่างๆ มาปรับใช้ในองค์กร อีกทั้งจะต้องเป็นบุคคลที่มีหลักธรรมทางพุทธศาสนา ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ให้เหมาะสมกับความเป็นปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุป การสร้างแรงจูงใจในหน่วยงานถือว่ามีความสำคัญเพื่อให้ผู้อื่นทำงานตามความคิดของตนเองนั้น ผู้บริหารต้องสร้างความน่าเชื่อถือในตัวบุคคลได้อย่างชัดเจน เพื่อที่จะกระตุ้นพฤติกรรมที่ซ่อนอยู่ออกมาและเกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์การ

หลักการจัดการการแสดงดนตรี

หลักการจัดการการแสดงดนตรีว่า งานการแสดงดนตรีเป็นงานที่ต้องมีการเตรียมการมีการวางแผนทุกขั้นตอนและการฝึกซ้อมของผู้แสดงที่ต้องพร้อมอยู่เสมอ อีกทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการแสดงทุกท่านก็ต้องมีวินัย รู้จักหน้าที่ที่ควรปฏิบัติ มีความสามัคคี ถึงจะสามารถทำให้ งานการแสดงบรรลุวัตถุประสงค์ได้ สารานุกรมวิกิพีเดีย ได้ให้ความหมายของคำว่าศิลปะการแสดง (Performing arts) คือ การแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึกและเรื่องราวต่างๆ ประกอบด้วย ดนตรี นาฏศิลป์และการแสดงประเภทต่างๆ สำหรับความหมายของศิลปะการแสดงอาริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์ชาวกรีกให้ความหมายไว้ว่า “ศิลปะการแสดง คือการเลียนแบบธรรมชาติ” และลีโอ ตอลสตอย ให้ความหมายไว้ว่า “ศิลปะการแสดง เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งระหว่างมนุษย์ ด้วยการใช้อำพุดถ่ายทอดความคิด และศิลปะของการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก”

องค์ประกอบในการแสดงดนตรี

1. ผู้ผลิตงานแสดง (Produce) หมายถึง ผู้บริหารที่เป็นผู้จัดระบบการผลิตและเป็นผู้ควบคุมการวางแผนดำเนินงานทุกขั้นตอน รวมทั้งเป็นผู้สรรหาทีมงานทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ในแต่ละตำแหน่งของการแสดง

2. ผู้ประพันธ์ (Composer) หมายถึง ผู้ประพันธ์เพลง มีความรู้ความสามารถทางด้านการประพันธ์ สามารถถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นเสียงดนตรีอย่างไร้พริ้วและเหมาะสม

3. ผู้แสดง (Performers) หมายถึง ผู้บรรเลงในการแสดงสามารถนำเอาบทเพลงของผู้ประพันธ์มาบรรเลงได้ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์

4. ผู้ฟัง (Listener) หมายถึง กลุ่มบุคคลผู้บริโภคนงานการแสดงดนตรี ทำให้กระบวนการแสดงครบวงจรและสมบูรณ์แบบ

ดนตรีเป็นศิลปะที่มาจากการเล่น เป็นโสตศิลป์ที่ต้องอาศัยการฟังและระยะเวลาในการสัมผัสความงาม การที่จะเป็นนักดนตรีหรือผู้บริหารงานทางดนตรี ควรจะต้องทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ คือ เสียง (Tone) จังหวะ (Time Rhythm) ทำนองเพลง (Melody) คุณภาพของเสียง (Tone Color) เสียงประสาน (Harmony) พื้นผิว (Texture) และ คีตลักษณ์ (Form) เป็นต้น (ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย, 2553, น.33-35)

กล่าวโดยสรุป วงดนตรี คือการแสดงงานศิลปะที่ทำให้ผู้ฟังสามารถค่อยตามหรือมีอารมณ์ร่วมไปด้วยในขณะที่รับชมการแสดง ดังนั้นทีมงานต้องมีการวางแผนที่ดีในการในการคัดเลือกเพลง แนวเพลง นักร้อง และนักดนตรี เพื่อถ่ายทอดไปถึงผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

วิชา เชาว์ศิลป์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสอนวิชาปฏิบัติดนตรีลูกทุ่งของอาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นที่ดีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในระดับในด้านของคุณลักษณะส่วนตัว ด้านคุณภาพการสอน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และด้านการประเมินผล นักศึกษาในแต่ละสถาบันมีความเห็นต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในแต่ละหลักสูตร แต่ละกลุ่มเครื่องปฏิบัติ และแต่ละระดับชั้นเรียน มีความเห็นต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ไม่แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 จากการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เลือกเรียนกลุ่มปฏิบัติกีตาร์ โดยไม่มีนักศึกษาเลือกเรียนกลุ่มปฏิบัติขับร้องสากลและกลุ่มปฏิบัติเครื่องกระทบ นักศึกษาได้มีข้อเสนอแนะคือผู้สอนควรเข้าสอนให้ตรงเวลาและควรมีความรับผิดชอบให้มากขึ้น

ธนพล ติรชาติ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถภาพทางเทคโนโลยีของอาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏ โดยมีประชากรเป็นอาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏ จำนวน 156 คน จากการวิจัยพบว่า อาจารย์ดนตรีมีความคิดเห็นว่าตนเอง มีสมรรถภาพทางเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง มีสมรรถภาพด้านการจัดการเก็บแฟ้มข้อมูลในระดับสูง มีสมรรถภาพด้านการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน ด้านการใช้ฮาร์ดแวร์ และด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย มารยาท จรรยาบรรณ ในระดับปานกลาง มีสมรรถภาพด้านการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูป ด้านการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ ด้านการใช้โปรแกรม

ระบบปฏิบัติการ และด้านความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ Web-based-instruction สมรรถภาพทางเทคโนโลยีการศึกษาที่จำเป็นสำหรับอาจารย์คนตรี อยู่ในระดับมาก ในทุกด้าน

ชิตี ปัญญาอินทร์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระบบการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชา ทฤษฎีดนตรีตะวันตกในมหาวิทยาลัยราชภัฏ การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระบบการเรียนการสอนและสภาพปัญหาการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตก ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

เกษม รักษาเคน (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ตามหลักสูตร: กรณีศึกษาสถาบันราชภัฏตะวันออกเฉียงเหนือ จากการวิจัยพบว่า ด้านเนื้อหารายวิชา อาจารย์และนักศึกษาให้ความสำคัญกับการใช้คำพูด ลื่น การดูแลรักษาเครื่องดนตรี ทำทางการปฏิบัติ การควบคุมเสียงให้มีคุณภาพ แต่ไม่พิถีพิถันในการเรียกชื่อของส่วนประกอบ ด้านจุดประสงค์รายวิชา อาจารย์และนักศึกษาได้ให้ความสำคัญในกฎเกณฑ์ และขั้นตอนการปฏิบัติเครื่องดนตรี การแปลความหมายจากเสียงไปสู่อารมณ์ การเชื่อมโยงและเลียนแบบการปฏิบัติได้ดี ด้านสภาพการสอนและกิจกรรมการสอน อาจารย์ผู้สอนมีคุณลักษณะที่ดีแทบทุกด้าน มีความสามารถในการปฏิบัติเครื่อง มีการสาธิตการสอน สอนจากง่ายไปยาก นักศึกษามีวิธีการเรียนหลายทาง เช่น ฟังตามคำแนะนำของอาจารย์ ฟังตามลำพัง และฝึกบรรเลงรวมกลุ่มกับเพื่อน ด้านสื่อการเรียนการสอน อาจารย์ใช้สื่อในการเรียนการสอนน้อยมาก ด้านการวัดผลประเมินผล อาจารย์กำหนดให้นักศึกษาเข้าทดสอบทุกระยะตลอดภาคเรียน แต่ไม่นิยมการทดสอบก่อนการเรียน

วริศรา โกรทินธาคม และสิทธรา จุฑารัตน์ (ม.ป.ป.) ได้ทำการวิจัยเรื่อง มอง "อีสาน" ผ่านเพลงไทยลูกทุ่งอีสาน:กรณีศึกษาเพลงไทยลูกทุ่งอีสานของ ต่าย อรทัยผลการวิจัยพบว่า จากเพลงของ ต่าย อรทัย สะท้อนให้เห็นภาพสังคมอีสานซึ่งผู้วิจัยแบ่งได้เป็น 4 ประการ ได้แก่ 1) ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจและสังคม เนื้อหาของเพลงสะท้อนภาพผู้คนในภาคอีสานว่ามีฐานะยากจน ต้องต่อสู้ดิ้นรนหนีความยากจนเข้ามาทำงานในเมืองหลวง ผู้คนมีการศึกษาน้อย ทำให้ต้องทำงานเป็นชนชั้นแรงงาน และเป็นผลให้ถูกเหยียดชนชั้นทางสังคม 2) ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิตและความสัมพันธ์ในครอบครัว มีการสะท้อนภาพความรักของชายหนุ่มหญิงสาวที่มีทั้งความสมหวัง ความผิดหวังและการรอคอย ความรักของลูกที่มีต่อพ่อแม่ ความกตัญญูรู้คุณต่อผู้มีพระคุณ ความรักระหว่างเพื่อน ความรักถิ่นฐานบ้านเกิด ความรักตัวเองและคนในภาคเดียวกันซึ่งมีทั้งการให้กำลังใจทั้งตัวเองและผู้อื่น ให้ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค 3) ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรมประเพณีประจำท้องถิ่นอีสาน และ 4) ภาพสะท้อนด้านความเชื่อ ซึ่งมีทั้งความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ กฎแห่งกรรมและ

ชาติภพ ภาพของสังคมอีสานผ่านเพลงไทยลูกทุ่งอีสานเหล่านี้ นับเป็นอีกมุมมองหนึ่งที่ทำให้เห็นถึงพลวัตของสังคมอีสานได้ชัดเจนขึ้น

ชูชัย สมัทธินิกร (2550, น.427) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบเปรียบเทียบกับเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบเปรียบเทียบระหว่างบุคคล วิธีการประเมินการปฏิบัติงานแบบเน้นผลลัพธ์ โดยวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบเปรียบเทียบกับเกณฑ์ จะมุ่งเน้นการพิจารณาการปฏิบัติงานของบุคคลว่า สามารถกระทำได้ถึงเกณฑ์หรือมาตรฐานที่องค์การกำหนดไว้หรือไม่ ส่วนวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบเปรียบเทียบระหว่างบุคคล ไม่ได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยการเปรียบเทียบมาตรฐานการทำงาน แต่จะเปรียบเทียบระหว่างบุคลากรด้วยกันเองตามมิติที่กำหนดไว้ สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบเน้นผลงาน คือ การพิจารณาผลการทำงานที่มุ่งตรวจสอบว่าการทำงานบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

งานวิจัยต่างประเทศ

Roy M. Legette (ปิยาภรณ์ สบายแท้, 2545, น.48) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีซึ่งมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจและก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาดนตรีระหว่างผู้ที่เลือกเรียนดนตรีเป็นวิชาเอก กับผู้ที่ไม่ได้เลือกเรียนดนตรีเป็นวิชาเอก ผลการวิจัยพบว่าสถานที่เรียนมีผลต่อความสามารถในการเรียนดนตรี โดยกลุ่มที่เลือกเรียนดนตรีเป็นวิชาเอก จะได้รับผลกระทบจากสถานที่มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เลือกเรียนดนตรีเป็นวิชาเอก

James Austin (ปิยาภรณ์ สบายแท้, 2545, น.48) ได้ทำการวิจัยเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของประสบการณ์ในชั้นเรียนดนตรีพื้นฐานที่มีต่อทัศนคติและแรงจูงใจของผู้สอน ผลการวิจัยพบว่าความสามารถสูงสุดของผู้สอนคือการนำเอาความรู้มาปรับใช้ในการเคลื่อนย้ายทำนองเพลงและความสามารถต่ำสุดที่ผู้สอนกระทำได้ คือ การสร้างเพลงขึ้นเอง ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการทดลองคือ ความทรงจำ และประสบการณ์ในอดีต ตลอดจนถึงทัศนคติในแง่ลบของผู้สอน ทั้งนี้ประสบการณ์ในวิชาดนตรีพื้นฐานมีผลกระทบในทางลบต่อการรับรู้ในเรื่องของการร้องเท่านั้น แต่ไม่มีอิทธิพลต่อการตอบสนอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อศึกษารูปแบบของวงดนตรีลูกทุ่ง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research method) ซึ่งทำการวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ซึ่งมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ ภาชานสาขาวิชาดนตรี ผู้ฝึกสอนวงดนตรีลูกทุ่ง และนักศึกษาเอกดนตรีที่ประจำวงดนตรีลูกทุ่ง จำนวน 6 คน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

- ผู้ควบคุมวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านการจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง ได้แก่ ภาชานสาขาวิชา จำนวน 1 คน
- ผู้ฝึกสอนนักดนตรีในวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่เกี่ยวข้องกับฝึกซ้อมให้กับนักดนตรี ได้แก่ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรี จำนวน 1 คน
- นักศึกษาที่เล่นประจำในวงลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่เกี่ยวข้องเป็นนักดนตรีตำแหน่งต่างๆ ได้แก่ ตำแหน่งมือกลอง ตำแหน่งมือเบส ตำแหน่งมือกีตาร์ ตำแหน่งเครื่องเป่า จำนวน 4 คน

การศึกษาคั้งนี้ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

- ภาชานสาขาวิชาดนตรีเป็นอาจารย์ประจำในสาขาวิชาดนตรีที่เป็นคนสนับสนุนหรือจัดงบประมาณให้กับวงดนตรีลูกทุ่ง

- ผู้ฝึกสอนนักดนตรี ที่มีประสบการณ์สอนดนตรีและมีประสบการณ์ทำวงดนตรีลูกทุ่งมาแล้ว 9 ปี

- นักดนตรีประจำวงดนตรีลูกทุ่ง ที่เล่นกับวงมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาหลักการบริหารวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มีดังนี้

1. อุปกรณ์เครื่องเขียนเพื่อบันทึกการสังเกตและสัมภาษณ์
2. กล้องถ่ายรูป
3. เครื่องบันทึกเสียง

ขั้นตอนการสร้างข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

1. ข้อมูลเอกสารต่างๆ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ ตำราทางวิชาการ หนังสือ ตำรา อินเทอร์เน็ต เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นทั้งด้านประวัติส่วนตัววงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

2. สร้างแบบคำถามฉบับร่างสำหรับการวิจัย
3. นำเครื่องมือฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบให้คำแนะนำและแก้ไข
4. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

5. จัดทำเครื่องมือการทำวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บข้อมูลจากประชากรในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) วงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ซึ่งมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งขั้นตอนในการศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารจัดการ เช่น ตำราทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In- depth interviewing) โดยสัมภาษณ์ส่วนที่ 1.กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ หัวหน้างาน นักดนตรี ศึกษาถึงการบริหารจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยใช้ทฤษฎีกระบวนการบริหารมีองค์ประกอบ 7 ชั้น รวมเรียกว่า "POSDCoRB" ของลูเธอร์ กุลlick (Luther Gulick) เกี่ยวกับเรื่อง

1. การวางแผนงาน (Planning)
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing)
3. บุคลากร (Staffing)
4. การอำนวยการ (Directing)
5. การประสานงาน (Coordinating)
6. การรายงาน(Reporting)
7. การบริหารงบประมาณ(Budgeting)

2. ติดต่อสำนักประธานสาขาวิชาดนตรีเพื่อสัมภาษณ์การจัดการวงวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

3. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถึงหัวหน้าวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม นักสัมภาษณ์

4. ผู้วิจัยเริ่มสัมภาษณ์ตามวัน เวลาที่นัด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Content Analysis คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการศึกษากับแนวคิดและทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถแบ่งการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษา ได้แก่ หัวหน้างาน นักดนตรี
2. ศึกษาถึงการบริหารจัดการวงวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยใช้ทฤษฎีกระบวนการบริหารมีองค์ประกอบและขั้นตอน 7 ชั้น รวมเรียกว่า "POSDCoRB" ของลูเธอร์ กุลlick (Luther Gulick) เกี่ยวกับเรื่อง

1. การวางแผนงาน (Planning)
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing)

3. บุคลากร (Staffing)
4. การอำนวยการ (Directing)
5. การประสานงาน (Coordinating)
6. การรายงาน (Reporting)
7. การบริหารงบประมาณ (Budgeting)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง วิเคราะห์กระบวนการจัดการ และ นำเสนอรูปแบบการจัดการวงดนตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์สามารถนำเสนอผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล โดยการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร งานวิจัย บทความ วิชาการ แนวคิด และทฤษฎี ตลอดจนความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก และนำมาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยมีผลการศึกษาข้อมูล ดังนี้

บริบทวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ศึกษาการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ประเด็นที่ 1 การวางแผน (Planning)

ประเด็นที่ 2 การจัดองค์การ (Organizing)

ประเด็นที่ 3 การบริหารงานบุคคล (Staffing)

ประเด็นที่ 4 การอำนวยการ (Directing)

ประเด็นที่ 5 การประสานงาน (Coordinating)

ประเด็นที่ 6 การรายงานผลงาน (Reporting)

ประเด็นที่ 7 งบประมาณ (Budgeting)

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายเกี่ยวกับพัฒนาวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ส่วนที่ 1 บริบทวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ภูมิหลัง

เพลงลูกทุ่ง เป็นบทเพลงที่สะท้อนชีวิต สภาพความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของสังคมไทย ทั้งท่วงทำนอง คำร้อง สำเนียงและลีลาของการร้องที่เป็นแบบแผน ลักษณะเฉพาะในบรรยากาศที่

เป็นลูกทุ่ง วิจิตรมาตราหนังสือเรื่องของละครและเพลง ว่าเพลงลูกทุ่งเป็นวงดนตรีแบบสากลที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประมาณปีหรือสองปี ลักษณะเพลงลูกทุ่งในระยะเริ่มแรกมาจากการร้องรำทำเพลงของไทยดั้งเดิม อาทิ แห่ล่งเทศน์ สวดคฤหัสถ์จำอาวด ลีเก (ทรงเครื่อง) ลีเกลูกหมด (ไม่แต่งเรื่อง) ลีเกบันตน ลำตัด เพลงขอทาน เพลงพื้นเมืองบางเพลง โดยเพลงลูกทุ่งนำมาดัดแปลงแล้วใส่ดนตรีแบบสากล เป็นลักษณะเพลงแบบใหม่ ส่วนคำว่า “เพลงลูกทุ่ง” อาจารย์จำนง รังสิกุล คิดประดิษฐ์ใช้เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2507 เพลงลูกทุ่งมีความชัดเจนจากเพลงลูกกรุงโดยประกอบ ไชยพิพัฒน์ จัดรายการเพลงสถานีไทย โทรทัศน์ ใช้ชื่อรายการว่า “เพลงลูกทุ่ง” สุรพล สมบัติเจริญ ได้ทำให้เพลงลูกทุ่งอยู่ในความนิยม ในช่วงปี พ.ศ. 2506– 2513 จนเรียกได้ว่าเป็นยุคทองของเพลงลูกทุ่ง ได้เกิดการแข่งขัน และยังมีนักร้องลูกทุ่งเกิดขึ้นใหม่อีกหลายคน ต่อมาหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เพลงลูกทุ่งก็อยู่ในยุคเพลงเพื่อชีวิต เนื้อหาเพลงลูกทุ่ง ได้สอดแทรกเนื้อหาเพลงเพื่อชีวิต โดยในยุคนี้มีเพลงลูกทุ่งเพื่อชีวิตเป็นจำนวนมาก หลังจากนั้น ระหว่าง พ.ศ. 2520–2528 วงดนตรีเพลงลูกทุ่งได้เข้าสู่ระบบทุนมากขึ้น มีการแสดงเพลงลูกทุ่งมีการประกวดประชันการเต้นและเครื่องแต่งกายของทางเครื่องประกอบ จนในปัจจุบัน มีศิลปินลูกทุ่งหน้าใหม่เข้าสู่วงการเพลงลูกทุ่งของค่ายเพลงหน้าใหม่ ตลาดเพลงลูกทุ่งเป็นตลาดใหญ่ เพลงลูกทุ่งได้รับความนิยมอีกครั้ง และมีการมอบรางวัลทางดนตรีลูกทุ่งอยู่หลายรางวัล พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ข้อ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็นรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ต่อไป

วงดนตรีลูกทุ่ง เป็นวงดนตรีที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในหลายด้าน เช่น การบรรเลงร่วมวง การขับร้อง การแสดงออกด้านนาฏศิลป์และศิลปะการแสดง ศิลปะการพูด การทำงานเป็นทีม อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์บทเพลงลูกทุ่ง ที่มีท่วงทำนองที่สละสลวย เป็นภาษาที่สวยงาม ควรค่าแก่การส่งเสริมให้ลูกหลานในยุคหลังได้ชมเชย เป็นภูมิปัญญาแห่งบรรพบุรุษ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และเผยแพร่บทเพลงลูกทุ่งไทยจึงได้ก่อตั้งวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีขึ้น ภายใต้การดูแลของสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งนี้ทั้งนั้นยังเป็นการส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลังเลิกเรียนและให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของดนตรีลูกทุ่ง

ความเป็นมาของการก่อตั้งวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

วงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เกิดขึ้นเนื่องจากสาขาวิชาดนตรีตั้งขึ้นเพื่อใช้ในงานศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นการกิจหลักของมหาวิทยาลัย รวมถึงใช้ในงานบริการวิชาการ

ของสาขาวิชา โดยใช้ชื่อว่า วัฒนธรรมสัญจรไปตามโรงเรียนต่างๆแล้วนอกจากนี้ยังใช้เป็นการ
 แฉแนวเชิงรุกอีกด้วย ในการบริการวิชาการของสาขาวิชาดนตรีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับวงต่างๆ
 รวมถึงวงลูกทุ่ง การที่ใช้วงลูกทุ่งเข้าไปเล่นตามงานต่างๆก็เพื่อเพิ่มความสุขสนุกสนานให้กับคนดู
 อีกทั้งเพลงลูกทุ่งยังเป็นเพลงที่เข้าถึงกับคนฟังได้ง่าย และยังมีหางเครื่อง ของชมรมนาฏศิลป์
 เข้ามาร่วมเดินทางสาขามอบหมายให้ อาจารย์ ทวิช กุลวงษ์ เป็นผู้ดูแลและฝึกสอนนักดนตรีโดยที่
 นักดนตรีส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี ส่วนนักร้องและแดนเซอร์ก็จะเป็นนักศึกษา
 สาขาวิชาต่างๆ ที่อยู่ชมรมนาฏศิลป์ เป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดวงดนตรีลูกทุ่ง ต่อมาภายหลังก็มีการ
 เรียกร้องของมหาวิทยาลัยฯให้นำเอาวงดนตรีลูกทุ่งมาใช้ในงานเกษียณอายุราชการ และงานปีใหม่
 ของมหาวิทยาลัยฯ เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดีของไทยอีกทางหนึ่ง ส่วนเรื่องค่าจ้างทาง
 สาขาวิชาฯก็ขอเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงนักศึกษา และค่าเช่าเครื่องเสียงเนื่องจากทางสาขาวิชาไม่มีเครื่อง
 เสียงเป็นของตัวเอง

ปัจจุบันวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เริ่มมีการรับงานนอกบ้างเป็นครั้ง
 คราว มีหลักในการบริหารจัดการมากขึ้นเนื่องจากมีรายได้เข้ามา เน้นการสร้างคนสร้างงานใหม่
 เน้นในเรื่องโชว์สด จะพบเจอได้ในงานต่างๆ และงานเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย

จุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายของวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะ
 ทางดนตรีให้กับนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีและสาขาวิชาที่สนใจ เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีม และยังเป็นส่งเสริมวัฒนธรรมที่ดีงามให้กับนักศึกษาอีกด้วย
 รวมถึงยังใช้เป็นวงประจำของมหาวิทยาลัยฯ

สถานที่ตั้ง

วงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตั้งอยู่ที่ ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง
 จังหวัดกาญจนบุรี ระยะทางห่างจาก ตัวเมืองประมาณ 12 กิโลเมตร ถนนกาญจนบุรี- ไร่โยค

ภาพที่ 10 แผนที่ตั้งของอาคารปฏิบัติการดนตรี

บริบทของวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

จากการศึกษาข้อมูลด้านเอกสารของวงดนตรีลูกทุ่ง การสัมภาษณ์ประธานสาขาวิชาดนตรี สามารถนำเสนอบริบทวงดนตรีลูกทุ่งฯ ได้ดังนี้

ลักษณะทางสังคม

บริเวณที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อยู่ตามกลางชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นสังคมชนบท มีขนบธรรมเนียมไทยหลายอย่าง รวมถึงเอกรักทางดนตรี โดยเฉพาะดนตรีลูกทุ่ง ทำให้นักศึกษาที่เข้ามาเรียนในสาขาวิชาดนตรีมีความถนัดและคุ้นเคยดนตรีลูกทุ่งจนทำให้สาขาวิชาเล็งเห็นคุณค่าของเพลงลูกทุ่งจึงจัดเป็นกิจกรรมเสริมให้กับนักศึกษาหลังเลิกเรียน ดังคำบอกเล่าดังนี้

พรรณิกา กวีชนาธรรม เล่าเกี่ยวกับวงดนตรีลูกทุ่งของราชภัฏกาญจนบุรีว่า เนื่องจากราชภัฏกาญจนบุรี เป็นราชภัฏที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่ ส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกรรม เวลาพักผ่อนหรือจัดกิจกรรมอะไรก็จะใช้ดนตรีที่ฟังเข้าใจง่าย ก็คือเพลงลูกทุ่งเป็นที่เข้าถึงง่ายที่สุดเนื่องจากบทเพลงหรือเนื้อเพลงไม่ซับซ้อนมากนัก รวมถึงนักศึกษาที่เข้ามาเรียนสาขาวิชาดนตรี หรือสาขาอื่นๆก็เป็นเด็กใน

พื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีเกือบทั้งหมด บางคนก็มีวงเป็นของตัวเองที่บ้านก็มี ทางสาขาวิชาที่มีความคิดที่ตั้งวงดนตรีลูกทุ่งขึ้นมา เป็นกิจกรรมที่เสริมให้หลังเลิกเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรที่เรียน ทางสาขาวิชาเลยเล็งเห็นถึงคุณค่าของขนบธรรมเนียมไทยที่ควรจะอนุรักษ์เอาไว้ เพื่อให้เยาวชนรุ่นหลัง รวมถึงนักศึกษาที่จบไปส่วนใหญ่ก็กลับทำงานของตัวเอง และก็เข้าไปสอนตามโรงเรียนต่างๆ เนื่องจาก โรงเรียนมัธยมส่วนใหญ่ตอนนี้ก็มีการแข่งขัน วงดนตรีลูกทุ่ง กันสูง สังเกตได้จากวงในจังหวัดที่เข้าร่วมแข่งขันทางรายการ ชิงช้าสวรรค์ เช่น โรงเรียนพนมทวน โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ และโรงเรียนศรีสวัสดิ์ เป็นต้น ทั้งนี้ทั้งนั้น อาจเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของตัวนักศึกษาเองเมื่อจบแล้วจะได้ เข้าไปสอนในโรงเรียนได้ด้วย

จากสภาพดังกล่าว วงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จึงได้มีการตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมและวิถีชีวิตของสังคมไทย ที่แสดงออกได้จากเพลงลูกทุ่ง นอกจากนี้ สถานที่ตั้งของวงดนตรีฯ ยังอยู่ในชุมชนที่มีวงดนตรีลูกทุ่งทั้งที่เป็นการก่อตั้งของชาวบ้านเอง และก่อตั้งโดยโรงเรียนมัธยม ดังนั้นจึงต้องมีการเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องถึงแม้จะเป็นกิจกรรมเสริมแต่ก็อาจเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษา

ด้านเทคโนโลยี

ราชภัฏกาญจนบุรีเป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่ไกลตัวเมืองมากนัก ทำให้การเข้าถึงสื่อต่างๆ ทางด้านเทคโนโลยีได้ดี ดังคำกล่าวของผู้รู้ที่ว่า

พรรณีภา กวีธนาธรรม เล่าว่าสื่อที่ทุกคนจะเข้าถึงเพลงลูกทุ่งในสมัยก่อนก็วิทยุและได้กลายมาเป็นรายการบันเทิงต่างๆ ทางโทรทัศน์ตามรายการต่างๆ ทางสถานี แล้วก็ไปเป็นเทป คลาสเซ็ท กลุ่มคนฟังก็เป็นคนใช้แรงงานซึ่งเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันถึงแม้กลุ่มฟังเพลงลูกทุ่งจะเป็นสังคมชนบทหรือกลุ่มผู้ใช้แรงงาน แต่การเข้าถึงเพลงลูกทุ่งในปัจจุบัน (ยุคดิจิทัล) ก็ยังมีความต้องการเหมือนกับเพลงสตริง การที่จะทำให้ผู้ฟังหรือผู้ชมทราบถึงกิจกรรมวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีส่วนมากจะเป็นทางอินเทอร์เน็ต เช่น เฟสบุ๊ก ยูทูบ (Youtube) และเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย เป็นต้น รวมถึงการไปแสดงสดตามโรงเรียนต่างๆ ตามที่กิจกรรมของสาขาจัดไว้ในแต่ละปี และงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเช่น งานลอยกระทง งานขึ้นปีใหม่ และงานเกษียณของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย

จากสภาพดังกล่าว วงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีจึงได้มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพปัจจุบันเพื่อให้ผู้ที่สนใจวงดนตรีลูกทุ่งได้เข้าถึงได้สะดวก ตามเทคโนโลยีที่เจริญขึ้นทุกๆ วัน ไม่ว่าจะเป็นทาง เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก หรือยูทูบก็ตาม เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมกิจกรรมวงดนตรีลูกทุ่งฯ และเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย อีกด้วย

ด้านการบริหาร

วงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี การบริการจะเน้นในด้านของบริการวิชาการให้กับมหาวิทยาลัยฯ ชุมชนใกล้เคียง และตามโรงเรียนมัธยมในจังหวัดกาญจนบุรีโดยใช้ชื่อว่าวัฒนธรรมสรรจร ตามคำบอกเล่าดังนี้

พรรณา กวีชนาธรรม เล่าว่าวงดนตรีลูกทุ่งจะรับงานให้กับมหาวิทยาลัยเป็นงานเกี่ยวกับงานด้านบริการวิชาการ เช่น งานเกษียณอายุราชการของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ทางมหาลัยเป็นผู้จัดงานปีใหม่ งานลอยกระทง เป็นต้น นอกจากนี้ทางสาขาวิชาดนตรีก็ยังร่วมมือกับทางชมรมนาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นำวงดนตรีลูกทุ่งออกเผยแพร่ให้กับทางโรงเรียนมัธยมที่ไม่ไกลจากมหาวิทยาลัยฯมากนัก ถือเป็นงานบริการอีกอย่างที่จัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ที่ดีในการเล่นวงดนตรีลูกทุ่ง ในการเล่นแต่ละครั้งทางสาขาวิชาดนตรีก็จะใช้นักร้องและดีเจอร์จากชมรมนาฏศิลป์ ซึ่งทั้งนาฏศิลป์และดนตรีลูกทุ่งก็อยู่คู่คนไทย สังคมไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่งดงามของชาวไทย และยังเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายกับบุคคลทั่วไปอีกด้วย

จากสภาพดังกล่าว วงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีจึงได้มีการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมที่งดงามที่แสดงออกได้ทางเพลงลูกทุ่ง เพื่อเป็นการเรียนรู้ของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน รวมถึงการทะนุบำรุงศิลปะที่งดงามของไทย

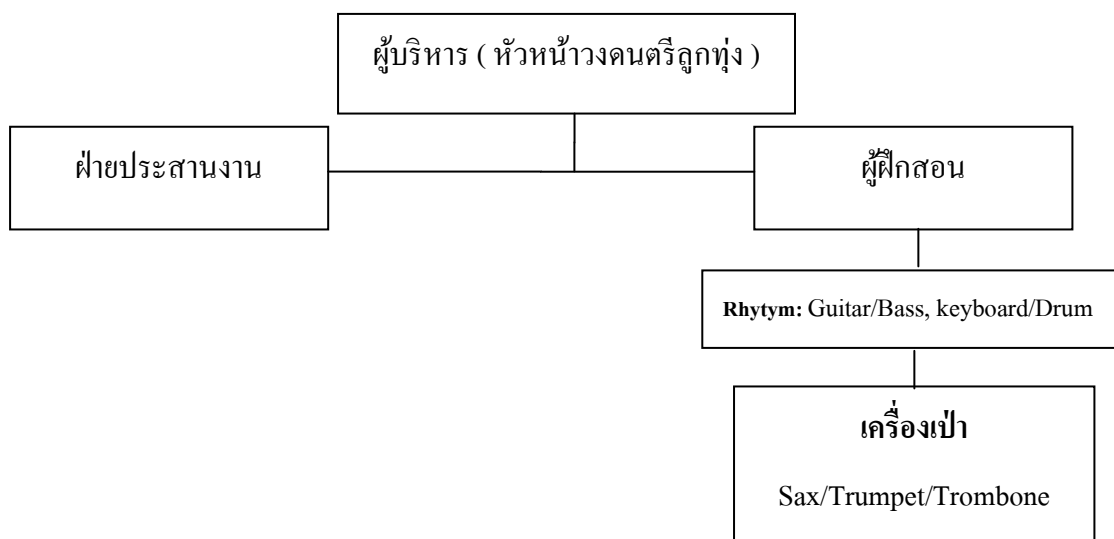
วงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

การจัดการด้านการบริหารของวงดนตรีก็คล้ายกับการจัดการงานของสาขาวิชาดนตรี คือมีประธานสาขาเป็นคนบริหารและจัดการเรื่องงบประมาณรายจ่ายในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อเครื่องดนตรี การซ่อมเครื่องดนตรี การจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้กับนักศึกษาที่ช่วยงาน รวมถึงอาจารย์ที่ควบคุมด้วย แล้วก็นำไปยื่นของบประมาณกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อของบประมาณต่อไป

โครงสร้างการบริหารวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

มีการจัดการระบบแบบไม่เป็นทางการ โดยการแบ่งหน้าที่การจัดการแบบส่วนต่างๆ ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ผู้บริหารมีหน้าที่สั่งการ และตัดสินใจ ฝ่ายประสานงานมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์หรือรับงานแล้วนำมารายงานผู้บริหาร ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับการแสดงดนตรี และมีหน้าที่ติดต่อสื่อสารและประสานงานทั้งในส่วนวง รวมทั้งประสานงานกับนักดนตรี และส่วนงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ส่วนผู้ฝึกสอน มีหน้าที่คุมการฝึกซ้อม ซึ่งพัศดุทธิ์ ตรีจิตนันต์ ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดโครงสร้างของวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีไว้ว่า “การจัดทำโครงสร้างที่ทำขึ้นเพื่อให้มองภาพการบริหารจัดการวงแต่ก็ไม่ได้เป็นระบบที่ชัดเจน เนื่องจากเป็นกิจกรรมเสริมที่ทางสาขาวิชาดนตรีจัดตั้งขึ้น การบริหารก็จะใช้

อาจารย์ที่อยู่ในสาขาเป็นหลัก ก็จะมีอยู่ด้วยกัน 3 ฝ่ายหลักๆ คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายประสานงานและฝ่ายฝึกสอน เป็นต้น ทุกอย่างในวงก็จะสั่งการโดยฝ่ายบริหารเป็นหลัก แต่ถ้ามีงานติดต่อเข้ามาก็จะมอบหมายให้ฝ่ายประสานงานเป็นผู้ดำเนินการ ฝ่ายฝึกซ้อมก็มีหน้าที่คอยซ้อมให้นักดนตรี จัดหาเพลงให้เข้ากับงานนั้นๆ” สรุปได้เป็นแผนผังโครงสร้างดังนี้

ภาพที่ 11 โครงสร้างการบริหารวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ศึกษาการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เกี่ยวกับการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งตามทฤษฎีการบริหารของ POSDCoRB ผู้วิจัยสามารถนำผลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา(Content Analysis) โดยนำเสนอในแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวางแผน (Planning)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เกี่ยวกับการวางแผนเป็นกระบวนการแรกของการบริหาร พิจารณาความพร้อมภาพรวมใน 3 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ บุคลากร และคุณภาพของวงดนตรี ดังคำกล่าวของผู้เกี่ยวข้อง

“...เกี่ยวกับการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เรื่องแรกเรื่องการวางแผนเรื่องที่ต้องวางแผนในการจัดการวงดนตรีเรื่องแรกเราก็จะประกอบไปด้วยหลักๆอยู่ 2-3 ประการคือเรื่องของงบประมาณ เรื่องบุคลากร แล้วก็เรื่องของจัดการคุณภาพของวงดนตรี...”

(Pro 1)

“...การจัดตั้งงบประมาณในวงดนตรีส่วนมากประธานสาขาวิชาดนตรีเป็นผู้ดูแล ส่วนการรับนักดนตรี การดูแลนักดนตรี เป็นหน้าที่ (ผม) ผู้ฝึกสอนดูแลทุกอย่างเกี่ยวกับวงเพื่อให้วงดนตรี (ลูกทุ่ง) มีประสิทธิภาพเล่นแล้วไม่อายุวงศ์ๆ (นักเรียนมัธยม) เมื่อเวลาที่ขึ้นเวที...” (Pro 2)

ในส่วนของนักดนตรี การวางแผนเตรียมตัวสำหรับการซ้อมและการแสดงอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำในการแสดงจริง ทั้งในเรื่องของลำดับเพลงและการอ่านโน้ต ดังคำบอกเล่าของสมาชิกวงที่กล่าวว่า

“...อันดับแรก (ผม) เตรียมตัวเองให้พร้อมก่อนการซ้อมรวมวงทุกครั้ง โดยมีการจัดวางแผนเรื่องของบทเพลงที่อาจารย์จะซ้อม สคริปต์เพลง และเรื่องของโน้ตเพลงเพื่อที่จะได้ไม่ทำให้การซ้อม ไม่เกิดการล่าช้า...” (Pro 3)

“...ต้องดูสคริปต์เพลงที่อาจารย์จัดก่อนทุกครั้งว่าสัปดาห์นี้ต้องซ้อมเพลงอะไร เป็นเพลงช้าหรือเพลงเร็ว แล้วนำ (เพลง) กลับไปฟังมาพอฟังแล้วทดลองบรรเลงตามกับเจ้าของเพลง (นักร้องต้นฉบับ) ก่อนที่จะเข้าห้องซ้อม (ผม) ต้องซ้อมกับตัวเองก่อน...” (Pro 4)

การจัดการองค์กร

ด้านการจัดการองค์กรภายในวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีพบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยเห็นว่า ต้องมีการจัดหน้าที่ผู้ฝึกสอน คัดเลือกหัวหน้าวง เพื่อที่จะคอยดูแลสอนการฝึกซ้อม และการแสดงต่างๆ ดังคำกล่าวของของผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

“...การบริหารจัดการทางด้านบุคลากร โดยมีการมอบหมายหน้าที่ให้กับบุคลากรที่เป็นผู้รับผิดชอบให้มาเป็นผู้ฝึกสอน นักดนตรี ในวง รวมถึงคัดเลือกนักดนตรี และผู้แสดง” (Pro 1)

“...ก่อนการนัดหมาย (ผม) จะใช้วิธีการเลือกหัวหน้าวงแล้วรองหัวหน้าวง 2 คน หัวหน้าวง คัดเลือกจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เพื่อให้เกียรตินักศึกษารุ่นพี่เป็นหัวหน้าวง ส่วนรองหัวหน้าวง 2 คน (ผม) จัดอันดับเลขครึ่งเป็นนักศึกษาปี 3 และปี 2 อย่างละครึ่ง ซึ่งคัดเลือกโดยใช้วิธีการดูจากความรับผิดชอบเวลาพูดไปแล้วเพื่อนนับถือเพื่อนเชื่อ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ เพราะฉะนั้นเวลาเลือกนักศึกษาต้องดูซัพพอร์ทหนึ่ง จะได้ว่าใครมีคุณสมบัติพอที่จะเป็นหัวหน้าวง เป็นคนที่เพื่อนในวงยอมรับ...” (Pro 2)

ส่วนของนักดนตรีซึ่งเป็นนักศึกษากล่าวถึงการจัดการ (วงดนตรีใน) องค์กร เป็นเรื่องที่ไม่ได้เป็นภารกิจหลัก ส่วนใหญ่ทำตามคำสั่งของอาจารย์ผู้ควบคุมวง ซึ่งเน้นการใช้คนที่เหมาะสมกับงาน คือให้เลือกเล่นในเครื่องมือที่ถนัด และช่วยกันดูแลเครื่องดนตรี ดังคำบอกเล่าดังนี้

“...ผู้ฝึกสอนเป็นผู้คัดเลือกเข้ามาประจำวงแล้วให้เล่นตำแหน่งที่ถนัด (ผม)ถนัดเล่นกีตาร์ก็ให้เล่นประจำเครื่องเลย...” (Pro 3)

“...อาจารย์เป็นผู้ควบคุมนักศึกษาที่อยู่ในวง โดยจะให้แต่ละคนมีหน้าที่ของตัวเอง นักดนตรีก็เล่นตามเครื่องมือที่ตัวเองถนัดแต่ต้องช่วยกันดูแลเครื่องมืออื่นๆด้วยเพราะสมาชิกในวงมีจำนวนน้อย...” (Pro 5)

ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลของวง ก็จะบริหารตามศักยภาพที่มีอยู่ จัดการสิทธิประโยชน์ เช่น ค่าตอบแทน ซึ่งเป็นลักษณะเบี่ยงเลียงจากการบริการวิชาการ จากการสัมภาษณ์พบว่า

“...ส่วนใหญ่การบริหารจัดการหรือการมอบหมายภารกิจนั้นก็บรรลุวัตถุประสงค์ไปตามทิศทางที่เราตั้งไว้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายในวงไปในทางที่ดี ส่วนการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของบุคลากรหรือนักดนตรีในวงก็มีการจ่ายเบี่ยงเลียงให้กับนักศึกษาที่มาเล่นดนตรีเพื่อเป็นค่าข้าว แต่ก็ไม่มากเท่าไรหรือตามรายได้ที่ทางวงได้รับส่วนมากรายได้จะมาจากงานบริการวิชาการให้กับมหาลัยและตามหน่วยงานราชการใกล้เคียงมหาวิทยาลัย เพราะว่าส่วนใหญ่เราไม่ได้หวังว่าจะได้รายได้เป็นกอบเป็นกำคือใช้เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร...” (Pro 1)

ในทัศนะของผู้ฝึกสอนมองว่า วงลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีเป็นวงแบบเล็กมีบุคลากรไม่มาก จึงไม่สามารถวางแผนเต็มรูปแบบได้ แต่เน้นการทำงานร่วมกันช่วยกันในส่วนต่างๆหลายหน้าที่ โดยหน้าที่หลักของผู้ฝึกสอนคือการฝึกซ้อมและการแสดง จากคำบอกกล่าวดังนี้

“...วงดนตรีลูกทุ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นบุคลากรที่เป็นนักดนตรี รวมถึงงบประมาณที่มาสนับสนุนค่าใช้จ่ายภายในวงก็มีไม่มากนัก เราจึงใช้วิธีการช่วยกันมากกว่า เน้นการทำงานร่วมกันรับผิดชอบในส่วนของตัวเองแล้วก็ช่วยในส่วนรวมตามความเหมาะสม...” (Pro 2)

นักดนตรีเสริมว่า ด้านการบริหารงานบุคคลเป็นเรื่องของผู้ควบคุมวงในการวางระเบียบแบบแผนต่างๆ แล้วสมาชิกส่วนใหญ่ก็ช่วยกันการกระจายข่าว ให้กับสมาชิกในวง เพราะหน้าที่การนัดหมายเป็นส่วนของผู้จัดการวงและผู้ฝึกสอน จากการสัมภาษณ์พบว่า

“...แน่นอนครับเรื่องของกฎระเบียบภายในวง หน้าที่นี้ก็เป็นเรื่องของผู้จัดการวงเป็นคนวางรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการนัดเวลาการซ้อม นัดเวลาไปเล่นงาน แล้วหัวหน้าวงก็จะกระจายข่าวมาให้แก่นักดนตรีทราบอีกที่...” (Pro 3)

ด้านการอำนวยการ

ด้านการอำนวยการเป็นกระบวนการที่สำคัญของการบริหารงาน ในทัศนะของผู้ควบคุมวงจำเป็นต้องดำเนินการหลักในหลายเรื่อง เช่น การให้คำปรึกษา การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในวง และ

เรื่องของหลักการและเป้าหมายในการแสดงซึ่งเป็นการบริการวิชาการ แต่เรื่องที่สำคัญที่สุดคือการสร้างขวัญและกำลังใจ ความสัมพันธ์ที่ดีให้กับคนในวง ตามคำกล่าวดังนี้

“...ส่วนตัว (ผม) นั้นมีหน้าที่ให้คำปรึกษาที่จะพยายามเน้นย้ำเรื่องของการให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาในด้านต่างๆ เพื่อให้(วงดนตรี) เกิดประสิทธิภาพก็ต้องคอยกำกับดูแลให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้มอบหมายไว้ให้ และคอยประคับประคอง ส่งเสริม ช่วยเหลือ เช่น การเน้นให้นักดนตรีและนักศึกษาได้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของการบริการวิชาการ เรื่องของการบริการคืออะไร เพื่อหวังให้นักดนตรีนั้นได้ฝึกประสบการณ์ อันนี้ก็คือ (ผม) ต้องคอยกำกับดูแลในเรื่องให้นักดนตรีเข้าใจตรงกันและเน้นเรื่องสร้างขวัญกำลังใจเพราะเป็นสิ่งสำคัญมาก บางครั้งเราก็เหนื่อยกันมา ผมก็จะช่วยกระตุ้นให้เกิดกำลังใจด้วยคำพูดบ้าง การพากันไปกินข้าวบ้าง คุยกันส่วนตัวบ้าง โดยส่วนใหญ่เพื่อนๆเขาก็คอยให้กำลังใจกันเองบ้าง...”(Pro 1)

สัมภาษณ์ผู้ฝึกสอนในด้านการอำนวยการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จะเน้นเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ในวง และการให้กำลังใจหลังการแสดง มีการกระตุ้นเรื่องการแสดง แต่ก็มีความเข้มงวดในเรื่องการซ้อม โดยผู้ฝึกสอนได้กล่าวสนับสนุนไว้ดังนี้

“...(ผม) ส่วนใหญ่ก็จะใช้วิธีการพูดและกระตุ้นก่อนแสดงบนเวที ถึงแม้เราจะซ้อมมาดีซักแค่ไหนเวลาเล่นจริงๆเนื่องจากต้องใช้สมาธิมากบวกกับความกดดัน อาจความชะล่าใจ ความที่ไม่ได้คิดว่าส่วนไหนสำคัญ บางครั้งจะทำให้หลงลืมจากที่เคยซ้อมมาได้ เพราะฉะนั้นเวลาก่อนซ้อมจะกระตุ้นว่าตอนนี้ต้องเป็นแบบนี้ ตอนนี้ต้องเป่าแบบนี้จะรับ อารมณ์ต้องสนุก คือต้องให้กระตุ้นลุกขึ้นไปบนเวทีมักจะไม่มีคนเริ่ม สมมติมีคนเดินหนึ่งคนคนต่อไปที่กลั้วละ หลังจากแสดงเสร็จจะมีการพูดคุยกันกล่าวถึงคำชื่นชม แล้วก็ซื้อพิศพลาดเล็กๆ น้อยๆ ก็เอาไว้แก้ไข และส่วนใหญ่เวลาซ้อมเราก็จะค่อนข้างที่จะเข้มงวด มีการหักเงินเบี้ยเลี้ยง มีการทิ้งหักคะแนนอย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจัง แต่หลังจากนอกเวลาซ้อม ส่วนใหญ่แล้วก็อาจจะเป็นการกินข้าวด้วยกัน พูดคุยกันอย่างเป็นกันเองอย่างสนุกสนานเพื่อที่จะให้เกิดความรักใคร่กัน สามารถคุยได้ทุกเรื่องกับทั้งครูฝึกแล้วก็นักศึกษา...” (Pro 2)

สมาชิกในวงส่วนใหญ่ ก็เน้นด้านการฝึกซ้อม ปรึกษาหารือเรื่องการแสดงดนตรีเป็นหลัก หลังจากเล่นก็นำข้อผิดพลาดมาพูดคุยกัน จากการสัมภาษณ์ดังนี้

“...เช่นแบบว่า(ผม) ถ้าผิดพลาดไปแล้วในสิ่งที่เราอาจจะมีประสบการณ์น้อยหรือว่าจะไรก็ตามแต่คือในบนเวทีเราพลาดไปแล้วก็พลาดไปเลย แล้วเราก็มายคุยกันอีกทีว่า ว่าเล่นอย่างนี้มันพลาดนะ แล้วนำกลับไปคิด เอากลับไปฝึกฝนกับตัวเองซ้อมมาใหม่ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่ตัวเองพลาดถ้าไม่รู้ก็ขอคำปรึกษาจากเพื่อนๆที่เขามีความสามารถอาจจะรู้เรื่องราวที่เฉพาะทางมากกว่าเรา...” (Pro 3)

“...อย่างผมเล่นเบส ไม่ถนัดเรื่องการอ่านโน้ต (ผม) ก็เอาไปเทียบกับนักร้องต้นฉบับแล้วก็แกะตามอีกที...” (Pro 4)

“...โน้ตกลองอ่านยากบ้างครั้ง (ผม) ก็ไม่เข้าใจอาจจะงงๆ ก็นำไปซ้อมเพิ่มเติมเป็นการบ้านเพื่อที่เวลารวมวงแล้วจะได้ไม่เสียเวลาเพื่อนๆ...” (Pro 5)

โดยมีสมาชิกในวงได้กล่าวสนับสนุนด้านการอำนวยความสะดวกของวง โดยเฉพาะเรื่องการปรึกษาหารือในข้อผิดพลาดต่างๆ ดังนี้

“...ช่วยกันเรื่องดูแลเครื่องดนตรี ช่วยเพื่อเรื่องการฝึกซ้อม หรือการแสดงก็ช่วยกันฟังช่วยกันจำ มาปรับกัน บางครั้งก็อัดกลับมาบ้างเพื่อฟังว่าเล่นเป็นไงบ้าง โดยอาจารย์เป็นคนทักบ้าง แล้วเอาข้อบกพร่องมาคุยกันมากกว่า” (Pro 6)

การประสานงาน

ในส่วนของการประสานงานของวงลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เน้นประสานงานกับหน่วยงานภายนอก หน่วยงานต่างๆ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินการ ส่วนการประสานภายในเป็นหน้าที่ของหัวหน้าวงที่จะประสานงานในด้านการซ้อม การแสดงต่างของวงตามคำกล่าวดังนี้

“...สำหรับงานประสานงานนะครับคือการจัดระเบียบงานต่างๆเพราะวงดนตรีลูก(ของราชภัฏกาญจนบุรี)ต้องอาศัยเรื่องของการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆเพราะบางที่เราต้องพึ่งพาอาศัยกันเพื่อความอยู่รอด...” (Pro 1)

ผู้ฝึกสอนได้สนับสนุนในเรื่องการประสานงานเหมือนกันว่า การนัดในการฝึกซ้อมต่างๆ เป็นหน้าที่ของหัวหน้าวง และส่งต่อไปยังรองหัวหน้าและสมาชิกคนอื่นๆ เพื่อประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ดังนี้

“...การประสาน ในเรื่องซ้อม(ผม)ก็จะประสานทางหัวหน้าวง มีปัญหาอะไรก็จะแจ้งไปที่หัวหน้าวงคนเดียว หัวหน้าวงก็จะแจ้งต่อ การประสานงานส่วนใหญ่แล้วตรงนี้จะมอบหน้าที่เกี่ยวกับการให้รองหัวหน้าวงคนหนึ่งคอยมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์คอยแจ้งข่าวและกระจายงานให้สมาชิกในวงอีกที...” (Pro 2)

ทัศนคติของนักดนตรีในวงด้านการประสานงาน กล่าวว่าการประสานจะเริ่มจากอาจารย์ผู้ควบคุมวง เรื่องตารางการแสดงต่างๆ หลังจากนั้นก็จะประชาสัมพันธ์ไปยังสมาชิกคนอื่นๆต่อไปจากการสัมภาษณ์พบว่า

“...อาจารย์จะเป็นคนประสานงาน ว่าเมื่อไหร่มีงานอย่างไร ซ้อมวันไหน ส่วนมากผมก็โทรตามเพื่อนๆมาซ้อมกัน เย็นๆบ้าง ใครไม่มาก็ต้องคอยโทรบอกกันเพราะบางคนลืม บางคนติดงานอื่นๆ คนตรีนี้ถ้าไม่มาซักคนซ้อมไม่ได้เลย...” (Pro 3)

“...ผู้ฝึกสอนบอกมาให้เราแก้ไขตรงจุดไหน เราก็แก้ไขจุดที่เราบกพร่องก็คือแบบคู่มืออ่านโน้ตดูว่าเล่นถูกรีเปลา่ พยายามดูโน้ตก่อนแล้วแบบนี้ถูกแล้วถ้าโอเค(ผม)ก็ลองเล่นให้ผู้ฝึกสอนให้ฟังใหม่อีกครั้ง อย่างนี้ถูกหรือไม่ครับ ถ้าพลาดก็ให้สอนเพิ่มเติมและขอคำแนะนำ...” (Por 5)

การรายงานผลงาน

สำหรับประเด็นด้านการรายงานผล เป็นไปตามระเบียบและหลักการของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ซึ่งถ้าเป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากสาขาวิชาดนตรีก็ต้องรายงานผลไปยัง คณะสังคมและมนุษยศาสตร์ และต่อไปมหาวิทยาลัยตามลำดับ ตามคำบอกกล่าวดังนี้

“...การรายงานผลเป็นไปตามหลักการ โครงการบริการวิชาการ ต้องรายงานผลการดำเนินงานทั้งหมดให้คณะรับทราบ ทั้งเรื่องงบประมาณ รายจ่าย และรายรับ ทางวงดนตรีก็สรุปเป็นรายลักษณ์อักษรแล้วนำเสนอให้คณะรับทราบต่อไป...” (Pro 1)

“...ส่วนใหญ่(ผม) ก็จะรายงานเกี่ยวกับการซ้อมภายในวงให้ผู้ควบคุมวงรับทราบถึงความก้าวหน้าภายในวง ถ้าเป็นโครงการเกี่ยวกับทางสาขาวิชาทำโครงการซ้อมก็ต้องรายงานผลให้ทราบทุกๆครั้ง...” (Pro 2)

ในส่วนของนักศึกษาในด้านการรายงานผลไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการโดยตรง ซึ่งให้ข้อมูลตรงกันว่าการรายงานผลนั้นเป็นส่วนของส่วนอาจารย์และผู้ฝึกสอน จากการสัมภาษณ์พบว่า

“...เรื่องนี้ต้องอยู่ที่ผู้จัดการวงหรือไม่ก็หัวหน้าวงรับต้องเป็นฝ่ายจัดการและบริหารเรื่องของการเงินและถ้าอุปกรณ์ถ้าเกิดเช่น อุปกรณ์เราชำรุดหรือเสียหายไปเราก็จะต้องนำเสนอผู้จัดการหรือไม่ก็หัวหน้าวงไป...” (Pro 2)

“...รายงานเกี่ยวกับการซ้อมของตัวเอง(ผม)เองมากกว่าเพลงที่ได้รับมอบหมายซ้อมได้ครบหรือยัง...” (Pro 4)

“...ค่อยบอกถึงความก้าวหน้าของเพลงที่ได้รับ ว่าเล่นได้กี่เพลง...” (Pro 6)

การงบประมาณ

การเงินและงบประมาณภายในวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีผู้เกี่ยวข้องในด้านนี้ของวงมีความเห็น งานที่ได้รับเป็นงานบริการวิชาการ ไม่ได้หวังรายได้ แต่ให้บ้างเพื่อขวัญและกำลังใจของคนในวง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานของมหาวิทยาลัย ตามคำกล่าวดังนี้

“...ทางด้านงบประมาณมีอาจารย์อีกท่านหนึ่งคอยดูแลงบประมาณก็จะจ่ายเบี้ยให้กับนักศึกษาที่เป็นนักดนตรีในวงลูกทุ่ง เป็นไปตามความเหมาะสมหรือตามรายได้ที่รับมา เพราะว่าส่วนใหญ่เราไม่ได้หวังว่าจะได้รายได้เป็นกอบเป็นกำคือให้เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร...” (Pro 1)

“...ผู้ควบคุมวงจะเป็นคนจัดสรรงบประมาณครับ บางงานเล่นฟรีก็ได้ บางงานเขาจ้างเราก็ต้องคิดและจ่ายเป็นเบี้ยเลี้ยงให้กับนักดนตรีเพื่อเป็นค่าข้าว...” (Pro 2)

ส่วนของนักดนตรี การจัดการควรเป็นหน้าที่ของผู้ควบคุมวง แต่เราสามารถเสนอแนะได้ในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายกับการซ่อม หรือ ซื่อของที่จำเป็นในการแสดง ตามคำกล่าวดังนี้

“...งบประมาณในส่วนตัวมือกลองก็ไม่มีอะไรมาก แบบแต่ถ้าวงลูกทุ่ง อาจจะมีลูกเล่น อาจจะมีกลองเล็กๆเข้ามาเสริมก็แจ้งความต้องการ ไปยังผู้ฝึกสอน เพื่อเป็นลูกเล่นและให้สีสันให้กับเพลง...” (Pro 5)

“...สิ่งที่เปลืองในตำแหน่งของผม ส่วนมากก็จะเป็นลิ้นแซคโซโฟน ที่แตกบ่อยก็จะของบในด้านนี้อยู่เป็นประจำ...”(Pro 6)

จากการศึกษาการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี พบว่าการจัดการมีความเรียบง่ายไม่ซับซ้อน ด้วยลักษณะขององค์กรขนาดเล็ก มีการบริหารบุคลากรภายใต้ สาขาวิชาดนตรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทำให้ง่ายในการประสานงานและมีความสะดวกในด้าน อาคาร สถานที่ แต่ยังคงขาดเรื่อง ความเป็นทางการในส่วนของการดำเนินการในวงดนตรี เพราะเป็นลักษณะไม่เป็นทางการทำให้ขาดความเป็นระเบียบแบบแผน

ส่วนที่ 2 แนวทางเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงการดำเนินการด้านการบริหารจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผ่านการศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎีการบริหาร POSDCoRB และตามคำกล่าวต่างๆจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยจึงเขียนเป็นแนวทางเชิงนโยบาย ด้านการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 จัดทำโครงการ หรือการศึกษาดูงานจากวงดนตรีอื่นๆที่ประสบความสำเร็จจากเวทีการประกวดในรายการต่างๆ เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการดนตรี การบริหารวงดนตรี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ให้มีมิติใหม่ๆให้กับนักดนตรี ครอบคลุมทุกด้าน รวมถึงการจัดการในเรื่องงบประมาณที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.2 จัดทำคู่มือการประสานงาน ในแต่ละตำแหน่งให้ชัดเจน จากการศึกษาตามทฤษฎี POSDCoRB ในเรื่องของจัดสายการบังคับบัญชาต้องมีความชัดเจน เพื่อเป็นการสร้างระเบียบให้เกิดขึ้นในองค์กร คือในวงดนตรีลูกทุ่ง และเป็นการสร้างขั้นตอนในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน อีกทั้งยังเป็นการสร้างองค์กรให้เป็นรูปธรรมสามารถตรวจสอบได้

2.3 ควรกำหนดคุณสมบัติ ของผู้เข้าร่วมวงดนตรีลูกทุ่งให้มีความชัดเจน เพื่อเป็นการวางรากฐานเรื่องคุณภาพ และเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการด้านบุคลากร เช่น การคัดเลือกนักดนตรีในตำแหน่งต่างๆที่เข้ามาประจำวงว่าต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง ถ้าเป็นตำแหน่งอื่นๆต้องมีมาตรการในการคัดเลือกบุคคลในด้านใดบ้างเพื่อที่เข้ามาทำให้งวงเกิดคุณภาพสูงสุด

2.4 จัดคำคำสั่ง หรือ กฎระเบียบด้านกระบวนการอำนวยความสะดวกให้เป็นทางการ ด้วยวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ยังขาดความเป็นระเบียบเรื่องการสั่งการ การอำนวยความสะดวก ทำให้ขาดบุคลิก ระดับตัดสินใจ และต้องจัดระเบียบถึงระดับตัดสินใจต่างๆว่าใครสามารถตัดสินใจเรื่องไหนบ้างอย่างไร จัดตาราง หรือ แผนการให้คำปรึกษา การซ่อมให้เป็นระบบ

2.5 จัดทำทะเบียนข้อมูล หรือคู่มือ ในการติดต่อประสานงานทั้งในวงลูกทุ่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับวงลูกทุ่ง เพื่อให้การประสานงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ สามารถดำเนินการได้รวดเร็ว

2.6 ส่งเสริมการบริการวิชาให้เป็นระบบ เช่น ตารางในการออกบริการ วิชาการ เงื่อนไขในการรับงาน แต่ละครั้ง ต้องมีรายละเอียดชัดเจน ช่วงเวลาที่เหมาะสม ออกเป็นนโยบายระดับมหาวิทยาลัย หรือ สาขาวิชา เพื่อการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ

2.7 ออกระเบียบเรื่องการเงิน เบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทนให้ชัดเจน เพื่อเป็นการสร้างความโปร่งใสในกรณีที่มิงบประมาณ หรือค่าตอบแทน และยังเป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้วย

2.8 สร้างแบบฟอร์มในการรายงานผลการดำเนินการ มีระบบการประเมินผลที่ชัดเจน สร้างตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ และตรงกับลักษณะของการดำเนินการจัดการของวงดนตรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีในปัจจุบัน และเพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research method) โดยมีกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ ประธานสาขาวิชาดนตรี ผู้ฝึกสอนวงดนตรีลูกทุ่ง และนักศึกษาเอกดนตรีที่ประจำวงดนตรีลูกทุ่ง จำนวน 6 คน ประกอบด้วย ผู้ควบคุมวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง ได้แก่ ประธานสาขาวิชา จำนวน 1 คน ผู้ฝึกสอนนักดนตรีในวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่เกี่ยวข้องกับฝึกซ้อมให้กับนักดนตรี ได้แก่ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรี จำนวน 1 คน และนักศึกษาในวงลูกทุ่ง 4 คน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสามารถนำมาสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จากการสัมภาษณ์พบว่า มีโครงสร้างหลักคือ ผู้ควบคุมวง ผู้ฝึกสอน และนักดนตรี มีองค์ประกอบสอดคล้องกับการบริหารจัดการ 7 ชั้น รวมเรียกว่า "POSDCoRB" ซึ่งเป็นอักษรนำขององค์ประกอบกระบวนการ ได้ 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

การจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ประกอบไปด้วย 7 กระบวนการ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการวางแผน วงลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นการวางแผนในแบบระยะสั้น คือการวางแผนในเรื่องงบประมาณรายรับ รายจ่าย การออกแสดงของวง การวางตารางฝึกซ้อม การคัดเลือกนักดนตรี การจัดซื้อและซ่อมบำรุงเครื่องดนตรี เพื่อให้วงมีการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการจัดองค์กร ตามภารกิจหลักและวัตถุประสงค์ของวงลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี คือการบริการวิชาการและพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักศึกษาการจัดการองค์กรจึง

เป็นไปตามข้อบังคับและกฎระเบียบต่างๆของมหาวิทยาลัย มีอาจารย์ในสาขาวิชาเป็นผู้ดูแลมีสายการบังคับบัญชาที่เรียบง่าย ขั้นตอนรวดเร็ว ทำให้การบริการองค์กร รวดเร็วไม่ซับซ้อน

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล มีการกำหนดนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ แบบหลวมๆ และไม่เป็นทางการ ไม่มีรายละเอียดอักษร ในการวางแผนกำลังคนนั้น เป็นการวางแผนแบบอย่างง่าย ไม่ซับซ้อน เพราะองค์กรขนาดเล็ก ใช้วิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่บุคลากรที่เป็นนักดนตรี เป็นงานที่ต้องใช้ ความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ในการสรรหาบุคลากร ก็หาจากการสมัครใจ

1.4 ด้านการอำนวยความสะดวก เป็นรูปแบบที่ไม่เป็นทางการส่งเสริม ให้ความช่วยเหลือปรึกษา แนะนำ เป็นดนตรีแบบครอบครัว คือไม่มีการบังคับแบบองค์กรที่แสวงหาผลกำไร ด้วยลักษณะเป็นองค์กรด้านการศึกษา ไม่มีการสั่งการแบบเป็นทางการส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการประสานงานในส่วนของกิจกรรมดนตรี เน้นการดำเนินงานของวงลูกทุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือ แผนที่วางไว้ โดยการตัดสินใจในเรื่องการบริหารเป็นส่วนของผู้ควบคุมวง แต่ในส่วนของการเล่นเป็นของนักศึกษา ผู้ฝึกสอนกับหัวหน้าวงช่วยกันดูแล โดยมีการติดตามดูแลกำกับ และให้คำปรึกษาในด้านการฝึกซ้อม การเรียน และการใช้ชีวิต

1.5 ด้านการประสานงาน มีกระบวนการ ประสานงานเป็นระดับขั้นตอนขององค์กร ระดับการประสานงานสั้น ทำให้การประสานงานระหว่างวงลูกทุ่ง กับระดับผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ด้วยการจัดทำหนังสือ การประสานงานต่างๆใช้การติดต่อด้วยโทรศัพท์ โซเชียลเน็ตเวิร์ค ทำให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1.6 ด้านการรายงานผล เป็นการรายงานตามปกติในขั้นตอนของระบบของมหาวิทยาลัย มีการรายงานผลการดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เมื่อสิ้นสุดแผนงาน โดยการรวบรวมผลการดำเนินงานทั้งหมด สรุป เป็นรายงานผลการดำเนินงานส่งให้กับมหาวิทยาลัย

1.7 ด้านงบประมาณ เป็นระบบงบประมาณแบบราชการ ในกรณีที่มิงบประมาณมาเกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามขั้นตอนระเบียบของมหาวิทยาลัย ในส่วนของงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับเงินหรืองบประมาณหัวหน้าวงก็สามารถดำเนินการได้เลย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

จากการศึกษาข้อมูลเพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการวงลูกทุ่ง มีองค์ประกอบ ทั้งทางเอกสาร และจากผู้ให้ข้อมูลหลักภายในวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี รวมถึงปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้แนวทางในการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับวงดนตรีลูกทุ่งในด้านต่างๆ เช่น มีการทัศนศึกษาดูงานให้กับสมาชิกในวงและ

ผู้เกี่ยวข้องกับวงลูกทุ่ง เพื่อเป็นแนวทางใหม่และทำให้วงมีการพัฒนา มีการจัดการตำแหน่งต่างๆ ให้ชัดเจนเพื่อการติดต่อสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว สร้างระเบียบเรื่องการรับคนเข้า และออกภายในวง จัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาฝีมือให้กับนักดนตรี มีการกำหนดค่าใช้จ่ายให้ชัดเจน โดยไม่ขัดกับระเบียบของมหาวิทยาลัย และสร้างแบบฟอร์มในการรายงานผลการดำเนินการ มีระบบการประเมินผลที่ชัดเจน สร้างตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ และตรงกับลักษณะของการดำเนินการ

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทำให้ทราบถึงการจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง และข้อมูลเพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ดังนี้ คือ

1. การจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

จากผลการวิจัยพบว่า วงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีเป็นกิจกรรมที่จัดเสริมให้กับนักศึกษาเอกดนตรีในเวลาหลังเลิกเรียน โดยการควบคุมของหัวหน้าวงซึ่งเป็นหัวหน้าภาคของสาขาวิชาดนตรี แล้วมอบหมายให้อาจารย์ทางภาควิชาสากลเป็นผู้ฝึกสอนและคัดเลือกนักดนตรีประจำวงลูกทุ่งตามตำแหน่งต่างๆสามารถอภิปรายแยกตามรายด้าน ดังนี้

1.1 การวางแผน พบว่าหัวหน้าวงดนตรีลูกทุ่งจะเป็นวางแผนการซ้อม การตัดสินใจในการรับงาน การจัดการเรื่องงบประมาณในเรื่องต่างๆ ภายในวงดนตรีลูกทุ่งแล้วมอบหมายให้กับผู้ฝึกสอนเป็นผู้ดำเนินการ พิจารณาความพร้อมภาพรวมใน 3 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ บุคลากร และคุณภาพของวงดนตรีลูกทุ่ง รวมถึงการวางแผนเตรียมตัวสำหรับการซ้อมและการแสดงอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำในการแสดงจริง ทั้งในเรื่องของลำดับเพลงและการอ่านโน้ต สอดคล้องกับ นิสา แก้วมงคล (2539, น.30) กล่าวว่า การวางแผนหมายถึงกระบวนการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะต้องเตรียมและจะกำหนดทางเลือกอย่างไรที่จะดำเนินการในอนาคต โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆที่มีอยู่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ภายในระยะเวลาที่กำหนดเอาไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา ถิรินทรพงศ์ (2550) ที่กล่าวว่าไว้ว่า การวางแผนเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ ถ้ากระบวนการวางแผนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับบริบทขององค์กรก็จะทำให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีระบบและประสบความสำเร็จ ผลผลิตมีคุณภาพ สอนองเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร

1.2 การจัดการองค์กร พบว่าผู้ควบคุมวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีมีการมอบหมายอำนาจในการตัดสินใจให้กับผู้ฝึกสอนเป็นผู้คัดเลือกหัวหน้าวง เพื่อที่คอยดูแลการสอน การฝึกซ้อม และการแสดงต่างๆเพื่อเป็นการเลือกผู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่ง ในเครื่องมือที่ถนัด และช่วยกันดูแลเครื่องดนตรีให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน โดยที่อำนาจตัดสินใจส่วนใหญ่ยังคงอยู่ที่ผู้ควบคุมวงหรือประธานสาขาวิชาดนตรี สอดคล้องกับ ชงชัย สันติวงษ์ (2545) กล่าวว่า การจัดการองค์กร คือ การจัดระเบียบกิจกรรมให้เป็นกลุ่มก้อนเข้ารูป และการมอบหมายงานให้คนปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานที่ตั้งไว้

เนื่องจากโครงสร้างองค์กรของวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีเป็นการบริหารเพียงคนเดียว คือผู้ควบคุมวงเพียงคนเดียวที่ตัดสินใจ ไม่มีโครงสร้างเหมือนกับวงลูกทุ่งที่มีขนาดใหญ่ เพราะเป็นวงขนาดเล็ก ดำเนินการเพียงในสาขาวิชาดนตรีเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ วัตจินดา (2551) กล่าวถึง แนวคิดปัจจัย 7 ประการในการประเมินองค์กร ได้แก่ องค์กรที่สามารถเลือกรูปแบบ โครงสร้างที่เหมาะสมกับองค์กรของตน ช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ลดความซับซ้อนหรือขัดแย้งในหน้าที่ ช่วยให้บุคลากรได้ทราบขอบเขตงานความรับผิดชอบ มีความสะดวกในการติดต่อประสานงาน และผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการบริหารจัดการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

1.3 ด้านการจัดการบุคคล วงดนตรีลูกทุ่งมีจัดการบุคคลเข้าประจำวงตามศักยภาพของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี เข้าประจำวงตามตำแหน่งต่างๆ มีการฝึกซ้อมเพื่อเพิ่มความพร้อมเพียงของนักดนตรีในช่วงที่ไม่มีงาน และจะซ้อมอีกครั้งก่อนถึงวันงานเพื่อความพร้อมเพียง การสร้างความรู้สึที่ดีให้กับนักดนตรีในทางอ้อม มีการให้สิทธิประโยชน์ เช่นค่าตอบแทน ซึ่งเป็นลักษณะเบี่ยงเลียงจากการบริการวิชาการ มีการเลี้ยงในวันสำคัญ สอดคล้องกับ พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542) ได้กล่าวถึง คุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Work Life: QWL) เป็นอีกเรื่องที่ได้ได้รับความสนใจที่จะนำมาใช้เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศในการบริหารและความเป็นเลิศขององค์กร และอำนาจ วัตจินดา (2551) กล่าวถึง แนวคิดปัจจัย 7 ประการในการประเมินองค์กรว่า ในการปฏิบัติงานของบุคลากรสามารถแยกทักษะที่จำเป็นออกเป็น 2 ด้านหลัก คือ ทักษะด้านงานอาชีพ เป็นทักษะที่จะทำให้นักลาคสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ได้ ตามหน้าที่ และลักษณะงานที่รับผิดชอบ เช่น ด้านการเงิน ด้านบุคคล ซึ่งจะต้องอยู่บนพื้นฐานการศึกษาหรือได้รับการอบรมเพิ่มเติม ส่วนทักษะความถนัด หรือความชำนาญเฉพาะนั้นอาจเป็นความสามารถที่ทำให้พนักงานนั้น ๆ โดดเด่นกว่าคนอื่นส่งผลให้มีผลงานที่ดีกว่าและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้รวดเร็ว ซึ่งองค์กรควรมุ่งเน้นให้บุคลากรมีทักษะทั้ง 2 ด้านควบคู่กัน

1.4 ด้านการอำนวยการ พบว่าผู้ควบคุมวงเป็นผู้ดำเนินการหลักในหลายเรื่อง เช่น การให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาต่างๆภายในวง และเรื่องของการออกแสดงในงานต่างๆที่เป็นการบริการวิชาการ แต่เรื่องที่สำคัญที่สุดคือการสร้างขวัญและกำลังใจ ความสัมพันธ์ที่ดีให้กับทุกคนภายในวง มีการกระตุ้นเรื่องการแสดง แต่ก็มีความเข้มงวดในเรื่องการซ้อม สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุวิข แยมเทียน (2547, หน้า 7 อ้างใน มนต์รัก ธีรานุสรณ์, 2550, หน้า 74) ซึ่งกล่าวว่า “การดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จอีกตัวหนึ่ง คือ การจูงใจปฏิบัติงานเป็นการใช้ศิลปะของผู้บริหารในการจูงใจ ส่งเสริม สนับสนุน สร้างขวัญและกำลังใจให้พนักงานเกิดความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น จงรักภักดีต่องานและองค์กร ขอมทุ่มเทกำลังใจ และแรงกายให้กับองค์กรอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องสร้างบรรยากาศในการบังคับบัญชาที่ดี อันจะสร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงาน ขอมทุ่มเทความรู้ความสามารถให้กับองค์กร”

1.5 การประสานงาน พบว่าวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และภายใน ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ควบคุมวงเป็นผู้ประสานงาน ส่วนในด้านการฝึกซ้อมเป็นหน้าที่ของผู้ฝึกสอน ทั้งเรื่องของตารางการแสดงต่างๆ ประชาสัมพันธ์ไปยังสมาชิกคนอื่นๆต่อไป สอดคล้องกับ มาริสา เซาว์พฤติพงษ์ (2548 อ้างถึงใน อรรถพล เต็กอวยพร, 2549, น.35) กล่าวว่า การที่ผู้บริหารประสานงาน (Coordination) ระหว่างหน่วยงานย่อยๆ ในองค์กรเพื่อให้การทำงานสอดประสานไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายขององค์กร การติดต่อสื่อสาร (Communicating) ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร กับบุคคลทุกระดับ และทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจทั้งภายในองค์กร และระหว่างองค์กรกับบุคคลภายนอก ถัดมาคือหน้าที่ในการควบคุม (Controlling) การดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่ได้กำหนดไว้

1.6 การรายงานผลงาน พบว่าวงดนตรีลูกทุ่งมีการรายงานผลเป็นไปตามระเบียบและหลักการของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ซึ่งถ้าเป็น โครงการที่เกิดขึ้นจากสาขาวิชาดนตรีก็ต้องการรายงานผลให้กับคณะสังคมและมนุษยศาสตร์ซึ่งเป็นคณะต้นสังกัดของสาขาวิชาดนตรี ส่วนเรื่องของการฝึกซ้อมมีการรายงานผลให้กับผู้ควบคุมวงเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของวง รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบ เพื่อประเมินผล วิเคราะห์และนำมาประชุมพูดคุยเพื่อแก้ปัญหา และสิ่งที่ควรปรับปรุง สอดคล้องกับ นิสา แก้วมงคล (2539, น.57) ได้ให้ความหมายของการรายงานว่า หมายถึงการจัดระบบข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ทุกคนได้เข้าใจและทราบความเคลื่อนไหวในแต่ละขั้นตอนของการทำงานและผู้บริหาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา ถิรินทรพงศ์ (2550) ที่กล่าวว่า การรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของการบริหารงาน เนื่องจากการรายงานผลของงานที่กระทำจะช่วยให้หน่วยงานหรือผู้ปฏิบัติได้ทราบถึงข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจาก

การทำงาน ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้งานขาดคุณภาพทั้งนี้ก็นำไปปรับปรุงแก้ไขและเพื่อเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้งานในแต่ละฝ่ายสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานให้ เป็นไปได้ด้วยดี

1.7 การงบประมาณ พบว่าการจัดงบประมาณของวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี เป็นหน้าที่ของผู้ควบคุมวงหรือประธานสาขาวิชาดนตรีเป็นผู้จัดสรรให้กับวง เพื่อให้วงสามารถขับเคลื่อนไปได้ โดยดูตามความสำคัญและจำเป็น สอดคล้องกับ มาริสา เชาวน์ พงศ์พิงศ์ (2548) งบประมาณ (Budgeting) คือการที่ผู้บริหารระดับสูงในยุคปัจจุบันต้องทำหน้าที่ ในการจัดหา อนุมัติ และควบคุมการใช้งบประมาณขององค์การให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ให้ขาด สภาพคล่อง และในบางครั้งอาจต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนขององค์การ ไปเจรจากับสถาบันการเงิน ต่างๆ เพื่อหาแหล่งเงินทุนให้กับองค์การ

2. แนวทางเชิงนโยบายในการพัฒนากระบวนการบริหารของวงดนตรีลูกทุ่งของ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

จากการศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาวงดนตรีลูกทุ่ง พบว่าวงดนตรีลูกทุ่งของ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นวงดนตรีที่ขนาดไม่ใหญ่เป็นการทำงานของนักศึกษาสาขาวิชา ดนตรีเป็นส่วนใหญ่ ใช้บริการเดินเชอร์ จากชมรมนาฏศิลป์ ส่วนในเรื่องของนักร้องเลือกมาจากผู้ ที่สนใจและผู้ฝึกสอนเห็นว่าเสียงดีแล้วก็นำมาฝึกหัดบ้างเป็นบางกรณี ซึ่งเป็นสิ่งที่วงดนตรีลูกทุ่ง ต้องเสริมเพื่อที่วงลูกทุ่งจะได้มีการดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1. ควรสร้างและพัฒนารูปแบบของการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งในเขตเมืองกาญจนบุรีแบบมี ส่วนร่วม
2. ศึกษารูปแบบของวงลูกทุ่งในยุคปัจจุบันควบคู่กับการอนุรักษ์โดยใช้วงที่ได้รับรางวัล ระดับประเทศ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษารูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งอื่น เพื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบ รูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง

บรรณานุกรม

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2541). การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เจริญ เจริญชัย. (2531). ทฤษฎีดนตรีสูงทุ่ง. ค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2557.

จาก <https://daokrajui.wordpress.com/category/music/>

ฉัตรยาพร เสมอใจ. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ชรินทร์ อินทะสุวรรณ. (2554). ศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของประจวบ วงศ์วิชา. วารสารวิชาการราชภัฏสงขลา, 4(1), 30-39.

ชาญชัย อัจฉินสมาจาร. (2551). ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก.

กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน.

ฐิตินัน บุญภาพ คอมมอน. (2555). เพลงและอัตลักษณ์วัฒนธรรมชุมชน : จรัล มโนเพ็ชร กับบทบาทของนักรบทางวัฒนธรรมคนตรีล้านนา. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต, 6 (2), 145-179.

ณรงค์ สัจพันโรจน์. (2538). การจัดทำ อนุมัติและบริหารงบประมาณแผ่นดิน ทฤษฎีและปฏิบัติ.

กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.

ดวงใจ อมาตยกุล. (2554). วรรณคดีเพลงร้อง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (2542). “ลูกทุ่งกับเพลงไทย,” ใน ถวัลย์

มาศจรัส (บรรณาธิการ), 60 ปี เล่าขานตำนานลูกทุ่งไทย, กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์การศาสนา.

ทวีป ศิริรัสมิ. (2545). การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ธนาคาร แพทย์วังษ์. (2541). การศึกษาแผนการฝึกและการคัดเลือกนักดนตรี สำหรับวงโยชวาทิตใน

โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. (2548). วิทยาการบริหารสำหรับนักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธงชัย สันติวงศ์. (2531). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์

- . (2540). **การบริหารงานบุคคล**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนา
- . (2545). **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- . (2548). **พฤติกรรมบุคคลในองค์การ**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย. (2553). **การบริหารวิชาการคนตรี**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- นิรมล กิติกุล. (2551). **องค์การและการจัดการ**. นครปฐม:บริษัทเกษมพรินต์ติ้งกรุ๊ปจำกัด.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2529). **หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์ กรุงเทพมหานคร.
- นิสา แก้วมงคล.(2539). **พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้จัดการโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษาคาทอลิกในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- บรรจบเนียมมณี.(2532). **หลักการบริหาร**.กรุงเทพมหานคร.คณะสังคมศาสตร์.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : บางเขน.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2546). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2541). **รัฐประศาสนศาสตร์: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (ค.ศ. 1887-ค.ศ. 1970)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2534). **องค์การและการจัดการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภา.
- . (2543). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พานิชย์บรรจง อภิตติกุล. (2529). **วิชาการจัดการและการบริหารงาน**.กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- พิชัย เสี่ยมจิตต์. (2542). **การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา**. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- พรรณี ประเสริฐวงษ์และวีรนาถ มานะกจิ. (2536). **การจัดการและการบริหารธุรกิจ**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์. (2552). **วัฒนธรรมคนตรีและเพลงพื้นเมืองภาคกลาง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาริสา ชาวพุดพิงษ์. (2548). **บทบาทของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21**. ค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2557. จาก <http://www.siamhrm.com/?name=management&file=readnews&max=212>
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2530). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2523**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). **พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป.

รัตนารณ์ ศรีพยัคฆ์. (2553). **เทคนิคการประสานงาน**. ค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2557.

จาก http://www.stabundamrong.go.th/web/book/53/b18_53.pdf

วิศิธา โกรทินธาคม และศิธา จุฑารัตน์. (ม.ป.ป). **มอง “อีสาน” ผ่านเพลงไทยลูกทุ่งอีสาน : กรณีศึกษาเพลงไทยลูกทุ่งอีสานของ ต่าย อรทัย**. ม.ป.ท.

วิทยา ด้านธำรงกุล. (2546). **สถิติและการวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต.

ศิริพร กรอบทอง. (2547). **วิวัฒนาการเพลงลูกทุ่งในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์พันธกิจ.

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์.(2540). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการมหาวิทยาลัย-
ธุรกิจบัณฑิต.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2545). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.

ศิริอร ชันชหัตถ์. (2547). **องค์การและการจัดการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: อักษราพัฒนา.

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2540). **นโยบายสาธารณะและการวางแผน**. **วารสารพัฒนบริหารศาสตร์**,
37 (1), 1-52.

สุกัญญา สุฉญา. (2545). **เพลงพื้นบ้านศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550). **เพลงนอกศตวรรษ**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: มติชน.

สุนันทา เลานันทน์. (2544). **การพัฒนาองค์การ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ดี.ดี.บู๊คสโตร์.

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ. (2551). **ที่มาของเพลงลูกทุ่ง**. ค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2557
จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/>

สมยศ นาวิการ. (2546). **การบริหารและพฤติกรรมองค์การ**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร:
อักษรไทย.

----- . (2547). **การบริหารการพัฒนาองค์การและการจูงใจ**. กรุงเทพมหานคร : กรุงธน
พัฒนา.

สมพงษ์ เกษมสิน. (2523). **การบริหาร**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์

----- . (2544). **การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: นกการพิมพ์.

สมคิด บางโม (2547). **องค์การและการจัดการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์.

สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังติโยกฤษณ์. (2541). **หลักการบริหารเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 17).
กรุงเทพมหานคร: ประชาชน.

อัญชติ ค้อคงคา และวรณี จิเจริญ. (2542). **เศรษฐศาสตร์ทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

อรรถพล เต็กอวยพร. (2549). **บทบาทของผู้บริหารที่มีผลต่อการสนับสนุนต่อการเรียนการสอน
กรณีศึกษาในมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Bovee, Courtland L. & et al. (1993). **Management**. New York: Mc Graw-Hill Inc. Robbin

George, J.M., & Jones, G.R. (1996). **Organizational behavior**. New York: Addison-Wesley.

Hellriegel, Don ; Jackson, Susan E. ; & Slocum, Jr. John W. (2005). **Management a**

Competency-Based Approach. (10th ed.) Singapore : Seng Lee Press.

Koontz Harold D. & Cyril O'Donnell. (1972). **Principles of Management**. An Analysis of
Managerial Functions. New York : MC Graw – Hill.

Robbins, S. P., & Coulter, M. (2002). **Management**. (7th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-
Hall.

Stephen P. & Mary Coulter. (1996). **Management**. New Jersey: Prentice-hall, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณิภา กวีธนาธรรม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ผาสุกดี
3. ดร.สรรค์ชัย กิตติยานันท์

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณิภา กวีธนาธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายสาโรจน์ หมีแรด นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
ดนตรี(การบริหารงานดนตรี) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบ
การดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์อนุรักษ์ บุญแจ๊ะ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖๑ ถนนนิตยราภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณหญิง ผาสุขดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายสาโรจน์ หมีแรด นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
 คนตรี(การบริหารงานคนตรี) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบ
 การดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษา
 วิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ ประธานกรรมการ

๒. อาจารย์อนุรักษ์ บุญแจะ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
 ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
 มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
 ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖ ถนนนิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สรศักดิ์ กิตยานันท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายสาโรจน์ หมีเรต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
ดนตรี(การบริหารงานดนตรี) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบ
การดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์อัครักษ์ บุญแจะ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ศึกษารูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

คำชี้แจง

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต โดยแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเป็นแนวทางในการจัดการต่อไปในอนาคตโดย แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ-นามสกุล

2. ตำแหน่ง / หน่วยงาน.....

3. เพศ

1.ชาย 2.หญิง

4. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี 30-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี 61 ปีขึ้นไป

5. ระดับการศึกษาสูงสุด

กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่นๆระบุ.....

6. ประสบการณ์ทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง

0-2 ปี 3-4 ปี 5-6 ปี

6-8 ปี 8-10 ปี มากกว่า 10 ปี

7. ประสบการณ์ทำงานที่ท่านดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน

0-2 ปี 3-4 ปี 5-6 ปี

6-8 ปี 8-10 ปี มากกว่า 10 ปี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานจัดการวงดนตรีลูกทุ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

1. การวางแผน (Planning)

- ท่านคิดว่าการบริหารจัดการวงลูกทุ่งจะต้องวางแผนในเรื่องใดบ้าง อย่างไร
- ท่านคิดว่าปัจจัยด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อการวางแผนการจัดการวงลูกทุ่ง
- ท่านคิดว่า ปัญหา อุปสรรค ใดบ้างที่ส่งผลต่อการวางแผนการจัดการวงลูกทุ่ง

2. การจัดองค์กร (Organizing)

- ท่านคิดว่าการจัดโครงสร้างองค์กรของวงลูกทุ่งประกอบด้วยอะไรบ้าง อย่างไร
- ปัจจัยใดบ้างที่ท่านคิดว่าส่งผลต่อการจัดโครงสร้างองค์กรของวงลูกทุ่ง
- ท่านกำหนดภารกิจและวัตถุประสงค์ในการจัดการวงลูกทุ่งอย่างไร
- ท่านมีการจัดระบบการบังคับบัญชา บทบาทและอำนาจหน้าที่ของวงลูกทุ่ง

อย่างไร

- ท่านมีการกำหนดจำนวนบุคลากร หรือผู้รับผิดชอบในแต่ละงาน แต่ละหน้าที่

อย่างไร

- ท่านมีวิธีการประเมินผลและการควบคุมงานวงลูกทุ่งอย่างไร

3. การบริหารงานบุคคล (Staffing)

- ท่านมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของวงลูกทุ่งอย่างไร
- ท่านมีการวางแผนด้านกำลังคน การจัดวางตำแหน่งในส่วนต่างๆของวงลูกทุ่ง

อย่างไร

- ท่านคิดว่าในวงลูกทุ่งต้องประกอบไปด้วยบุคลากรด้านใดบ้าง
- ท่านมีวิธีการคัดเลือกและสรรหาบุคลากรในตำแหน่งต่างๆของวงลูกทุ่งอย่างไร
- ท่านมีกระบวนการในการพัฒนาบุคลากรในวงลูกทุ่งอย่างไร
- ท่านมีการจัดการด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ให้กับบุคลากรอย่างไร

4. การอำนวยการ (Directing)

- ท่านมีการส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาหรือแนะนำแก่บุคลากรในวงลูกทุ่ง

ในด้านใดบ้าง อย่างไร

- ท่านมีการสั่งการหรือการมอบหมายภารกิจต่างๆเพื่อให้การดำเนินงานของวงลูกทุ่งบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างไร

- ท่านมีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในวงลูกทุ่งอย่างไร
- ท่านมีวิธีการสร้างความสัมพันธ์ในวงลูกทุ่งอย่างไร

5. การประสานงาน (Coordinating)

- ท่านมีการจัดระเบียบด้านการประสานงานในส่วนต่างๆให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของวงลูกทุ่งอย่างไร

- ท่านวางรูปแบบการประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารและบุคลากรของวงลูกทุ่งอย่างไร

6. การรายงานผลงาน (Reporting)

- ท่านมีวิธีการรายงานผลตามขั้นตอนการปฏิบัติงานของวงลูกทุ่งที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงานอย่างไร

- ท่านมีการรวบรวมผลการดำเนินงานทั้งหมดของวงลูกทุ่งและรายงานผลการดำเนินงาน ด้วยวิธีการใดบ้าง อย่างไร

- การรายงานผลการดำเนินการจะต้องรายงานผลในส่วนใดบ้าง อย่างไร

7. การงบประมาณ (Budgeting)

- ท่านคิดว่าการจัดหา จัดทำ และบริหารงบประมาณของวงลูกทุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีวิธีการใดบ้าง อย่างไร

ภาคผนวก ง

แบบตอบรับวารสาร การเผยแพร่บทความวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๕๓.๙/ ๖๒๘๘

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
อ.เมือง จ.กาญจนบุรี ๓๑๑๙๐

๔ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง การตอบรับบทความวิจัยเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

เรียน นายสารโรจน์ หมีแรด

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “รูปแบบการดำเนินการจัดการวงดนตรีลูกทุ่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี นั้น กองบรรณาธิการได้รับบทความของท่าน และได้พิจารณาถ้อยแถลงเห็นสมควรนำไปลงตีพิมพ์ เผยแพร่ใน “วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี Journal of Kanchanaburi Rajabhat University” ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๘

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นิพนธ์ ชุขปรีดี)

บรรณาธิการวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

โทร. ๐-๓๔๖๓-๓๒๒๗ ต่อ ๑๔๐ โทรสาร ๐-๓๔ ๕๓๔ ๐๓๐

Email : krujournal@hotmail.com

ภาคผนวก จ

สำเนาใบประกาศภาษาอังกฤษ

**CAMBRIDGE EDUCATION
INTERNATIONAL**

Certificate of Achievement

THIS IS TO CERTIFY THAT

SAROJ MEERAT

HAS SUCCESSFULLY COMPLETED

“ENGLISH FOR RESEARCH WRITING”

AT CAMBRIDGE EDUCATION INTERNATIONAL (SINGAPORE) IN APRIL 2011

Mr Elijah Zee
Managing Director

Ms Sarah Seah
Master Trainer

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ- นามสกุล	สาโรจน์ หมีแรต
วัน เดือน ปีเกิด	24 กุมภาพันธ์ 2523
สถานที่เกิด	เมืองกาญจนบุรี
ที่อยู่	23/2 ม. 5 ต.บ้านเก่า อ.เมือง จ.กาญจนบุรี 71000
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	เป็นอาจารย์สอนอยู่ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี